

Afsender: Lemvig Kommune
Rådhusgade 2, 7620 Lemvig

MARSLUND I/S
Langergårdvej 8
7600 Struer

Dato 19-06-2020

A01-2 Natur og Miljø
Rådhusgade 2
7620 Lemvig
Telefon: 9663 1200
www.lemvig.dk

Simon.Bach.Nielsen@lemvig.dk
J.nr.: 09.17.19P19-15-19

Ref.: SIBN
Dir.tlf.: 9663 1112

§16a-godkendelse af husdyrbrug

CVR-nr. 40 08 48 94
P-nr. 1.024207826

Klosterhedevej 43, 7620 Lemvig
14e, Klosterheden, Gudum

Nordenskov, 2020

Godkendelse af   den 19. juni 2020
Annoncedato   den 23. juni 2020

Indholdsfortegnelse

Datablad.....	3
1. Læsevejledning.....	4
1.1. Beskrivelse af projektet.....	6
1.1.1. Projektændringer ved sagens behandling	6
1.2. Afgørelse.....	7
1.3. Begrundelse for afgørelsen	8
1.4. Vilkår og generelle regler	11
1.4.1. Generel regel om effektiv rengøring.....	15
1.5. Offentlighed og høring	16
1.6. Klagevejledning	19
2. Generelle forhold.....	20
2.1. Meddelelsespligt.....	20
2.2. Frist for udnyttelse og kontinuitetsbrud.....	20
2.3. Revurdering og retsbeskyttelse	20
3. Anlægsbeskrivelse.....	23
3.1. Lokalisering.....	23
3.1.1. Landskabelige forhold	24
3.1.2. Tilknytning til eksisterende bygningsmasse	26
3.1.3. Beskyttelseslinjer	26
3.1.4. Erhvervsmæssig nødvendighed og skovbyggelinjen	26
3.1.5. Kulturhistorie og fortidsminder.....	27
3.1.6. Beplantning og visualisering af projektet	30
3.2. Dyrehold, staldanlæg og management.....	30
3.2.1. Produktionsareal	31
3.3. Gener	32
3.3.1. Lugt	32
3.3.2. Støj.....	34
3.3.3. Lys.....	35
3.3.4. Fluer og skadedyr	35
3.3.5. Støv	35
3.3.6. Transport.....	35
3.4. Forurening.....	36
3.4.1. Spildevand herunder regnvand	36
3.4.2. Husdyrgødning og foder.....	38
3.4.3. Affald	39
3.4.4. Råvarer og hjælpestoffer.....	39
3.4.5. Driftsforstyrrelser eller uheld	41
3.4.6. Driftens ophør	41
3.5. Ammoniakpåvirkning af natur	42
3.5.1. Beskyttet natur.....	42
3.5.2. Habitatvurdering	43
4. Bilag IV-arter.....	45

Datablad

Ansøger	Marslund I/S v/ Troels og Martin Agerskov Langergårdvej 8 7600 Struer
Konsulent	SvineRådgivningen I/S Heidi Birch Wentzlau Birk Centerpark 24 7400 Herning Tlf.: 30 70 40 57 hbw@sraad.dk
Ejendommens adresse	Klosterhedevej 43, 7620 Lemvig
Matrikelnummer	14e, Klosterheden, Gudum
Virksomhedens art	Produktion af sopolte/slagtesvin
Ejer	Peter Kristian Nielsen Klosterhedevej 43 7620 Lemvig
CVR-nummer, ansøger	40 08 48 94
CHR-nummer, ejendom	54 994
Kontaktperson	Martin Agerskov Tlf.: 97 86 12 42 marslund@marslund.dk
Tilsynsmyndighed	Lemvig Kommune
Forside	Foto af Klosterhedevej 43, januar 2020 Visualisering udført af Lemvig Kommune

1. Læsevejledning

Denne miljøgodkendelse er opdelt i to hovedafsnit og en bilagsdel. Første del udgøres af selve godkendelsen med de vilkår, Lemvig Kommune stiller vedrørende indretning og drift af husdyrbruget.

Anden del er den miljøtekniske beskrivelse og vurdering. Her er husdyrbruget beskrevet nærmere, og der er redegjort for den påvirkning, det søgte projekt forventes at have på omgivelserne.

Bilagsdelen indeholder ansøgers miljøtekniske beskrivelser, herunder miljøkonsekvensrapport, beredskabsplan, miljøledelsessystem, kortbilag og visualiseringer.

Sagen er behandlet efter LBK nr. nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., herefter også kaldet Husdyrbrugloven. Bestemmelserne i bekendtgørelse 2019-11-29 nr. 1261 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug er anvendt, jf. overgangsbestemmelsen i bekendtgørelsens § 69.

---

*Miljøgodkendelse
med vilkår*

1.1. Beskrivelse af projektet

Ansøger ønsker med denne ansøgning at etablere 2 nye stalde indrettet til polte på delvis fast bund, svarende til i alt 4.307 m² produktionsareal. Hertil kommer servicerum, luftrensningsanlæg og foderlade, ny gyllebeholder på 4.000 m³ og en mindre gyllebeholder på 300 m³. Herudover ønskes opført to nye amerikanersiloer, hver med en kapacitet på 1.600 ton.

Anlægget opføres i tilknytning til eksisterende bygninger på ejendommen.

Ansøger ønsker ikke fremadrettet at opretholde tilladelsen til ammekøer og heste på ejendommen. De eksisterende stalde tages ud af drift i ansøgt drift.

Det søgte staldanlæg skal indgå i Marslund I/S' eksisterende landbrugsbedrift, som driver en opformeringsbesætning med to hovedbesætninger på hhv. 700 og 1.300 årssøer. Hovedejendommen ligger på Langergårdvej 8, 7600 Struer.

Ansøgningen er indsendt den 8. november 2019 via det digitale ansøgningssystem på www.husdyrgodkendelse.dk, skemanummer 210 809.

1.1.1. Projektændringer ved sagens behandling

Ansøger har under sagens behandling ønsket følgende ændringer til det oprindelige søgte projekt:

- Ny placering af gyllebeholder på 4.000 m³
- Ny placering af gyllebeholder på 300 m³
- Forlængelse af østlig stald med 6 meter til en samlet længde på 94 meter

Ny placering af gyllebeholderne forudsætter, at den østlige del af den eksisterende stald nedrives. Nedrivningstilladelse hertil skal søges særskilt ved Lemvig Kommune.

Forlængelsen af den østlige stald begrundes ved, at den oprindeligt projekterede foderlade i den nordlige ende af stalden efter ansøgers vurdering er underdimensioneret. Udvidelsen af bygningen medfører således ikke en udvidelse af produktionsarealet eller lugt- og ammoniakbidraget fra staldanlægget.

De nye placeringer fremgår af situationsplaner i bilag 1 og bilag 3-6.

De ønskede projektjusteringer i forhold til det oprindelige projekt er efter Lemvig Kommunes vurdering af underordnet betydning for projektets samlede miljøpåvirkning. Ændringer i lugtgeneafstande er bagatelagtige, og resultater af ammoniakberegninger ændres ikke. Påvirkninger i form af støv, støj og transporter og forhold om affald, lyskilder, spildevand og overfladevand er uændrede.

Visualisering af projektet set fra syd er revideret, mens det er vurderet af underordnet betydning at revidere de øvrige visualiseringer.

På baggrund af ovenstående vurderes projektændringerne ikke i sig selv at kunne begrunde en fornyet for-offentlig høring af projektet

1.2. Afgørelse

Lemvig Kommune godkender det søgte projekt på vilkår, der har til hensigt at beskytte den omgivende natur og miljø, samt de omkringboende.

Godkendelsen meddeles i medfør af Husdyrbruglovens § 16a.

Lemvig Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbruget, herunder, at der anvendes den bedste tilgængelige teknik.

Lemvig Kommune vurderer, at husdyrbruget ved at efterleve vilkår i godkendelsen kan drives uden væsentlige påvirkninger af miljøet.

Vær opmærksom på at godkendelser og tilladelser efter anden lovgivning, for eksempel rørlægnings-, udlednings-, nedrivnings- og byggetilladelse, ikke er indeholdt i denne godkendelse, men skal søges særskilt hos Lemvig Kommune.

På Lemvig Kommunes vegne den 19. juni 2020.

Simon Bach Nielsen
Miljøingeniør

1.3. Begrundelse for afgørelsen

Projektet indebærer, at der etableres nye husdyranlæg til produktion af sopolte/slagtesvin efter den nye husdyrregulering ("stipladsmodellen") på et eksisterende husdyrbrug. Dette medfører, at der stilles vilkår om produktionsarealet på staldanlægget.

I husdyrbrugloven skelnes der ikke mellem avlsdyr (sopolte) og produktionsdyr (slagtesvin) og betegnelsen "sopolte" anvendes ikke. Derfor søges og vurderes projektet som et staldanlæg til slagtesvin.

Det søgte projekt indebærer etablering af to nye stalde med delvis luftrensning, servicorum og foderlade, to nye gyllebeholdere og to nye kornsiloer.

Al byggeri etableres i tilknytning til det eksisterende staldanlæg.

I nudrift er der tilladelse til et husdyrhold med 30 ammekøer, 35 tyrekalve (40 - 440 kg) og 10 heste. Denne produktionstilladelse erstattes ved denne afgørelse af en godkendelse til produktion af sopolte og slagtesvin på et produktionsareal på i alt 4.307 m².

Særkender ved den søgte produktion

Den søgte produktion udgør mere end 2.000 stipladser til sopolte/slagtesvin og er herved omfattet af husdyrbruglovens § 16a, stk. 2, nr. 2 (IE-husdyrbrug).

Sopolte- og slagtesvineproduktion er kendetegnet ved at bestå af relativt få processer og stor automatik. En forholdsvis stor produktion kan derfor drives med en begrænset arbejdskraft.

Stalde indrettes med gyllesystem, hvor al afsat husdyrgødning fra dyreholdet opsamles i gyllekummer under staldgulvet og føres via fortank og pumpeledning til husdyrbrugets gyllebeholdere.

Dyreholdet fodres med hjemmeblandet foder. Foderet består normalt af korn, soja- eller solsikkekrå, gærfløde, fedt, rapskager, valle, hestebønner eller andre proteinkilder og mineral- og vitaminblandinger med enzymer og andre mikronæringsstoffer. Foderkilderne opbevares i korn- og fodersiloer.

Sopolte og slagtesvin fodres 2-5 gange i døgnet, hvor foderet doseres til de enkelte krybber i stierne via foderstreng.

Det er kendetegnende for sopolte- og slagtesvineproduktion i forhold til andre produktionsgrene af husdyrbrug, at den indvirker på omgivelserne med en relativ høj ammoniakemission og et højt lugtbidrag.

Slagtesvin

Konventionel slagtesvineproduktion sker ved høj intensitet, hvor dyrene er i høj daglig tilvækst, typisk omkring 1 kg om dagen ved effektive producenter. Sammenholdt med, at velfærdskravene tillader en forholdsvis høj dyretæthed

(0,65 m²/slagtesvin i vægtintervallet 85-110 kg) betyder det, at der er et stort ventilationsbehov i slagtesvinestalde for at sikre indeklimaet.

Ventilationsanlæg til slagtesvineproduktion er normalt dimensioneret til at kunne ventilere cirka 100 m³ i timen pr stiplads.

I spidsbelastningsperioder, hvor der på grund af høj udetemperatur og mange kilo dyr på stald ventileres maksimalt, ventileres der på en produktion af den søgte størrelse omkring 250.000 m³ i timen.

Denne generelle beskrivelse af konventionel slagtesvineproduktion kan dog ikke overføres direkte til projektet på Klosterhedevej 43, som er en besætning med sopolte.

Den grundlæggende forskel på produktion af slagtesvin og sopolte er, at slagtesvin er produktionsdyr, som sendes til slagtning, når de forlader stalden, mens sopolte er avlsdyr, der fortsætter som søer i svinebesætninger, hvor de producerer slagtesvin eller nye avlsdyr.

Sopolte

Dyrenes tilvækst ved sopolte-produktion har ikke samme betydning som ved produktionsdyr. Derfor fodres sopolte med mindre energirigt foder og de tildeles ikke de samme foder-mængder, som slagtesvin. Samtidig får det enkelte dyr væsentligt mere plads end i den konventionelle slagtesvineproduktion. Kombinationen af en mindre intensiv fodringsstrategi og mere plads til det enkelte dyr, betyder at ventilationsbehovet i en poltestald er mindre end en slagtesvinestald.

Størstedelen af poltene fortsætter som avlsdyr, når de forlader staldanlægget. Undervejs i dyrenes vækstperiode sker der dog frasortering af de dyr, som viser sig uegnede til videre avl og disse dyr sendes til slagtning.

Fluegener, større transporter og støj er andre almindelige indvirkninger, som kan forventes fra svineproduktion. Disse har dog normalt ikke et større omfang end indvirkningen fra andre typer af husdyrbrug.

Foranstaltninger mod skadelige indvirkninger på miljøet

Det er ved sagens behandling konstateret, at det søgte projekt overholder de fastsatte beskyttelsesniveauer for ammoniak i husdyrbrugloven. Det er herunder konstateret, at det søgte projekt lever op til den fastsatte BAT-emissionsgrænseværdi for ammoniak.

Projektet indebærer, at der etableres et biologisk luftrensingsanlæg til at reducere anlæggets udledning af ammoniak.

Husdyrbruget er lokaliseret i en så tilstrækkelig afstand fra særlig ammoniakfølsom natur og natur, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, herunder potentielle levesteder for Bilag IV-arter, at projektet i sig selv ikke vurderes at medføre risiko for skadevirkninger som følge af ammoniakemissioner fra staldanlægget, eller risiko for påvirkning af Bilag IV-arter som følge af husdyrbrugets aktiviteter.

Naturen i Lemvig Kommune er generelt presset af en høj baggrundsbelastning fra ammoniak. Hvor det søgte projekt isoleret set ikke vurderes at have en væsentlig virkning på tilstanden af naturen, så kan det ikke afvises, at baggrundsbelastningen medfører en gradvis forringelse af den biologiske mangfoldighed i kommunen.

Husdyrbruget er forpligtet til at overholde de generelle regler for husdyrbrug om indretning og drift i husdyrgødningsbekendtgørelsen, herunder krav om tæthed og styrke af gyllekanaler, rørføringer, gyllebeholdere, mv. Disse generelle regler har blandt andet til formål at forebygge forurening af jord og grundvand. Der føres kontrol med reglerne ved det kommunale tilsyn, ved beholderkontrolordningen og bedriftens egenkontrol med tekniske anlæg.

Husdyrbruget har en beredskabsplan som skal følges ved driftsforstyrrelser og miljøuheld. Der er krav til håndtering og bortskaffelse af affald, forbud mod oplag af forurenende stoffer ved overfladeafløb, og krav om effektiv bekæmpelse af fluer og skadedyr.

Der er krav om god staldhygiejne, så lugtbidrag til omgivelser reduceres og forebygges.

Husdyrbruget er forpligtet til at implementere og vedligeholde et miljøledelsessystem, og herigennem fortløbende arbejde på at reducere staldanlæggets samlede miljøpåvirkning.

Det vurderes heraf, at husdyrbruget drives uden væsentlig risiko for forurening af jord og grundvand og uden væsentlig risiko for tilstandsændringer af beskyttet natur.

Det er Lemvig Kommunes vurdering, at det samlede projekterede staldanlæg kan godkendes efter den nye husdyrregulering uden at det vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

1.4. Vilkår og generelle regler

Miljøgodkendelsen meddeles på nedenstående vilkår.

Husdyrbruget skal desuden efterleve de generelle regler for IE-husdyrbrug i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens kapitel 17.

Reglerne fastsætter krav til miljøledelse, oplæring af personale, kontrol og vedligehold, beredskab, fodring, energieffektivitet, støv, egenkontrol og dokumentation og driftens ophør.

Bekendtgørelsens kapitel 17 er vedlagt i bilag 2.

1. Produktionsareal, staldsystem og dyretype

Det samlede produktionsareal på husdyrbruget må maksimalt udgøre **4.307 m²** med staldsystemet ***delvist fast gulv, 25-49 % fast gulv.***

Staldanlægget må anvendes til opstaldning af sopolte og slagtesvin.

2. Lokalisering og udformning af nye gyllebeholdere

De projekterede gyllebeholdere på 300 m³ og 4.000 m³ skal placeres som ansøgt i ansøgningsskema 210 809, vist på situationsplaner i bilag 1 og bilag 3-6.

Diameter på 4.000 m³-gyllebeholderen må ikke overstige 32 meter og sidehøjden må ikke overstige 3,0 meter over terræn.

Begge gyllebeholdere skal etableres med fast overdækning, fx beton eller telt.

Overdækningens højde over 4.000 m³-gyllebeholderens øverste kant må ikke overstige 7,0 meter, så den samlede højde af gyllebeholder og overdækning ikke overstiger 10,0 meter over terræn.

Gyllebeholdere og overdækninger skal etableres i grå farvenuancer.

Drift af teltoverdækket gyllebeholder

Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.

Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.

Hvis en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.

3. Lokalisering og udformning af nye stalde

De projekterede to nye stalde med foderlade, servicerum og udleveringsrum skal placeres som ansøgt i ansøgningsskema 210 809, vist på situationsplan i bilag 1 og bilag 3-6, parallelt med Klosterhedevej og det eksisterende maskinhus.

Den vestlige staldbygning nærmest Klosterhedevej skal dimensioneres med en længde på cirka 89 meter, bredde på cirka 32 meter og kiphøjde på maksimalt 9 meter.

Den østlige staldbygning skal dimensioneres med længde på cirka 95 meter, bredde på cirka 32 meter og kiphøjde på maksimalt 9 meter.

Afstanden mellem de to staldbygninger og det eksisterende maskinhus må ikke overstige 20 meter.

Bygning med luftrensingsanlæg og forbindelsesgang mellem de to stalde skal placeres som ansøgt i skema 210 809, vist på bilag 1 og bilag 3-6.

Facader, gavle og tagbeklædning skal være i grå farvenuancer.

Tagbeklædning og ventilationsafkast skal etableres i samme farvenuance.

Blanke, glaserede eller reflekterende byggematerialer må ikke anvendes til staldene.

4. Lokalisering og udformning af nye kornsiloeer

De projekterede kornsiloeer skal placeres som ansøgt i ansøgnings-skema 210 809, vist på situationsplan i bilag 1 og bilag 3-6, jævnfør dog nedenstående.

Kornsiloe 1 skal placeres i en afstand mellem 25 og 33 meter fra det eksisterende maskinhus og i en afstand mellem 10 og 20 meter fra det nordøstlige hjørne af den østlige staldbygning.

Kornsiloe 2 skal placeres i en afstand mellem 25 og 33 meter fra det eksisterende maskinhus.

Kornsiloeerne må maksimalt have en højde på 14,6 meter og en diameter på 18,3 meter.

Siloeerne skal etableres i mat materiale eller et materiale, der patinerer over tid.

5. Beplantning

Der skal etableres og til steds vedligeholdes en beplantning i overensstemmelse med beplantningsplanen i bilag 11.

Beplantningen skal være etableret senest 3 måneder efter byggeriets afslutning. Hvis frossen eller vandlidende jord umuliggør beplantningsarbejdet inden for den fastsatte tidsfrist, kan tilsynsmyndigheden forlænge fristen i yderligere 3 måneder.

6. Biologisk luftrensingsanlæg

- a. Ventilation fra alle 13 staldsektioner skal tilsluttes et biologisk luftrensingsanlæg. Hver staldsektion rummer 24 stier med 360 dyr.
- b. Luftrensingsanlægget skal forsynes med differenstrykmåler, vandmåler samt ledningsevnesensor. Ledningsevnesensoren skal være placeret i bundkar til filter 2.
- c. Ventilationssystemet skal være dimensioneret til at luftrensingsanlægget behandler minimum 4.320 m³ luft pr. time/sektion, hvor 4.320 m³ luft pr. time svarer til 12 % af den maksimale dimensionerede ventilationskapacitet fra hver staldsektion. De første 0 – 4.320 m³ luft pr. time udsugningsluft fra hver sektion skal altid ledes gennem luftrensingsanlægget.

- d. Luftrensningsanlægget skal være i drift året rundt med forbehold for mindre driftstop i forbindelse med rengøring, vedligehold og serviceeftersyn.
- e. Luftrensningsanlæggets ledningsevne skal være indstillet i henhold til producentens anbefalinger og ikke overstige 15 mS/cm i bundkar ved filter 2.
- f. Tryktabet over luftrensningsanlægget bør ikke overstige 45 pascal (Pa).
- g. Luftrensningsanlægget skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget.

Egenkontrol, biologisk luftrensning

- h. Der skal føres en logbog for luftrensningsanlægget, hvori følgende registreres:
  - Ledningsevnen (som minimum på timebasis)
  - Luftrensningsanlæggets driftstid
  - Månedlige målinger af vandforbruget og tryktabet
  - Tidspunkter for rengøring/skiftning af filtre
  - Enhver form for driftsstop med angivelse af årsag og varighed.

- i. Der skal indgås en skriftlig aftale med producenten/leverandøren om serviceeftersyn af luftrensningsanlægget.

Luftrensningsanlægget skal kontrolleres af producenten/leverandøren mindst hver fjerde måned.

Kalibrering af ledningsevnesensoren skal foretages mindst én gang årligt. Serviceaftalen med producenten skal opbevares på husdyrbruget.

- j. Tilsynsmyndigheden skal underrettes, såfremt luftrensningsanlægget er ude af drift i en sammenhængende periode på mere end 5 dage.
- k. Logbogen/ den elektroniske registrering af data, kontrolrapporter samt dokumentation for kalibrering af ledningsevnesensoren skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

7. God hygiejne på husdyrbruget

Husdyrbruget og dens omgivelser skal renholdes, så lugtbidrag begrænses mest muligt og så tilhold af fluer og skadedyr forebygges i videst muligt omfang.

Stalde og ventilationsafkast skal rengøres efter hvert hold dyr.

8. Støj

Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer se tabel herunder.

Dag	Periode	Referencetidsrum	Værdi
Mandag- fredag	kl. 07.00-18.00	8 timer	55 dB(A)
Lørdag	kl. 07.00-14.00	7 timer	55 dB(A)
Lørdag	kl. 14.00-18.00	4 timer	45 dB(A)
Søn- og helligdage	kl. 07.00-18.00	8 timer	45 dB(A)
Alle dage (aften)	kl. 18.00-22.00	1 time	45 dB(A)
Alle dage (nat)	kl. 22.00-07.00	½ time	40 dB(A)

For dag-, aften og natperioden skal grænseværdierne overholdes inden for det mest støjbelastede tidsrum på henholdsvis 8 timer (lørdag 7 og 4), 1 time og ½ time. Maksimalværdier af støjniveauet må om natten ikke overstige ovennævnte kravværdier med mere end 15 dB(A).

Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedr. støj fra husdyrbruget er velbegrundede, skal husdyrbruget igennem en akkrediteret virksomhed for egen regning eftervise, at de stillede støjkrafter er overholdt. Med mindre der er tale om overskridelser af grænserne, kan målingerne højst kræves udført én gang årligt og skal foretages i overensstemmelse med miljøstyrelsens gældende vejledning.

9. Udendørs lyskilder

Udendørs lyskilder, som er synlige fra Klosterhedens skovlinje, skal slukkes, når der ikke er igangværende aktiviteter, som behøver den pågældende lyskilde.

10. Flue- og skadedyrsbekæmpelse

På husdyrbruget skal der foretages effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med de af Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi, fastsatte retningslinjer herom.

11. Affald

Dagrenovationslignende og forbrændingseget affald skal opsamles i en container beregnet til formålet.

Deponeringseget affald skal frasorteres og opbevares under tag.

Klinisk risikoaffald som kanyler, hætteglas og lignende skal opbevares i en engangsplastspand, beregnet til formålet.

Ikke-genanvendeligt PVC-affald skal frasorteres og opbevares under tag.

Ikke-genanvendeligt farligt affald skal opbevares under tag i separate, egnede beholdere.

Alt olieaffald skal opbevares i tromler eller andre egnede beholdere, der er placeret indendørs, på tæt gulv uden afløb i nærheden.

Affaldsoplaget skal være placeret på en sådan måde at et eventuelt spild ikke kan løbe i afløb, ud af døre og porte eller ud af en utæt sokkel eller lignende.

Det skal sikres, at et eventuelt spild kan opsamles indendørs.

Anvendes der spildbakke eller opkant omkring oplaget, skal denne indrettes således, at indholdet fra den største beholder kan tilbageholdes.

12. Påfyldning af gyllevogne

Påfyldning af gyllevogne fra gyllebeholdere skal ske på en befæstet plads uigennemtrængelig for fugt, med afløb til gyllesystemet.

Alternativt kan der anvendes gyllevogne med påmonteret sugetårn med overløbssikring, der forhindrer ethvert gyllespild.

13. Forbud mod farlige stoffer

Der må ikke anvendes, fremstilles eller frigives farlige stoffer i forbindelse med husdyrproduktionen.

Ved farlige stoffer forstås stoffer og blandinger som defineret i artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger.

1.4.1. Generel regel om effektiv rengøring

Bekendtgørelse nr. 1261 af 29. november 2019, § 38 fastsætter et generelt krav for alle husdyrbrug omfattet af § 16a og § 16b om effektiv rengøring af ikke-produktionsarealer:

Husdyrbrug skal på et areal, hvor der kortvarigt er dyr, men som ikke medregnes som produktionsareal, [...], foretage effektiv rengøring efter endt ophold

1) senest 4 timer efter, at dyrene har forladt arealet, hvis dyrene har adgang på arealet dagligt, og

2) senest 12 timer efter, at dyrene har forladt arealet, hvis dyrene ikke dagligt har adgang på arealet.

1.5. Offentlighed og høring

Foroffentlighed

Det søgte projekt er offentliggjort på Lemvig Kommunes hjemmeside i perioden 14. november – 12. december 2019 og ved annoncering i Lokalavisen i Lemvig.

Som følge af offentlighedens interesse er muligheden for at indgive høringsvar forlænget til 3. januar 2020

Lemvig Kommune har modtaget henvendelser fra 12 omboende under den foroffentlige høring. De enkelte henvendelser er besvaret og inddraget i sagens behandling.

Høring af ansøger og interessenter

Kommunens forslag til miljøgodkendelse har været sendt i høring hos ansøger og ansøgers rådgiver.

Herefter er naboer inden for konsekvensradius (1.181 meter), øvrige omboende, som har afgivet høringsvar ved den foroffentlige høring, interesseorganisationer og eventuelt andre berørte orienteret om forslaget ved 30 dages høring. Følgende er hørt:

- Broholmvej 9, 7600 Struer
- Bygmarken 7, 7600 Struer
- Fabjergvej 235, 7620 Lemvig
- Gudumlundvej 0, 7620 Lemvig
- Gudumlundvej 3, 7620 Lemvig
- Gudumlundvej 4, 7620 Lemvig
- Gudumlundvej 5, 7620 Lemvig
- Gudumlundvej 6, 7620 Lemvig
- Gudumlundvej 7, 7620 Lemvig
- Gudumlundvej 8, 7620 Lemvig
- Gudumlundvej 13, 7620 Lemvig
- Klosterhedevej 36, 7620 Lemvig
- Klosterhedevej 37, 7620 Lemvig
- Klosterhedevej 40, 7620 Lemvig
- Klosterhedevej 41, 7620 Lemvig
- Klosterhedevej 43, 7620 Lemvig
- Klosterhedevej 46, 7620 Lemvig
- Kjærgårdsmøllevej 12A, 7600 Struer

- Mølgårdvej 29, 7620 Lemvig
  - Skivevej 21, 7500 Holstebro
  - Skovlundvej 7, 7620 Lemvig
  - Skovlundvej 8, 7620 Lemvig
  - Skovlundvej 9, 7620 Lemvig
  - Skovlundvej 11, 7620 Lemvig
  - Skovlundvej 15, 7620 Lemvig
  - Skovlundvej 16, 7620 Lemvig
  - Skovlundvej 18, 7620 Lemvig
  - Skrællevej 2, 7620 Lemvig
  - Stenvej 53, 7600 Struer
-
- Naturstyrelsen, nst@nst.dk
  - Danmarks Naturfredningsforening, jens.johan.brogaard@altiboxmail.dk og dnlemvig-sager@dn.dk
  - Det Økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk
  - Holstebro Museum, mette.klingenberg@holstebro-museum.dk

Lemvig Kommune har modtaget 7 nabohøringssvar fra 13 omboende. Alle nabohøringssvar forholder sig kritisk til det søgte projekt og mener ikke, at det søgte projekt er foreneligt med områdets kulturhistoriske, landskabs- og naturmæssige og rekreative værdier og at projektet ikke er foreneligt med grundvandsbeskyttelsen.

Lemvig Kommune har besvaret de enkelte nabohøringssvar med kommunens bemærkninger.

Nabohøringssvar har ført til enkelte rettelser om ejerforhold i miljøkonsekvensrapporten. Lemvig Kommune konstaterer herudover, at der ikke er fremkommet nye faktuelle oplysninger ved nabohøringen, som har givet anledning til at ændre afgørelsen.

Offentliggørelse

Miljøgodkendelsen offentliggøres på Lemvig Kommunes hjemmeside, www.lemvig.dk den 23. juni 2020 og ved annoncering i Lokalavisen i Lemvig. Følgende er orienteret om afgørelsen:

- Marslund A/S, Langergårdvej 8, 7600 Struer
- SvineRådgivningen I/S, hbw@sraad.dk

- Klosterhedevej 43, 7620 Lemvig
- Gudumlundvej 3, 7620 Lemvig
- Gudumlundvej 4, 7620 Lemvig
- Gudumlundvej 13, 7620 Lemvig
- Klosterhedevej 40, 7620 Lemvig
- Klosterhedevej 41, 7620 Lemvig
- Kjærgårdsmøllevej 12A, 7600 Struer
- Skovlundvej 11, 7620 Lemvig
- Skovlundvej 15, 7620 Lemvig
- Skovlundvej 16, 7620 Lemvig
- Stenvej 53, 7600 Struer

- Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Nord, senord@sst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dnlemvig-sager@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité v/Jens Johan Brogaard, jens.johan.brogaard@altiboxmail.dk
- Dansk Ornitologisk Forening – Vestjylland, lemvig@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- Friluftsrådet LimfjordSyd, limfjordsyd@friluftsraadet.dk
- Friluftsrådet, fr@friluftsraadet.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ae@ae.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Dansk Fritidsfiskerforbund, teamstr@gmail.com
- Aktive Fritidsfiskere i Danmark, afid@aktivefritidsfiskere.dk
- Forbrugerrådet, fbr@fbr.dk
- Det Økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk

1.6. Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af klageberettigede efter husdyrbruglovens §§ 84-87, samt følgende;

- Marslund A/S, Langergårdvej 8, 7600 Struer
- Enhver, der har en individuel interesse i sagens udfald.

Klagefristen udløber den 21. juli 2020.

Denne afgørelse kan indbringes for domstolene indtil 6 måneder efter den dato, hvor afgørelsen bliver meddelt, jævnfør husdyrbruglovens § 90.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Du logger typisk på med Nem-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du som privat betale et gebyr på kr. 900 og som organisation, forening eller virksomhed kr. 1.800. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevarerklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for at efterkomme afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Hvis afgørelsen påklages, får ansøger besked. Klage over en godkendelse efter § 16a har ikke opsættende virkning med mindre Miljø- og Fødevarerklagenævnet bestemmer andet jf. § 81 i husdyrbrugloven. Det betyder, at hvis eventuelt byggeri påbegyndes og en sag påklages kan Miljø- og Fødevarerklagenævnet sætte byggeriet i stå eller kræve nedrivning for ansøgers regning.

2. Generelle forhold

2.1. Meddelelsespligt

Inden enhver ændring, etablering eller udvidelse af produktionsareal, dyreart eller dyretype og inden etablering af fast placerede husdyranlæg, gødningsopbevaringsanlæg, m. v., skal der indgives forhåndsansmeldelse til Lemvig Kommune, jævnfør Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 42.

Ændringer og udvidelser af husdyrbruget, som kan indebære forøget forurening eller andre virkninger på miljøet må ikke foretages uden Lemvig Kommunes forudgående godkendelse.

2.2. Frist for udnyttelse og kontinuitetsbrud

Der søges godkendelse til at etablere produktion af sopolte og slagtesvin i nye stalde. Når godkendelsen er taget i brug, overgår ejendommen til stipladsmodellen. Godkendelsen anses for at være taget i brug når de nye stalde er i drift som ansøgt.

Godkendelsen skal være udnyttet senest 6 år efter at den er meddelt.

Hvis godkendelsen efter ibrugtagen ikke udnyttes i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del, der ikke har været udnyttet (kontinuitetsbrud). Udnyttelse anses her for at foreligge, når mindst 25 pct. af det tilladte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt.

Med driftsmæssig udnyttelse forstås, at der på det pågældende produktionsareal mindst produceres 50 pct. af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

2.3. Revurdering og retsbeskyttelse

Kommunalbestyrelsen skal tage en godkendelse af et IE-husdyrbrug op til revurdering og om nødvendigt meddele påbud eller forbud efter § 39 i husdyrbrugloven, når EU-Kommissionen i EU-Tidende har offentliggjort en BAT-konklusion, der vedrører den væsentligste af husdyrbrugets aktiviteter omfattet af § 16a, stk. 2, nr. 2, i husdyrbrugloven.

Kommunalbestyrelsen skal tage godkendelsen op til revurdering uanset § 40, stk. 1 i husdyrbrugloven. Revurderingen skal omfatte alle vilkår i godkendelsen.

Ifølge § 40 stk. 1 i Husdyrgodkendelsesloven må tilsynsmyndigheden ikke meddele påbud eller forbud efter § 39 før der er forløbet 8 år efter meddelelsen af en godkendelse, jævnfør altså ovenstående undtagelse.

Tilsynsmyndigheden skal dog, jævnfør Husdyrbruglovens § 40, stk. 2, tage godkendelsen op til revurdering og om nødvendigt meddele påbud eller forbud efter § 39, hvis

- der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,
- forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse,

- forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse,
- væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik skaber mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, eller
- det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal, jævnfør § 40, stk. 3 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første revurdering skal dog, som nævnt herover, foretages når der er forløbet 8 år.

Jævnfør § 41 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug skal miljøgodkendelsen desuden revurderes, således at husdyrbruget kan overholde ajourførte vilkår senest 4 år efter offentliggørelse af nye BAT-konklusioner.

Det er planlagt at foretage den første revurdering af denne godkendelse i 2028, med mindre der forinden offentliggøres BAT-konklusioner.

Miljøteknisk beskrivelse

---

3. Anlægsbeskrivelse

3.1. Lokalisering

Husdyrlovens § 6 omfatter 'forbudszoner', indenfor hvilke det bl.a. ikke er tilladt at udvide og ændre eksisterende husdyrbrug, der medfører forøget forurening.

Husdyrlovens afstandskrav i § 8 gælder for nye husdyranlæg, dvs. stalde og gyllebeholdere.

Anlæggets placering i forhold til afstandskravene i Husdyrlovens § 6 og § 8 fremgår af nedenstående tabel. Afstande jf. §§ 6 og 8 er målt fra nærmeste nye husdyranlæg, da eksisterende stalde tages ud af drift.

Afstand til	Afstand målt	Afstandskrav jf. Husdyrbrugloven
§ 6		
Nabobeboelse (Gudumlundvej 3)	Ca. 375 m	50 m
Lokalplanområde mv. (Bologområde i Gudum)	Ca. 2,8 km	50 m
Byzone (Struer By)	Ca. 5,6 km	50 m
§ 8		
Naboskel (matrikel 51e)*	Ca. 116 m	30 m
Ikke-almene vandforsyningsanlæg (DGU 53.199, Klosterhedevej 43)	Ca. 55 m	25 m
Almene vandforsyningsanlæg (Kobbelhøje Vandværk)	Ca. 2,8 km	50 m
Vandløb (inkl. dræn) og søer	Ca. 900 m	15 m
Offentlig vej og privat fællesvej (Klosterhedevej)	Ca. 30 m	15 m
Levnedsmiddelvirksomhed	> 2 km	25 m
Beboelse på samme ejendom	Ca. 45 m	15 m

*Matrikel 14g, vest for Klosterhedevej har skel cirka 40 meter fra projekteret byggeri, men er ikke et naboskel, da Klosterhedevej adskiller matrikel 14e og 14g.

Afstanden til nærmeste ammoniakfølsomme naturområde, som er omfattet af Husdyrbruglovens § 7 er cirka 1,7 km (overdrev i Klosterheden). Afstandskravet i § 7 er 10 meter.

Det konstateres, at projektet overholder Husdyrbruglovens afstandskrav.

3.1.1. Landskabelige forhold

Nordenskov ligger på det yderste af hedesletten syd for den sidste istids hovedopholdslinje, hvor isens fremrykning fra nord standsede for 12- 15.000 år siden. Smeltevandet fra isen førte sand og grus med sig og skabte denne hedeslette som i dag for en væsentlig del står i skov, nemlig Klosterhede Plantage.

Mod nord trak isen sig tilbage og efterlod et kuperet morænelandskab med dalstrøg, bakkeøer og spredte dødishuller.

Et fremtrædende eksempel på smeltevandets eroderende kræfter er dalskrænterne i Gudum og Klostermølle Å's dalstrøg syd og vest for Gudum (Borghuse og Fiskbæk), som ligger cirka 2,5 km nord for Nordenskov. Mellem Gudumlundvej og Klosterhede Plantage vest for ejendommen, brydes det ellers flade terræn af et markant dalstrøg, som "forsvinder" ind i Klosterheden, hvor Gudumlundvej møder Saugmandsvej.

Landskabselementerne omkring hovedopholdslinjen nord for Klosterhede Plantage er et stort antal oldtidshøje, enkeltbebyggelser, typisk med afskærmende beplantning og en del mindre og få større husdyrbrug.

Fabjerg Kirke vest for Gudumlund udgør et markant landskabselement.

Nordenskov ligger uden for geologisk bevaringsværdigt område og udenfor område med udpegede særlige landskabelige værdier. Særligt vest og nord for ejendommen er der dog et oplevelsesrigt landskab, som bør beskyttes mod væsentlige landskabelige påvirkninger.

Fra toppen af Galgehøje, cirka 1,2 km nord for Nordenskov, opleves overgangen fra randmoræne til hedeslette. Udsynet mod syd forstyrres delvist af nært liggende beplantninger og bygninger, kraftige læhegn og Klosterhedens "grønne mur", der definerer landskabets skala mod syd.

Udsigt mod syd fra toppen af Galgehøje. Klosterhedevej fører direkte mod Klosterheden. På venstre side af vejen, skjult bag den foranliggende naboejendom, ligger Klosterhedevej 43. Det søgte staldanlæg vil kunne ses venstre om og hen over naboejendommen. Særligt kornsiloerne vil på grund af deres højde, dimensioner og overflademateriale være synlige i landskabet.

Landskabskarakteren ved Nordenskov domineres af Klosterhedens knivskarpe skovlinje. Skoven står som en naturlig "mur" og giver en både dramatisk og

karakterstærk kontrast til den foranliggende hedeslette og det bølgende morænelandskab længere mod nord.

Oplevelsen af at bevæge sig ind og ud af skoven ad Klosterhedevej kan - særligt på solskinsdage - virke ganske overvældende: skiftet i lysindfald, lufttemperatur og - fugtighed og udsyn sker øjeblikkeligt.

I Lemvig Kommunes landskabsanalyse nævnes det, at det er en planmæssig udfordring af sikre, at store landbrugsbygninger tilpasses landskabets karakter.

Det vurderes, at den markante overgang til skoven skal bevares og beskyttes. Afstanden fra det projekterede byggeri til skoven er cirka 150 meter. I det mellemliggende rum er jorden udlagt med græs, hvilket fastholder den skarpe kontrast mellem skov og åbent land. Jo højere afgrøder på markerne op til skoven, jo mere udviskes overgangen.

Det vurderes, at afstanden mellem bygninger og skov i sig selv er tilstrækkelig til, at overgangen fra skov til åbent land ikke påvirkes i væsentlig grad.

Det vurderes ikke gavnligt for landskabsoplevelsen at beplante mellem de projekterede bygninger og skoven.

Alternativ placering på ejendommen

Lemvig Kommune har vurderet, om staldanlægget kan placeres alternativt på ejendommen og derved reducere den landskabelige påvirkning.

Ved at placere stalde øst for den eksisterende bygningsmasse og den store gyllebeholder og kornsiloerne, kan afstanden til Klosterheden forøges og den nuværende overgang fra åbent land til skov vil i høj grad kunne bevares. Det medfører dog samtidigt, at anlægget vil fremstå langt mere iøjnefaldende set fra nord og indsigten til skovlinjen fra nord forstyrres i endnu højere grad (foto fra Galgehøje).

Det er overvejet om en rotation af de to stalde, så de har gavle mod Klosterhedevej, vil kunne dæmpe den landskabelige påvirkning. Det eksisterende maskinhus mod syd er i dag den dominerende bygning på ejendommen. Nybyggeri vinkelret på maskinhuset forøger derfor kompleksiteten af anlægget og anlægget som helhed vil i højere grad opleves som opdelt. Det vurderes at give et samlet mere harmonisk udtryk og en bedre sammenhæng med maskinhuset, at staldene opføres i samme byggeretning. Indsigt til skoven og landskabet vurderes ikke at være mærkbart anderledes ved en rotation af staldene.

Det er overvejet, om staldanlægget som helhed i stedet kan placeres nord for den eksisterende bygningsmasse. Det vil medføre en direkte indsigt til anlægget fra Gudumlundvej. Landskabets skala i T-krydset mellem Klosterhedevej og Gudumlundvej reduceres fuldstændigt. De færdendes landskabsoplevelse bliver unødigt forstyrret og denne placering er derfor ikke hensigtsmæssig.

Lemvig Kommune vurderer samlet, at den landskabelige påvirkning ikke kan reduceres mærkbart ved en alternativ placering på ejendommen.

Hvis maskinhuset skulle renoveres, for eksempel med en ny facadebeklædning, kan sammenhængen med de projekterede stalde styrkes ved at vælge facadematerialer i staldenes farvenuancer og struktur.

Lemvig Kommune stiller vilkår om, at udvidelsen sker i overensstemmelse med det søgte. De enkelte bygninger og anlægs placering, dimensioner og udformning fastholdes i afgørelsens vilkår. Suppleret med vilkår om beplantning, se afsnit 3.1.6, vurderes projektet ikke at udgøre en væsentlig landskabelig påvirkning.

3.1.2. Tilknytning til eksisterende bygningsmasse

De nye stalde og gyllebeholdere er søgt placeret inden for 20 meter af det eksisterende anlæg og siloerne indenfor 20 meter af den projekterede østlige stald. Dele af den eksisterende stald nord for maskinhuset nedrives for at give plads til gyllebeholdere. Området mellem eksisterende maskinhus og siloer skal anvendes som arbejdsområde med vendeplads og korngrav.

Det søgte vurderes heraf at være i tilknytning til den eksisterende bygningsmasse.

3.1.3. Beskyttelseslinjer

Ejendommen og de ansøgte nye husdyranlæg er ikke beliggende inden for kystnærhedszone, sø- eller å-beskyttelseslinje, kirkebyggelinje, klitfredningslinje strandbeskyttelseslinje eller fortidsmindebeskyttelseslinje.

De nye anlæg ligger delvist inden for skovbyggelinjen. Byggeriet er dog ikke omfattet af skovbyggelinjens forbud mod nybyggeri, se afsnit 3.1.4 herunder.

3.1.4. Erhvervmæssig nødvendighed og skovbyggelinjen

Lemvig Kommune vurderer, at der er tale om et erhvervmæssigt nødvendigt landbrugsbyggeri i tilknytning til eksisterende bygningsmasse.

Det følger heraf, at projektet ikke er omfattet af forbudszone på 300 meter til skove (skovbyggelinjen), jævnfør Naturbeskyttelseslovens § 17, stk. 2.

Der henvises her til Naturklagenævnets afgørelse NKN2004.03-132-800-0005 og Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse NMK-132-00691:

NKN2004.03-132-800-0005

I afgørelsen NKN2004.03-132-800-005 fastslår Naturklagenævnets formand, at byggeri af to stalde og en lade er driftsmæssigt nødvendige landbrugsbygninger for etablering af stuttedrift. Følgen heraf er, at projektet ikke kræver dispensation for skovbyggelinjen.

Det fremgår af formandens afgørelse:

I henhold til naturbeskyttelseslovens § 17, stk. 1, må der ikke placeres bebyggelse m.v. inden for en afstand af 300 m fra skove. Forbuddet gælder dog, jf. stk. 2, ikke for driftsbygninger, der er nødvendige for jordbrugserhvervene. Der er tale om en landbrugspligtig ejendom, hvor driften efter det oplyste i fremtiden skal være hestestutteri. Stutteridrift betragtes efter Naturklagenævnets praksis som en landbrugsmæssig anvendelse af en ejendom i planlovens forstand. Det ansøgte er derfor umiddelbart lovligt og kræver ikke dispensation fra skovbyggelinjen.

NMK-132-00691

I afgørelsen NMK-132-00691 fremgår det at være kommunens vurdering, at et byggeri af to kyllingehuse, hver på cirka 3.170 m², samt teknikrum og fodersiloer ikke har industriel karakter og at byggeriet er erhvervmæssigt nødvendigt.

Byggeriet er søgt opført på en landbrugsejendom, hvor der i forvejen alene er et maskinhus og en gyllebeholder og ikke noget dyrehold.

Natur- og Miljøklagenævnet tiltræder kommunens vurdering, navnlig med vægt på, at den nye bebyggelse ikke kan karakteriseres som meget store landbrugsbygninger med industriel karakter og at bebyggelsen heller ikke i øvrigt vil fremstå som usædvanlig.

Det søgte projekt på Klosterhedevej 43 udgør to stalde på henholdsvis 2.715 m² og 2.916 m², en gyllebeholder på 806 m² (rumfang på 4.000 m³), en gyllebeholder på 88 m² (rumfang 300 m³) og to kornsiloer, hver med et grundareal på cirka 254 m² (kapacitet på 2 x 1.600 ton). Det projekterede, bebyggede areal udgør samlet cirka 7.033 m².

I området syd for Gudum og inden for en afstand af cirka 2,5 km fra Klosterhedevej 43, findes der flere andre større husdyrbrug og landbrugsejendomme:

Gudumlundvej 10: cirka 10.000 m² stald- og driftsbygninger (ekskl. plansiloer, gyllebeholdere, korn- og fodersiloer).

Gudumlundvej 16: cirka 4.000 m² stald- og driftsbygninger (ekskl. gyllebeholder og fodersiloer).

Mølgårdvej 29: cirka 3.000 m² driftsbygninger (ekskl. kornsiloer).

Serupvej 4: cirka 3.500 m² driftsbygninger (ekskl. kornsiloer).

Natur og Miljø vurderer heraf, at området mellem Klosterheden og Gudum allerede i dag rummer større landbrugsejendomme med intensiv landbrugsdrift.

Omfanget af det beskrevne projekt i Nævnets afgørelse og omfanget af de eksisterende bebyggelser på de andre større landbrugsejendomme i området er efter Natur og Miljø's vurdering sammenlignelige med omfanget af det søgte projekt på Klosterhedevej 43.

Natur og Miljø vurderer sammenfattende, at det søgte projekt ikke har industriel karakter, at projektet er erhvervsmæssigt nødvendigt, at projektet er i tilknytning til eksisterende bygningsmasse og at projektet ikke kræver dispensation for skovbyggelinjen.

3.1.5. Kulturhistorie og fortidsminder

De kulturhistoriske interesser i området knyttes særligt til tre forskellige fortællinger: Oldtidsvejen, opdyrkningen af Klosterhede Plantage og husmandsudstykingen af Gudumlund. Oldtidsvejen og oldtidshøje ses i bilag 10.

Oldtidsvejen

Nord om ejendommen på israndlinjens randmoræne, opleves de tydelige spor af en af fortidens hovedfærdselsårer; Oldtidsvejen. Vejens forløb strækker sig fra Dybbå's udløb i Vesterhavet over hulspor, vejspor og veje til Trandum ved Karup Å og herfra videre mod øst og ind i det tidligere Viborg Amt.

Oldtidsvejen opleves i dag gennem den lange række af gravhøje, oprindeligt mindst 1.500, som markerer vejens forløb. Gravhøjene dateres over flere

tidsperioder fra den sene stenalder op til den tidlige jernalder. Oldtidsvejens gravhøje ses markant i landskabet fra Vesterhavet til Stubbergård Sø, hvor talrige gravhøje flere steder nærmest ligger "på rad og række".

[kilde: <http://lemvigmuseum.dk/lokaliteter.htm>]

Den kulturhistoriske oplevelse i landskabet skal bibeholdes ved at sikre indsigten til de mange gravhøje, både enkeltvis og i sammenhæng.

Et markant eksempel på de tæt liggende gravhøje findes i T-krydset, hvor Fabjergkirkevej møder Saugmandsvej, ca. 3 km vest for Klosterhedevej. Her ses otte gravhøje på en næsten snorlige række.

Galgehøje; tre tæt samlede bronzealderhøje ud til Klosterhedevej og lige syd for Mølgårdvej, ligger cirka 1,2 km nord for Klosterhedevej 43. De tre høje er et andet oplevelsesrigt punkt på Oldtidsvejen.

Højene har formodentlig været både ting- og rettersted for Skodborg Herred indtil 1608, hvor Herredstinget samledes med Vandfuld Herredsting i Lemvig.

Mon ikke, at den håndhævelse af tingets domme, som datidens beskuer af dette rettersted lagde øje og øre til, har givet kuldegysninger?

Udsnit af informationstavle v. Galgehøje.

Den nærmeste gravhøj ligger cirka 300 meter vest for projektet, syd for bygningsmassen på Gudumlundvej 3. Der ligger en gravhøj øst for projektet, umiddelbart syd for Skovlundvej 16 og vest for nr. 18, og en gravhøj cirka 700 meter mod nord ved indkørslen til Klosterhedevej 40. I Klosterheden ligger en gravhøj, cirka 500 meter syd for projektet.

Indsigten til og oplevelsen af gravhøjene omkring Klosterhedevej 43 vurderes ikke at blive væsentligt påvirket af det søgte projekt. Indsigten set fra Klosterhedevej til gravhøjen ved Skovlundvej 16 og 18 er afskærmet af et foranliggende læhegn. Indsigten til gravhøjene vest for Klosterhedevej påvirkes ikke af projektet.

Klosterheden

Naturstyrelsen fortæller om Klosterheden:

I 1874 foretog private de første tilplantninger ved Gudumhus. Staten opkøbte størstedelen af arealerne fra 1880-88 og fortsatte tilplantningen. Det var en form

for egnsudviklingsprojekt, der skulle skaffe arbejde, brænde og med tiden gavntræ til den skovfattige egn. Ved opstemning er der for ca. 50 år siden skabt et antal kunstige småsøer. Området har et spændende og varieret dyreliv, og en af landets største krondyrbestande findes i Klosterheden.

Klosterheden og Kronhede Plantage udgør et samlet areal på ca. 6.400 ha og dermed et af de største skovområder i Danmark.

Størstedelen af området er nåletræsplantage, der er plantet på de tidligere hedearealer, som bestod af Kronheden vest for Flynder Å og Klosterheden øst for.

[kilde: https://naturstyrelsen.dk/media/nst/89773/Klosterheden_281113_Web.pdf]

Klosterhedevej fører ind i Klosterhedens nordøstlige del. Fra en parkeringsplads umiddelbart inden for skovbrynet udgår der en vandresti, som står i forbindelse med et netværk af ruter i Klosterheden, som henvender sig til vandrende og motionsløbere, heste, hunde og mountainbike-ryttere.

Det projekterede anlæg placeres uden for skoven og vurderes ikke at have et omfang, som udgør en væsentlig påvirkning af disse rekreative værdier. Kun i skovens periferi ved Klosterhedevej vil der være indsigt til anlægget. Denne påvirkning vurderes som uden betydning for den samlede oplevelse af Klosterheden som rekreativt mål, særligt med henblik på skovens areal og generelle store tilgængelighed.

Husmandsudstykningsen af Gudumlund

Lemvig Museum fortæller om udstykningen:

Gudum Hede - nord for det areal, der var blevet overtaget af staten til plantage - blev taget under plov fra 1946 og i årene derefter. I 1948 forelå planen for udstykningen i 15 ejendomme, og i efteråret samme år blev parcellerne afhændet. De fleste begyndte med at bygge et hønsehus, som man kunne bo i den første sommer, mens stuehuset blev bygget. Andelsfrysehuset blev oprettet i 1953; bygningen er bevaret og indrettet som en lille udstilling om Gudumlund.

[kilde: <http://lemvigmuseum.dk/lokaliteter.htm>]

Husmandsudstykningsen opleves ved den vinkelrette matrikulering af ejendommene på begge sider af Gudumlundvej. Indtrykket af et kulturbestemt landskab forstærkes af Gudumlundvejs symmetriske allé af opstammede birketræer.

Området omkring Nordenskov rummer et væld af kulturhistoriske fortællinger, der spænder fra den sene stenalder og op til efterkrigstiden. I landskabet knytter fortællingerne sig til de mange oldtidshøje og den bølgende randmoræne, den skarpt optrukne og langstrakte skovlinje og den vinkelrette matrikulering i Gudumlund.

Natur og Miljø vurderer, at projektet ikke afskærer indsigten til gravhøje eller andre særligt kulturhistoriske landskabselementer, såsom kirker, fredede bygninger eller andre anlæg af historisk interesse.

3.1.6. Beplantning og visualisering af projektet

Lemvig Kommune stiller vilkår om, at der beplantes om det projekterede staldanlæg i overensstemmelse med beplantningsplan i bilag 11. Beplantningen har til hensigt at dæmpe staldanlæggets udtryk i landskabet, set fra nord og vest.

En beplantning mod nord dæmper udtrykket af gyllebeholder og kornsiloer fra nord. Denne beplantning bør ikke opleves unødigt massiv, hvilket kan forstyrre oplevelsen af selve Klosterheden mod syd.

Beplantningen kan med fordel udformes som en blanding af lokalt hjemmehørende buske og træer, som etableres i flere mindre frit beliggende beplantninger på arealet.

En fortsættelse af Gudumlunds allé på østsiden af Klosterhedevej bryder den direkte indsigt til staldene fra Klosterhedevej og illuderer en naturlig korridor mod skoven, samtidig med at Nordenskov, der i dag opleves enligt beliggende med stor afstand til naboejendommene, i højere grad knyttes til Gudumlund.

Eksisterende læhegn og beplantninger mellem Klosterhedevej og Skovlundvej afskærmer indsigten fra øst og nordøst. Fra syd ønskes det at bevare den skarpe overgang mellem skov og åbent land, og væsentlig beplantning mellem bygninger og skov er ud fra et landskabeligt synspunkt ikke at foretrække.

Lemvig Kommune har på baggrund af projektbeskrivelsen udarbejdet visualiseringer af projektet. Hensigten er at give en indtryk af projektet i nærmiljøet. Visualiseringer og yderligere bemærkninger om projektet i landskabet ses i bilag 12.

Det bemærkes, at visualiseringerne ikke er målfaste og skal betragtes som grove skitser uden bygningsdetaljer eller overfladestrukturer.

3.2. Dyrehold, staldanlæg og management

Ansøger har udarbejdet en miljøkonsekvensrapport for det søgte projekt, som indeholder beskrivelse af staldanlæggets indretning og drift og de forventede påvirkninger af miljøet. Rapporten ses i godkendelsens bilag.

Det projekterede staldanlæg søges anvendt til produktion af sopolte.

I husdyrbrugloven skelnes der ikke mellem avlsdyr (sopolte) og produktionsdyr (slagtesvin) og betegnelsen "sopolte" anvendes ikke. Derfor søges og vurderes projektet som et staldanlæg til slagtesvin.

Staldanlægget rummer over 2.000 stipladser og der er herved tale om et IE-husdyrbrug, omfattet af Husdyrbruglovens § 16a, stk. 2, punkt 2.

Det samlede produktionsareal i ansøgt drift udgør 4.307 m². Staldsystemet i alle sektioner er delvist spaltegulv.

Der etableres delvis luftrensning med biologisk luftrensning i alle sektioner. Luftrensningsanlægget er nærmere beskrevet i bilag 13.

Overfladearealet på de to projekterede gyllebeholdere er 894 m². Begge gyllebeholdere etableres med fast overdækning.

Der etableres to kornsiloer til opbevaring af korn til anlæggets produktion af hjemmeblandet vådfoder til dyreholdet.

Miljøkonsekvensrapporten beskriver en række forhold om staldanlæggets drift og management: uddannelse af medarbejdere, egenkontrol af ressourceforbrug, rengøring, beredskabsplan og affaldshåndtering.

Lemvig Kommune vurderer ud fra miljøkonsekvensrapportens beskrivelser, at det søgte projekt anvender den bedste tilgængelige teknik ved indretning og drift af staldanlægget.

Miljøledelse

IE-brug skal indføre og vedligeholde et miljøledelsessystem.

Systemet skal indeholde en miljøpolitik, konkrete miljømål, handleplaner, løbende evaluering og dokumentation for husdyrbrugets miljøpræstation. Kommunen udfører kontrol med husdyrbrugets miljøledelse ved miljøtilsyn.

Miljøledelsessystemet for Klosterhedevej 43 i sin nuværende form er vedlagt i bilag 9.

3.2.1. Produktionsareal

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens Bilag 1 C definerer et produktionsareal:

Produktionsareal [...] omfatter alene det areal, hvorpå dyrene kan opholde sig og har mulighed for gødningsafsætning, dvs. areal, hvor dyrene kan stå, gå, ligge m.v., i fast placerede husdyranlæg, herunder stalde og andre bygninger, indretninger m.v. med fast bund eller lign.

Servicerum, gangarealer m.v., og stadsdannelser, arealer med nakkebomme, foderautomater, krybber, foderborde m.v., hvor dyrene ikke kan opholde sig og/eller ikke har mulighed for gødningsafsætning, medregnes således ikke.

Ansøger har oplyst staldanlæggets produktionsareal i ansøgningsmaterialet.

Der stilles vilkår om det søgte produktionsareal, gulvtype og dyretypen, så forudsætningerne for den beregnede ammoniakemission fastholdes.

Emissionsgrænseværdi for bedste tilgængelige teknik (BAT)

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 25 om anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) fastsætter et krav om maksimal ammoniakemission fra det søgte projekt.

Kravet er beregnet i den digitale ansøgning, skema 210 809 til 5.069 kg N/år.

Ammoniakemissionen for det søgte er 5.007 kg N/år.

Det konstateres, at staldanlægget opfylder BAT for hvad angår ammoniakemission.

Der er valgt delvist spaltegulv og delvis luftrensning i alle staldsektioner og begge gyllebeholdere etableres med fast overdækning. Disse virkemidler indebærer en reduceret ammoniakemission pr. produceret enhed i forhold til lovligt etablerede staldanlæg, som ikke er underlagt krav om at anvende BAT.

De valgte renere teknologier fastholdes i afgørelsens vilkår.

3.3. Gener

3.3.1. Lugt

Lugtgenestandarderne til byzone/sommerhusområde, samlet bebyggelse og enkelt bolig er beregnet i den digitale ansøgning, skema 210 809.

Landbrugsejendomme er ikke omfattet af Husdyrbruglovens lugtbeskyttelsesniveau.

Afstandskrav til de enkelte områdetyper og de faktiske afstande til nærmeste nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone/sommerhusområde fremgår af nedenstående tabel.

Afstandskrav og faktiske afstande måles fra staldanlæggets centrum og til nærmeste hushjørne for beboelser i landzone og til nærmeste punkt i byzone og sommerhusområde.

Områdetype	Afstandskrav	Faktisk afstand
Enkelt beboelse Skovlundvej 16	434,3 meter	569,9 meter
Enkelt beboelse i samlet bebyggelse Gudum	832,1 meter	2.934,8 meter
Byzone/sommerhusområde Nr. Nissum	1.068,8 meter	5.765,7 meter

Beskyttelsesniveauet for lugt er overholdt til enkelt beboelse, samlet bebyggelse og byzone.

Det ønskes grundlæggende at friholde byzoner for lugtgener, hvilket medfører et afstandskrav, som skal sikre, at staldlugt kun undtagelsesvist opleves i byzonen. Landzonen betragtes som landbrugets erhvervsområde, og derfor er lugtbeskyttelsesniveauet for samlede bebyggelser og enkelt beboelser mindre restriktivt og tillader, at der i perioder kan opleves mærkbar lugt fra staldanlæg. Der er dog skærpede afstandskrav til samlede bebyggelser, som ofte kan være landsbysamfund med institutioner og større boligområder.

Husdyrbruglovens lugtbeskyttelsesniveauer er:

5 OU/m³ for byzone.

7 OU/m³ for samlet bebyggelse.

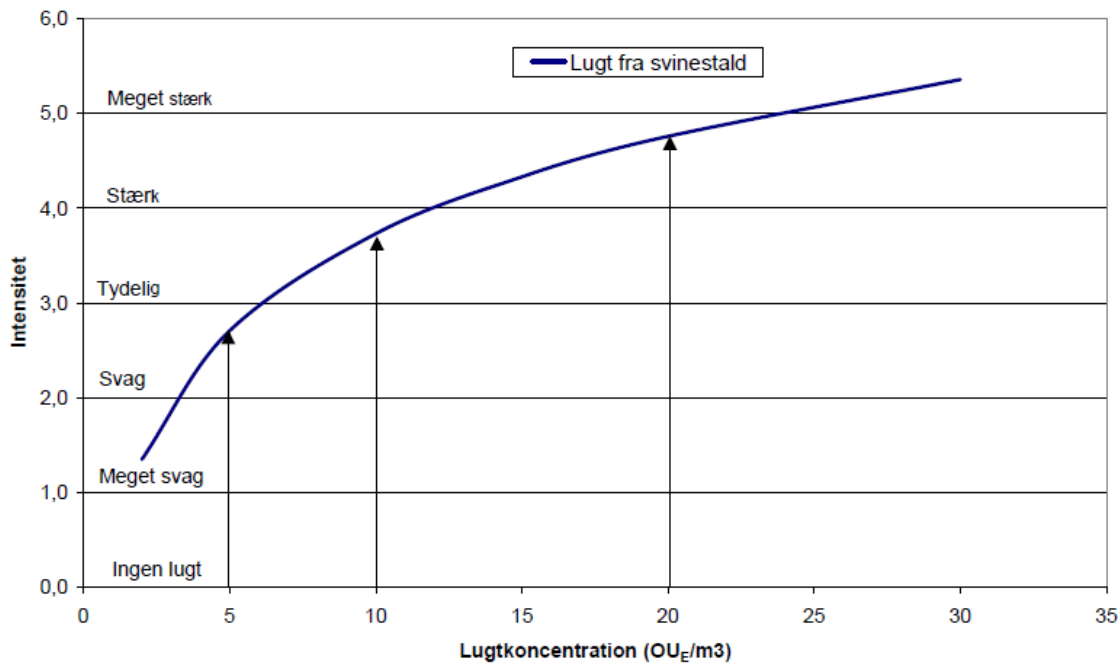
15 OU/m³ for enkeltbeboelser i det åbne land.

OU er en forkortelse for Odour Units, på dansk; lugtenheder.

Nedenstående figur er fra *Faglig rapport vedrørende en ny lugtvejledning for husdyrbrug*,

https://husdyrvejledning.mst.dk/media/187235/lugtrapport_2006.pdf. Figuren beskriver sammenhængen mellem intensitet og koncentration:

Ud fra figuren kan det aflæses, at de fastsatte beskyttelsesniveauer svarer til svag lugt i byzone, tydelig lugt i samlet bebyggelse og stærk lugt ved enkelt beboelse i det åbne land (bemærk, at de to markeringspile til højre er ved hhv. 10 og 20 OU/m³ og ikke ved afskæringskriterierne for samlet bebyggelse og enkelt beboelse).

Det søgte projekt

Afstandskravet til enkelt beboelse er cirka 434 meter og nærmeste nabo uden landbrugspligt ligger cirka 570 meter fra centrum af det projekterede staldanlæg. Afstandskravet er derfor overholdt med cirka 136 meter.

Resultaterne af lugtberegningerne, som er vist i ovenstående tabel, er baseret på lugtemissionsværdier for konventionel slagtesvineproduktion, da husdyrbrugloven ikke skelner mellem alvsdyr og produktionsdyr.

Det projekterede staldanlæg søges anvendt til produktion af sopolte, hvor lugtbidraget erfaringsmæssigt er væsentligt lavere end ved konventionel slagtesvineproduktion.

Samtidig indebærer det søgte projekt, at der etableres et luftrensingsanlæg for at reducere udledning af ammoniak. En sideeffekt ved det valgte luftrensingsanlæg er, at det har en dokumenteret lugtreducerende effekt, som ikke er indregnet i det søgte projekt. Dette er ikke nødvendigt, da lugtbeskyttelsesniveauet er overholdt uden brug af lugtreducerende virkemidler.

Det konkrete projekt forventes på baggrund af ovenstående at medføre et mindre lugtbidrag end beregnet.

Lugtemissionsberegningerne i skema 210 809 er baseret på lugtemissionstal fra stalde, som forudsætter at der er gode staldhygiejniske forhold, herunder at der udføres jævnlig og effektiv rengøring af alle staldafsnit.

Lemvig Kommune stiller derfor vilkår om, at hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes, så lugtgener begrænses mest muligt.

Vilkåret indebærer at stalde og ventilationsanlæg skal rengøres efter hvert hold, hvilket også er beskrevet praksis i miljøkonsekvensrapporten.

Det søgte projekt vurderes herefter ikke at give anledning til lugtgener for de omkringboende, som ud fra Husdyrbruglovens beskyttelsesniveau kan karakteriseres som væsentlige.

3.3.2. Støj

Støjklender er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten, vedlagt i bilag 1, kortbilag med støjklender ses i bilag 6.

Den nærmeste beboelse (Gudumlundvej 3) ligger cirka 300 meter fra de nærmeste støjklender på staldanlægget. Til de næste naboer er der cirka 400 meter eller længere.

Under idealforhold falder støjniveauet til en fjerdedel, når afstanden til kilden fordobles.

Ved idealforhold vil lydniveauet i en afstand af cirka 300 meter fra kilden, være reduceret med cirka 61 dB(A).

For at overholde et krav om maksimalt 40 dB(A) i nattetimer bør støjklender på anlægget i nattetimer således ikke overstige 101 dB(A).

Bygninger, læhegn, mv. dæmper lydets spredning. Om muligt bør støjklender derfor placeres inden døre, og for eksempel ved foderblanding har det en støjdæmpende effekt at lukke ydre døre og porte til foderladen.

Støjklender i bygninger kan udsende flere dB(A), uden at det medfører, at støjvilkåret overskrides.

Et udendørs støjbidrag på 101 dB(A) er en større lydstyrke end de typiske støjklender på husdyrbrug: traktorstøj, støj fra dyreholdet ved fodring af grise, foderblæsere og ventilation.

Støjvilkåret omfatter aktiviteter på husdyrbruget, men undtager transporter uden for ejendommen. Trafikstøj og støj fra markarbejde kan ikke reguleres i sager om godkendelse efter Husdyrbrugloven, men skal i stedet behandles særskilt efter Miljøbeskyttelseslovens generelle regler.

Det bemærkes, at støjvilkåret skal overholdes hos alle omkringboende, også andre landbrugsejendomme, herunder den nærmeste naboejendom, Gudumlundvej 3.

Støjvilkåret skal overholdes både i nabobeboelser og på udendørs opholdsarealer.

Det forventes ud fra afstanden til naboer og de støjende aktiviteter på husdyrbruget, at den almindelige drift ikke vil give støjgener, som overskrider godkendelsens støjvilkår.

Skulle der indgå berettigede støjklager, kan Lemvig Kommune efter en nærmere vurdering påbyde husdyrbruget at udføre akkrediterede støjmålinger, samt om nødvendigt påbyde støjdæmpende tiltag, eksempelvis i form af støjvolde eller anden placering af støjklender.

3.3.3. Lys

Staldanlæggets lyskilder er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten. Der skal anvendes energieffektiv belysning på husdyrbruget, jævnfør § 47 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, se bilag 2.

På grund af læhegn, eksisterende bygninger og afstanden til omboende, vurderes lys fra det projekterede staldanlæg ikke at udgøre en væsentlig gene for de omboende.

For at sikre mod en unødigt forstyrrelse af Klosterhedens dyreliv, stilles der vilkår om at udendørs lyskilder som er synlige fra skovbrynet skal slukkes, når der ikke er igangværende aktiviteter, som kræver den pågældende lyskilde.

Ved berettigede klager over lyspåvirkning fra ejendommen, kan Lemvig Kommune efter en nærmere vurdering påbyde husdyrbruget at dæmpe ejendommens lyskilder, for eksempel ved at retningsbestemme lyskilder, så unødige fjernvirkninger undgås.

3.3.4. Fluer og skadedyr

Tiltag mod fluer og skadedyr er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten.

Ved en almindelig forebyggende indsats, vurderes naboer ikke at blive berørt af fluer og skadedyr fra husdyrbruget.

Godkendelsen indeholder vilkår om, at ejendommen skal renholdes for at forebygge fluer og skadedyr.

Tilhold af rotter på kommunes husdyrbrug har i de senere år været en voksende udfordring. Rotter kan søge ly for deres naturlige fjender på husdyrbrug og har samtidig potentielt adgang til ubegrænsede mængder føde. Udvises der ikke vedvarende og nøje omhu i at forebygge og bekæmpe rotter, kan der på et enkelt år ske voldsomme opformeringer af rotter, der kan spredes i nærområdet.

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at der er aftale med godkendt skadedyrsbekæmper. Dette indebærer jævnlige kontrolbesøg på ejendommen.

Lemvig Kommune stiller vilkår om, at der udføres en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse på ejendommen og det vurderes, at det sikres, at der udføres en tilstrækkelig og effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse på husdyrbruget.

3.3.5. Støv

Støvkilder er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten og på bilag 6.

IE-husdyrbrug skal reducere støv fra staldanlæg, jævnfør husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 48, se bilag 2.

Husdyrbrugets daglige drift vurderes ikke at indebære aktiviteter, som medfører støv uden for ejendommen. Det vurderes, at der ved det generelle krav i § 48 ikke er behov for særskilte støvreducerende vilkår.

3.3.6. Transport

Transporter til og fra staldanlægget er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten.

Bilag 5 viser de interne transportveje og bilag 7 viser to kort med transportruter til og fra staldanlægget, herunder til bedriftens ene hovedbesætning, "Skovlyst" ved Kobbelhøje.

Natur og Miljø vurderer, at de beskrevne transportruter til og fra ejendommen er inden for, hvad der normalt må forventes fra husdyrbrug af den søgte størrelse.

Der henvises til god landmandspraksis, at transport til og fra bedriften skal foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at transportruter planlægges, så omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Det ønskes af et driftsmæssigt hensyn at etablere en ny overkørsel ind til staldanlægget syd om det eksisterende maskinhus.

Der skal søges særskilt tilladelse om ny overkørsel ved Vej og Park-afdelingen i Lemvig Kommune.

Færdsel på offentlig vej reguleres i Færdselsloven og håndhæves af politiet.

Vedligehold af veje

I en række af de indkomne høringssvar er Lemvig Kommune anmodet om at tage stilling til vedligehold af det lokale vejnet som følge af det søgte projekt.

Belastning af det lokale vejnet reguleres ikke af Husdyrbrugloven, men af den relevante vejlovgivning og afgøres af de relevante vejmyndigheder.

Der er tale om et endnu ikke realiseret projekt. Påvirkningen af vejbelæggningerne er som følge heraf ukendt på nuværende tidspunkt.

Lemvig Kommunes afdeling for Vej og Park vedligeholder og forstærker vejnettet inden for den givne budgetramme. Indsatsen prioriteres på baggrund af det fortløbende tilsyn med kommunens veje.

3.4. Forurening

3.4.1. Spildevand herunder regnvand

Ansøger har beskrevet ejendommens produktion af spildevand i bilag 1.

Ansøger har beskrevet ejendommens håndtering af tagvand og spildevand i miljøkonsekvensrapporten. Kort med afledningsforhold ses i bilag 4.

Krav om tilladelse til udledning af tag- og overfladevand

Som følge af det projekterede nybyggeri, opstår der en forøget mængde overfladevand fra tagfladerne. Der skal derfor søges en særskilt tilladelse til udledning eller nedsivning af tag- og overfladevand efter Spildevandsbekendtgørelsens § 28. Der skal søges via www.bygogmiljoe.dk.

Nærmere vejledning om udledningstilladelser fås hos Lemvig Kommune, <https://www.lemvig.dk/Miljoe-og-vand/Tagvand-og-overfladevand.aspx>.

Krav om tilladelse til udledning af spildevand

Det søges at etablere servicenummer med sanitære installationer. Udledning og nedsvivning af spildevand fra septiktanke og trixtanke kræver særskilt tilladelse efter Spildevandsbekendtgørelsens § 28. Der skal søges via www.bygogmiljoe.dk.

Grundvandsbeskyttelse

Flere høringsvar ved for-offentlig høring påpeger, at det søgte projekt ligger i oplandet til Kobbelhøje Vandværk og at der er tale om et nitratfølsomt indvindingsopland med særlige drikkevandsinteresser.

Grundvandsbeskyttelsen varetages i regler og afgørelser efter Lov om vandforsyning og Miljøbeskyttelsesloven, blandt andet via indsatsplaner. Der foreligger en indsatsplan for området. Indsatsplanen indeholder ikke retningslinjer, der forhindrer udvidelser af husdyrbrug.

Grundvandstruende virksomhed

Naturstyrelsen¹ kategoriserer større husdyrbrug² som "mindre grundvandstruende virksomhed" på linje med blandt andet boliger, butikker, grønne områder og vindmøller.

Driftsændringer på en eksisterende landbrugsejendom, for eksempel ved skift i dyretype og staldudvidelser, er ikke en ny aktivitet.

De grundvandstruende aktiviteter på husdyrbrug er knyttet til opbevaringslagre af potentielt forurenende stoffer som olie, kemikalier og husdyrgødning og anvendelsen af disse stoffer.

Det søgte projekt udvider ikke ejendommens ret til lovlige oplag af olie og kemikalier.

Gyllebeholdere er omfattet af krav til tæthed og styrke og 10-årig kontrol. Overpumpning til og fra gyllebeholdere er omfattet af generelle regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen, som har til hensigt at forebygge spild og uheld.

De projekterede gyllebeholdere vurderes på den baggrund ikke at være særligt grundvandstruende anlæg eller at indebære en særligt grundvandstruende aktivitet.

Natur og Miljø udfører hyppigere tilsyn med større husdyrbrug end hobbylignende landbrugsejendomme. Gennemførelse af det søgte projekt medfører derfor en øget kontrol af ejendommens miljøforhold.

Natur og Miljø vurderer på den baggrund ikke, at det søgte projekt på Klosterhedevej 43 er mere grundvandstruende end den hidtidige drift.

---

¹Kilde: Bilag 1 til: Statslig udmelding til vandplanernes retningslinjer 40 og 41 i forhold til byudvikling og anden ændret arealanvendelse i Områder med Særlige Drikkevandsinteresser (OSD) og indvindingsoplande, Naturstyrelsen oktober 2012.

²"større husdyrbrug" er her defineret som husdyrbrug med over 500 dyreenheder. 34 slagtesvin (30-115 kg) er cirka 1,0 DE. Det er uvist, om det søgte projekt vil overskride 500 DE, da der søges godkendelse af et produktionsareal, ikke dyreenheder.

For at forebygge forurening som følge af utilsigtede spild stilles der vilkår om forbud mod oplag, anvendelse eller transport af foder, dyr, gødning, olie eller kemikalier ved overfladeafløb.

Der stilles desuden vilkår om, at afløb ikke må anvendes til bortskaffelse af nogen former for restvand eller vaskevand.

Vilkår mod oplag og bortskaffelse af vaskevand og restvand omfatter alle overfladeafløb på husdyrbruget, som ikke fører til gyllesystem eller andre opsamlingsbeholdere.

Lemvig Kommune vurderer, at håndtering af overfladevand og spildevand er tilfredsstillende ved overholdelse af de generelle regler for spildevandshåndtering, herunder også husdyrgødningsbekendtgørelsens regler om opsamling, opbevaring og håndtering af vaskevand, restvand, m.v.

Lemvig Kommune vurderer husdyrbrugets håndtering af spildevand og indretning af afløb, mv. ved tilsyn.

3.4.2. Husdyrgødning og foder

Husdyrgødningsbekendtgørelsen stiller et generelt krav om, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til flydende og fast husdyrgødning på husdyrbrug, samt at husdyrgødning generelt opbevares forsvarligt i dertil indrettede tekniske anlæg.

Husdyrbrug med dyrehold skal som minimum have 6 måneders opbevaringskapacitet. Normalt vil der være behov for 9 måneders kapacitet på ejendommen med konventionel svineproduktion.

Projektet indebærer, at der etableres to gyllebeholdere med kapacitet på henholdsvis 300 m³ og 4.000 m³. Gyllekanalerne under staldene vurderes at rumme yderligere kapacitet på minimum 800 m³.

Ansøger beskriver produktionskapaciteten på staldanlægget til at være omkring 20.000 sopolte pr. år med afvigende afgangsvægte. Der produceres op til 0,55 m³ husdyrgødning for hvert produceret dyr. Det medfører en husdyrgødningsmængde på op til 11.000 m³/år.

Vand fra overbrusning og vaskevand indgår i husdyrgødningsmængden. Læsevand fra luftreanlæg udgør en yderligere delmængde, som erfaringsmæssigt kan udgøre op til 5 % af husdyrgødningsmængden. Ansøger forventer at cirka 80 % af husdyrgødningen bliver afhentet af biogasanlæg og at de resterende 20 % opbevares i gyllebeholderen indtil det er sæson for udbringning. Afhentningen af husdyrgødning til biogasanlæg sker løbende over hele året og der tilbageføres afgasset biomasse til gyllebeholderen, så der i alt er cirka 4.000 m³ husdyrgødning og afgasset biomasse til rådighed til udbringning på de lokalt beliggende driftsarealer.

Der indgår således en lagerkapacitet på biogasanlæg. Ansøger har ikke på godkendelsestidspunktet taget endelig stilling til hvilke(t) biogasanlæg, det ønskes at indgå aftale med.

Kravet om tilstrækkelig opbevaringskapacitet, herunder aftaler med biogasanlæg, kontrolleres ved tilsyn, når tilsynsmyndigheden vurderer, at det er relevant.

Foder og foderoplæg

Flere høringssvar ved den for-offentlige høring stiller spørgsmål om den søgte lagerplads til korn.

Ansøger har som følge heraf begrundet siloernes størrelse:

Staldanlæggets størrelse svarer til en produktion på omkring 20.000 polte v. varierende afgangsvægt – antages at hver polt gennemsnitlig æder ca. 200 kg foder hvoraf ca. 80% udgøres af korn vil hver gris konsumere 160 kg i vækstperioden. Direkte omregnet til opbevaringsbehov på 3200 tons som her er fordelt i to siloer á 1600 tons.

Lemvig Kommune vurderer, at de to siloer er dimensioneret til at sikre staldanlægget en lagerkapacitet på et år, og at dette er inden for rammerne af, hvad der må betragtes som erhvervmæssigt nødvendigt for ejendommen.

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 46 stiller generelle fodringskrav, som har til hensigt at reducere de udskilte mængder kvælstof og fosfor fra dyreholdet.

EU's foderhygiejneforordning stiller herudover en række generelle krav om stald- og fodringsudstyr, herunder forebyggelse og bekæmpelse af skadedyr, rengøring af foderoplæg, anvendelse af friske foderstoffer og råvarer, opbevaringsforhold, foderanlæg og fodring, herunder rengøring af maskinel, vandkvalitet og uddannelse af personale.

Fødevarestyrelsen er myndighed for reglerne i foderhygiejneforordningen.

Det vurderes, at der ikke er behov for særskilte vilkår til opbevaring eller håndtering af foder, under forudsætning af, at de generelle regler efterleves.

3.4.3. Affald

Affaldsfraktioner fra husdyrbrugets daglige drift er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten.

Lemvig Kommune stiller vilkår om håndtering og opbevaring af affald på husdyrbruget. Vilkåret omfatter også oplag af farligt affald herunder eventuelle oplag af spildolie og pesticidrester i relation til markdrift.

Vilkåret har til formål at sikre, at der ikke sker forurening som følge af u hensigtsmæssig håndtering eller opbevaring af affald.

Lemvig Kommune gennemgår i øvrigt husdyrbrugets affaldsproduktion og - håndtering ved miljøtilsyn.

Lemvig Kommune har udarbejdet en affaldsguide til erhverv:

<https://www.lemvig.dk/miljoe-og-vand/affald>

Husdyrbruget er til enhver tid forpligtet til at efterleve gældende affaldsregulativer og Affaldsbekendtgørelsen, mv., også hvor disse generelle regler er skærpende i forhold til godkendelsens vilkår.

3.4.4. Råvarer og hjælpestoffer

Der er ikke beskrevet oplag af farlige råvarer og hjælpestoffer på husdyrbruget i miljøkonsekvensrapporten.

Lemvig Kommune stiller vilkår om, at der ikke må anvendes, fremstilles eller frigives relevante, farlige stoffer i forbindelse med husdyrproduktionen med henblik på at undgå risiko for forurening af jordbund og grundvand på husdyrbruget.

Ved *farlige* stoffer forstås stoffer og blandinger som defineret i artikel 3 og bilag I, del 4 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger.

<https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:353:0001:1355:da:PDF>

Ved *relevante* stoffer forstås, at både karakteren og mængden skal indebære en risiko for jord- eller grundvandsforurening. Som eksempel på et stof, der kan anses som »relevant og farligt«, kan nævnes trichlorethylen, som selv i små mængder kan give anledning til væsentlig jord- eller grundvandsforurening. Eksempler på en ikke relevant mængde kan være opbevaring og anvendelse af meget beskedne mængder biocid inden døre og brug af rottegift uden døre.

Miljøministeriets generelle vurdering i bemærkningerne til § 1, nr. 7 i lovforslag nr. 88 af 22. februar 2012 er, at svinebrug ikke vil være omfattet af kravet i IE-direktivet om udarbejdelse af en basistilstandsrapport, da de ikke bruger, fremstiller eller frigiver relevante farlige stoffer. Natur- og Miljøklagenævnet har stadfæstet denne vurdering i nævnsafgørelse NMK-10-00988, hvor nævnet udtaler:

Det bemærkes i øvrigt, at der med "relevante farlige stoffer" i godkendelsesbekendtgørelsens § 14³ menes stoffer, der er af en karakter og mængde, som kan indebære en risiko for jord- eller grundvandsforurening. Svinebrug er ikke omfattet af pligten til basistilstandsrapport, idet de ikke bruger, fremstiller eller frigiver relevante farlige stoffer.

Husdyrgødning

Koncentrationen af farlige stoffer i husdyrgødningen er så lille, at gødning ikke kan anses for at være et farligt stof i direktivets forstand. Opbevaring af husdyrgødning kan dermed ikke udløse et krav om udarbejdelse af en basistilstandsrapport.

For at forebygge spild af gylle stilles der vilkår om, at gyllevogne skal påfyldes på plads med fast bund og afløb til gyllesystem, eller at der alternativt skal benyttes gyllevogne med sugetårn og overløbssikring.

Andre aktiviteter

Bestemmelsens anvendelsesområde er begrænset til anvendelse, fremstilling eller frigivelse af farlige stoffer i forbindelse med husdyrproduktionen. Andre aktiviteter, der kan medføre en risiko for jord- eller grundvandsforurening udløser ikke krav om udarbejdelse af en basistilstandsrapport. En olietank med olie til brug for opvarmning af gårdens bygninger eller sprøjtegifte, der anvendes i

---

³ Bekendtgørelse nr. 669 af 18. juni 2014 om godkendelse af listevirksomhed

planteproduktionen, udløser således ikke et krav om udarbejdelse af en basistilstandsrapport.

På ovenstående grundlag vurderer Lemvig Kommune, at husdyrbruget ikke er omfattet af reglerne om krav om udarbejdelse af basistilstandsrapport.

Husdyrbruget vurderes ved de stillede vilkår at kunne drives uden risiko for forurening af jord og grundvand.

3.4.5. Driftsforstyrrelser eller uheld

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 43 indeholder et generelt krav for IE-husdyrbrug om at oplære personale i relevant lovgivning, transport og udbringning af husdyrgødning, planlægning af aktiviteter, beredskabsplanlægning og -styring og reparation og vedligehold af udstyr. Oplæringsmateriale til personalet skal kunne fremvises ved tilsyn.

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 44 indeholder et generelt krav for IE-husdyrbrug om at udarbejde og følge en plan for kontrol, reparation og vedligehold. Husdyrbruget skal kunne dokumentere, at planen følges ved at føre logbog over gennemførte kontroller. Der er også krav om at IE-brug udarbejder en beredskabsplan. Husdyrbrugets beredskabsplan er vedlagt i bilag 8.

Lemvig Kommune kontrollerer, at husdyrbruget efterlever bekendtgørelsens § 43 og § 44 ved tilsyn.

Hvis der sker hændelser eller uheld, der mærkbart berører miljøet, er Lemvig Kommune jævnfør husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 45 forpligtet til at påbyde ændrede eller nye vilkår, som begrænser miljøkonsekvenserne og som forhindrer at de pågældende hændelser eller uheld opstår igen. Kravet gælder dog ikke ved miljøuheld af en så alvorlig karakter, at reglerne om miljøskade i Husdyrbruglovens kapitel 5a overtrædes.

Lemvig Kommune vurderer, at bekendtgørelsens krav og kommunens tilsyn i tilstrækkelig grad forebygger og modvirker forureninger forårsaget af driftsforstyrrelser og uheld.

3.4.6. Driftens ophør

Ved ophør af aktiviteter på et IE-husdyrbrug gælder husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 51 og kapitel 4b i lov om forurennet jord finder anvendelse.

IE-husdyrbrug skal derfor senest 4 uger efter driftsophør anmelde dette til kommunalbestyrelsen med et oplæg til vurdering efter § 38 k, stk. 1, i lov om forurennet jord. Vurderingen skal indeholde en risikovurdering med hensyn til menneskers sundhed og miljøet.

Viser risikovurderingen, at det ikke kan afvises, at forureningen udgør en væsentlig risiko for menneskers sundhed eller miljøet, skal vurderingen tillige indeholde et oplæg til foranstaltninger, der sikrer, at forureningen ikke udgør en sådan risiko.

På baggrund af risikovurderingen kan tilsynsmyndigheden gå i dialog med driftsherren og kontrollere, at de nødvendige foranstaltninger til forebyggelse af

jord- og grundvandsforurening udføres rettidigt og om nødvendigt påbyde konkrete tiltag.

3.5. Ammoniakpåvirkning af natur

3.5.1. Beskyttet natur

De herunder nævnte kategoriserede naturtyper er omfattet af særlige ammoniakdepositionskrav, jævnfør beskyttelsesniveauet i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 26 - 30.

Ud over de beregnede merdepositioner og totaldepositioner, vil alle omgivelserne herunder beskyttede naturområder blive tilført kvælstof fra baggrundsbelastningen.

Kvælstoffet i baggrundsbelastningen stammer, for en stor dels vedkommende, fra husdyrgødning, staldanlæg og industri. Det afsættes på alle arealer og føres hertil fra nær og fjern. Kvælstoffet kan ikke specifikt henføres til Klosterhedevej 43, men husdyrbruget vil også bidrage til "skyen" af kvælstofholdige forbindelser i atmosfæren, der afsættes på naturarealer.

Baggrundsbelastningen i området var i 2014 cirka 14,4 kg N/ha/år, jævnfør data fra arealinformation på miljøportalen:
<https://arealinformation.miljoportal.dk/html5/index.html?viewer=distribution>.

Kategori 1 natur

Kategori 1 natur er ammoniakfølsomme naturtyper i Natura 2000, som er omfattet af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 D.

Det projekterede staldanlæg ligger cirka 2,4 km øst for nærmeste kategori 1-natur, Tør og våd hede i Klosterheden (Natura 2000-område 224).

Den totale ammoniakdeposition på de to hedearealer fra det søgte projekt er beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

Kategori 2 natur

Kategori 2 natur er større § 3 naturområder, som er beskyttet ved § 7, stk. 1 nr. 2 i Husdyrbrugloven.

Staldanlægget ligger cirka 1,8 km nordvest for nærmeste kategori 2-naturområde, et overdrev i Klosterheden.

Den totale ammoniakdeposition fra husdyrbruget på overdrevet er beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

Kategori 3 natur

Kategori 3-natur er moser, heder, overdrev og ammoniakfølsomme skove som ikke er omfattet af kategori 1 og 2.

Kommunen kan ikke fastsætte vilkår som medfører en merdeposition på under 1,0 kg N/ha/år på kategori 3-natur, jævnfør Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 29.

Nærmeste kategori 3-natur er et overdrev i Klosterheden, cirka 1,1 km meter øst for det projekterede staldanlæg. Total- og merdepositionen er beregnet til 0,2 kg N/ha/år.

Øvrig natur

Det nærmeste registrerede naturområde, som er beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3, er en sø på cirka 2.500 m², der ligger i Klosterheden, cirka 570 meter sydvest for det projekterede staldanlæg. Total- og merdepositionen på naturområdet fra projektet er beregnet til 0,1 kg N/ha/år.

Lemvig Kommunes vurdering

Lemvig Kommune har verificeret ruheder jævnfør retningslinjerne i "naturpixibogen", som findes på Miljøstyrelsens hjemmeside:

<https://oldwiki.mst.dk/GetFile.aspx?File=/Faglige dokumenter/Naturpixibog06032007.pdf>.

Beskyttelsesniveauerne for kategori 1-, 2- og 3-natur er overholdt og totaldepositionen fra husdyrbruget på kategori 1- og 2-natur overstiger ikke 0,0 kg N/ha/år.

Den højeste merdeposition på nærmeste kategori 3-natur fra husdyrbruget er 0,2 kg N/ha/år fra husdyrbruget. Denne merdeposition vurderes ikke i sig selv at indebære risiko for en tilstandsændring.

Det vurderes at ammoniakdepositionen fra staldanlægget ikke indebærer risiko for tilstandsændringer af natur beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3, herunder kategori 1- 2 og 3-natur.

3.5.2. Habitatvurdering

Kommunen skal vurdere på alle planer og projekter om, hvorvidt de kan skade de arealer og arter, der er beskyttede i Natura 2000-områder.

Natura 2000-områder og arter er udpegede på internationalt plan, og de forskellige EU-lande er ansvarlige for, at de ikke tager skade af den menneskelige aktivitet i landet.

Den Europæiske Union vedtog i 1992 et direktiv, som havde til hensigt at fremme beskyttelsen af de mest truede naturtyper, svampe-, plante- og dyrearter i Europa. I daglig tale kaldes det for "habitatdirektivet", og det pålægger de nationale regeringer at udpege områder, der indeholder truede eller sårbare arter og deres levesteder. Til direktivet findes et bilag, som nævner 230 dyrearter, 483 plantearter og 198 biotoper, der skal beskyttes.

Natura 2000-områderne består af habitatområder med særlig værdifulde naturtyper, dyre- og plantearter og af fuglebeskyttelsesområder med særlige fugle.

I bilag IV til Habitatdirektivet er listet en række dyre- og plantearter, som skal beskyttes. Ligeledes er arternes yngle- og rasteområder beskyttede. Beskyttelsen gælder uanset hvor arterne forekommer, dvs. både indenfor og udenfor Natura 2000-områder. Der foretages nærmere vurdering af Bilag IV-arter i kapitel 4.

Screening

Staldanlægget ligger cirka 2,4 km fra nærmeste Natura 2000-område nr. 224, Flynder Å og heder i Klosterhede Plantage.

Der er mere end 6,5 km til øvrige Natura 2000-områder.

Totaldepositionen af ammoniak fra staldanlægget på de nærmeste dele af natur i Natura 2000-område nr. 224, Flynder Å og heder i Klosterhede Plantage er beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

Område nr. 224 'Flynder Å og heder i Klosterhede plantage'

Natura 2000 område nr. 224 består af Habitatområde nr. 224.

Udpegningsgrundlaget for Habitatområdet er bl.a. Tør og våd hede, tidvis våd eng, hængesæk og brunvandet sø samt arterne bæklampret og odder. Truslerne for hedearealer, tidvis våd eng og hængesæk er næringsstofbelastning, fragmentering, invasive arter og tilgroning.

Arterne bæklampret og odder er begge følsomme overfor forstyrrelser og afhængige af god biologisk vandløbskvalitet.

Lemvig Kommunes vurdering

Det vurderes, at ammoniakdepositionen fra det søgte projekt ikke udgør en væsentlig risiko for arterne på udpegningsgrundlaget i Natura 2000-områder, idet totaldepositionen fra staldanlægget på de nærmeste arealer i Habitatområde 224 er beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

Afstanden til andre Natura 2000 områder er så stor, at det umiddelbart og uden videre beregning konkluderes, at deposition fra staldanlægget ikke påvirker udpegningsgrundlaget for andre Natura 2000-områder.

På baggrund af de beregnede totaldepositioner af ammoniak vurderes det søgte projekt ikke at udgøre en risiko for udpegningsgrundlaget eller bilag IV-arter i habitatområderne, for hvad angår ammoniakpåvirkning.

Det vurderes, at husdyrbrugsanlægget ikke giver anledning til forstyrrelser, støv, udledning eller anden påvirkning, der kan genere arterne på udpegningsgrundlaget.

Lemvig Kommune har ikke kendskab til andre projekter, som i sammenhæng med dette projekt, vil kunne påvirke Natura 2000-områder.

Projektet vurderes derfor ikke i sig selv eller i kumulation med andre projekter, at udgøre en risiko for en skadevirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område 224 eller andre Natura 2000-områder.

4. Bilag IV-arter

EF-Habitatdirektivet fra 1992 rummer i sin artikel 12 en forpligtelse til at sikre en streng beskyttelsesordning for en række dyr og planter overalt i landet, dvs. uanset om de forekommer indenfor et beskyttelsesområde eller udenfor; disse arter fremgår af direktivets bilag IV, de såkaldte bilag IV-arter.

For bilag IV-arter gælder således, at deres yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges, og derfor er aktiviteter ikke tilladte, som kan udgøre en trussel for den enkelte art.

Det bemærkes, at fugle behandles særskilt i EF-fuglebeskyttelsesdirektivet.

I den daglige drift og hovedsagelig ved driftsændringer er det lodsejerens eget ansvar at være opmærksom på ikke at skade eller ødelægge bilag IV-arternes yngle- eller rasteområder. Det gælder også selv om myndighederne ikke har oplyst lodsejeren om, at der er konkrete forekomster af bilag IV-arter i området. Overtrædelser kan straffes efter regler i Naturbeskyttelsesloven og Jagt- og Vildtforvaltningsloven. Hvis en lodsejer har planer om at gennemføre en aktivitet, der kræver tilladelse, godkendelse eller lignende er det myndighedens ansvar at sikre, at de godkendte aktiviteter ikke vil skade yngle- eller rasteområder.

På baggrund af kommunens kendskab vurderes det, at følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV kan tænkes at have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring husdyrbruget:

Damflagermus, dværgflagermus, vandflagermus, sydflagermus, troldflagermus, birkemus, markfirben, odder, spidssnudet frø, strandtudse, stor vandsalamander, bæver og ulv.

Damflagermus og odder er optaget på rødlisten 2010 som sårbare. Rødlisten er en fortegnelse over plante- og dyrearter, der er forsvundet, akut truede, sårbare eller sjældne i den danske natur.

Arterne er gennemgået nedenfor:

Flagermus:

Alle danske flagermus er listet som bilag IV-arter.

Vinterkvarterer: Flagermusenes føde, insekterne, er stort set ikke fremme om vinteren. Mens de fleste insekt-ædende fugle trækker sydpå om vinteren går flagermusene i dvale fra oktober til hen i april. Flagermusene foretrækker et køligt, men frostfrit sted.

Sommerkvarterererne – dagopholdssteder: Fra midt på foråret eller først på sommeren søger flagermusene til områder, hvor der er gode betingelser for ophold og føde. Det specifikke opholdssted afhænger af arten, men vil oftest være i bygninger og hule træer i nærheden af skov. Fourageringsområderne er også artsafhængige, og kan bl.a. være søer og åer, hvor flagermusene æder insekter, de fanger over vandoverfladen. Mange arter lever af insekter, de fanger i lysåben løvskov, over marker og skove, i skovkanter, lysninger eller levende hegn. Hunflagermus samles i ynglekolonier, hvor ungerne fødes fra omkring midten af juni og lidt ind i juli.

Damflagermus: Sommerkvarterererne er i huse eller hule træer i nærheden af søer og vandløb. Om vinteren sover damflagermus vintersøvn i blandt andet kalkgruber og klippespalter, ofte hængende i små grupper.

Dværgflagermus: Dværgflagermusen lever i tilknytning til løvskov. Hule træer, gamle spættereder og bygninger er både sommer- og vinterkvarterer.

Troldflagermus: Både vinter- og sommerkvarterer knytter sig primært til hule træer og lignende, men troldflagermusen benytter også bygninger.

Sydflagermus: Sydflagermusen er tilknyttet bebyggelse, og huse udgør både sommerkvarterer og vinterkvarterer for arten.

Vandflagermus: Sommerkvarterer er som regel hule træer i skove og parker, men kan også være under en gammel stenbro og i enkelte tilfælde i en bygning. Vinterkvarterer er især kalkgruber, klippespalter og kældre.

Trusler mod flagermus kan være fældning af gamle træer og skove samt nedrivning af bygninger.

Nærmeste potentielle leve- og opholdsområde er Klosterheden, syd for ejendommen.

Birkemus:

Birkemus findes i to hovedbestande, en i det vestlige Limfjordsområde samt en i det sydlige Jylland. Birkemus forekommer i en stor variation af levesteder, hvoraf de vigtigste synes at være fugtige områder i forbindelse med vandløb eller fjorde samt tilstødende tørre arealer.

Birkemus er fundet i en række forskellige naturtyper: ferske enge, strandenge, overdrev, ekstensivt dyrkede marker, heder, moser, vældområder, fjordskrænter og nogle steder endda i plantager og skove. De træk, som går igen på de fleste sommeropholdssteder, er en høj grad af fugtighed og et tæt urtelag. Det fugtige element kan udgøres af vandløb, væld, moser eller fugtige arealer ud til en fjord.

Det nærmeste potentielle levested for birkemus er uforstyrrede naturområder i Klosterheden.

Markfirben:

Markfirben findes spredt i landskabet på åbne, varme, solrige lokaliteter som jernbane- og vejstrækninger, sten- og jorddiger, heder, overdrev, grusgrave, strandenge, kystskrænter og sandede bakkeområder. Markfirbenet yngler på solvendte skrånninger, som er af altafgørende betydning for den. Ynglesuccesen er betinget af, at æglægningen kan finde sted i varm, løs, veldrænet jord af gruset eller sandet karakter.

Nærmeste potentielle levested for markfirbenet findes på diget i Klosterhedens skovbryn, syd for husdyrbruget.

Odder:

Odderen var i slutningen af 1950'erne udbredt i det meste af Danmark med undtagelse af bl.a. Bornholm, Samsø og Læsø. En undersøgelse i 1980 viste, at den danske bestand var gået drastisk tilbage og der blev iværksat en række forvaltningsmæssige tiltag. Bestandsudviklingen har siden været positiv og odderen lever nu i store dele af Jylland. I 2007 fastslog DNA-analyser af prøver fra ekskrementerne, at der også stadig findes odder i Vestsjælland.

Fra snudespids til halespids måler en voksen odder ca. 100-130 cm og vejer ca. 6-11 kg (hanner), 5-8 kg (hunner).

Som en tilpasning til livet i vand har odderen svømmehud mellem tæerne, og kroppen er lang og strømlinet. Både ører og næsebor kan lukkes, når dyret dykker, og pelsens gråbrune underuld er isolerende og vandskyende.

Pelsens er på oversiden mørkebrun, lidt lysere på bugen, og på halsen og undersiden af hovedet kan pelsen være hvidgrå.

Det flade hoved med de lange knurhår omkring snuden og den kraftige hals, der næsten går i ét med kroppen, er typiske kendetegn ved odderen. Men arten kan også kendes på den let affladede hale.

Odderen lever især af fisk som aborre, ål, karpe og ålekvabber. Fisk i størrelsen 10-15 cm foretrækkes. De foretrukne ål er dog en smule længere. Frøer kan også udgøre en del af føden, og indimellem tager odderen også små pattedyr, fugle og krebsdyr.

Odderen lever i tilknytning til både stillestående og rindende vand, salt- og ferskvand. Uforstyrrede vandløb, søer, moser og fjordområder, med gode skjulmuligheder i form af vegetation, er oplagte levesteder.

Da odderen er nataktiv opholder den sig om dagen i en hule i brinken, under trærodder eller under buske.

Både hanner og hunner hævder territorium, men hannens er større end hunnens, og kan strække sig over mere end 10 kilometer vandløb. Kun i parringstiden færdes hannen og hunnen sammen.

De fleste unger bliver født om sommeren eller i efteråret, selvom odderen kan føde unger på alle tidspunkter af året. Et kuld på 2-3 unger fødes, når hunnen har været drægtig i ca. 60 dage. Ungerne er et år gamle før de kan klare sig selv.

For at odderen yngler, skal der i dens territorium være skjul eller fristeder i form af rørskov, krat eller anden bevoksning. Der skal også være ringe menneskelig aktivitet, det vil sige et minimum af færdsel, lystfiskeri og jagt. Findes der tilstrækkelige skjul, er odderen mere tolerant overfor menneskelige forstyrrelser.

Odderen findes i Flynder Å-systemet i Klosterheden og den formodes at findes i vandløbssystemerne i oplandet til Kilen i Struer Kommune.

Spidssnudet frø:

Spidssnudet frø er en brun frø med mørkere tegninger, som yngler i mange slags vådområder lige fra ganske små vandhuller til bredden af store søer og fra helt overskyggede ellesumpe til fuldstændig lysåbne vandhuller. Den største ynglesucces opnår arten i vandhuller uden fisk.

Spidssnudet frø er i høj grad afhængig af, at der nær ynglestederne findes gode levesteder på land. En stor del af spidssnudet frøs yngle- og rasteområde, men langt fra alle, er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Ødelæggelse og forringelse af yngle- og rasteområder omfatter rydning, opfyldning til byggeri, belastning med spildevand og fragmentering på grund af veje.

Det nærmeste potentielle leveområde for den spidssnudedede frø er en sø i Klosterheden, cirka 550 meter sydvest for det projekterede byggeri.

Strandtudse:

Strandtudsens yngle- og rasteområde vil ofte være vandhuller, enge og strandenge, der er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3.

Gødskning og vandstandssænkning er væsentlige trusler. Hvis levestedet gødes eller tilføres gødningsstoffer udefra, kan vegetationen blive så frodig, at den ikke længere holdes tilstrækkelig kort ved for eksempel afgræsning.

Hvad angår vandstand kan 5-10 cm til eller fra, være afgørende for, at vandsamlingen udtørres på det rette tidspunkt. Det betyder for eksempel, at hvis en grøft i nærheden udsættes for hårdhændet oprensning, så grøftens bund uddybes med 5-10 cm, så kan det være nok til at tudserne ikke længere kan gennemføre ynglecycklus.

Nærmeste potentielle levested for strandtudsen er en sø i Klosterheden, cirka 550 meter sydvest for det projekterede byggeri.

Stor Vandsalamander:

Stor Vandsalamander yngler i vandhuller af meget forskellig størrelse. Det er ikke unormalt at finde den i vandhuller på under 100 m². Arten er følsom overfor forurening af vandhullerne, overskygning af vandhuller og udsætning af fisk. Arten kan findes ynglende i vandhuller under tilgroning, men der skal være sol på næsten hele vandfladen for at bestanden kan klare sig på længere sigt. Som hovedregel yngler den ikke i vandhuller med hundestejler og andre fisk. Nogle steder gør tæt undervands- og flydebladsvegetation det muligt, at nogle af larverne kan gemme sig for fiskene. Den kræver forholdsvis rent vand. Stor Vandsalamander er som regel meget stedfast i forhold til ynglestedet.

Næringsberigelse som følge af gødningspåvirkning forringer yngleområderne. Dårlig vandkvalitet som følge af næringsberigelse har en meget markant skadelig virkning på salamandrenes ynglesucces. Derudover kan næringsberigelsen betyde, at vandhullerne hurtigt gror til.

Der er enkeltfund spredt over kommunen.

Nærmeste potentielle levested for stor vandsalamander er en sø i Klosterheden, cirka 550 meter sydvest for det projekterede byggeri.

Bæver:

Europæisk bæver er en stor gnaver i familien af bævere. Den var nær udryddelse i begyndelsen af 1900-tallet på grund af jagt, men er siden genudsat mange steder i Europa og Asien, hvor den nu findes fra Storbritannien til Kina og Mongoliet.

I Danmark blev den genudsat i 1999.

Den er kendt for at lave dæmninger, men den graver også kanaler til flådning af træstammer og grene. I vandet bygger den et bæverbo af grene med en indgang placeret under vandet, men den kan også udgrave sit bo i en brink.

Bæveren er fredet og kun Naturstyrelsen har myndighed til at regulere bestanden, samt fjerne og regulere bæverens dæmninger og andre aktiviteter. Den væsentligste trussel mod bævere er gentagen fjernelse af bæverbo i hele vandløbssystemet.

Bæveren findes i Flynder Å-systemet i Klosterheden.

Ulv:

Ulven er et rovdyr, der lever i Europa, Asien og Nordamerika. Ulven holder til i skov og på steppelignende arealer, hvor den jager i et kobbel, en stor flok, bestående af et forældrepar og dets voksne afkom.

Ulven er en typisk toppredator i sit område, med kun mennesker som reel trussel imod den. Den lever hovedsagelig af større hovdyr, men tager også mindre dyr som mus, harer og fugle. De kan desuden leve af ådsler og af husdyr som kvæg, og omkring mennesker kan de gå i affald.

Ulven er en generalist hvad angår levested (habitat) og kan opholde sig mange forskellige steder. Ulvens valg af levested hænger stærkt sammen med mængden af byttedyr, mangel eller lave forekomster af kvæg, vejtæthed, menneskelig tilstedeværelse og topografi.

Klosterheden vil godt kunne rumme ulve og da de vandrer meget omkring, vil man formentlig også lejlighedsvis kunne observere arten i de uforstyrrede naturområder omkring husdyrbruget. Den væsentligste trussel mod ulve er menneskelige forstyrrelser.

Andre dyre- og plantearter

Lemvig Kommune er ikke bekendt med forekomster af andre planter eller dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor i nærheden af husdyrbruget.

Lemvig Kommunes vurdering

Projektet medfører ikke tilstandsændringer i skovbevoksninger, andre potentielle sommer- eller vinterkvarterer, eller at påvirke fødegrundlaget for flagermus. Projektet vurderes således ikke at udgøre en risiko for at forringe fødegrundlag, leve- eller rastesteder for flagermus.

Det søgte projekt indebærer ikke ændringer eller væsentlige påvirkninger af birkemusens potentielle leveområder. Projektet vurderes derfor ikke at udgøre en risiko for birkemusen.

Projektet inddrager ikke arealer, der er egnede som yngle- og rasteområder for markfirben og det vurderes derfor ikke at have negative konsekvenser for arten.

Det vurderes, at odderen, bæveren og ulven ikke er truet af projektet, da der ikke sker opsplittning af bestande og levesteder, ødelæggelse eller forringelse af yngle- og rasteområder eller forstyrrelser ved anlægsarbejder.

Der inddrages ikke arealer, der er egnede som yngle- og rasteområder for strandtudsen, spidssnudet frø eller stor vandsalamander og det vurderes derfor, at der ikke vil være negative konsekvenser for arten.

Lemvig Kommune vurderer, at projektet ikke indebærer forringelse af internationale naturbeskyttelsesområder eller muligheden for opnåelse af gunstig bevaringsstatus eller medfører forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, jævnfør Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 1595 af 6. december 2018.

Bilag

---

§16a Miljøgodkendelse af husdyrbruget tilknyttet

Klosterhedevej 43

7620 Lemvig

Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte

Udarbejdet af

SvineRådgivningen

November 2019

Opdateret April 2020

Datablad:

Ansøger	Marslund I/S
Kontakt	Martin Agerskov e-mail : marslund@marslund.dk tlf. 20288242
Husdyrbrugets adresse	Klosterhedevej 43, 7620 Lemvig
Matrikel og ejerlav	14e m.fl. Klosterheden, Gudum
CHR	54994
CVR	27720188
Konsulent	SvineRådgivningen v/ Heidi Birch Wentzlau e-mail ; hbw@sraad.dk Direkte tlf. 96424603 / mobil 30704057
Ansøgningskema(er)	Virk.dk - husdyrgodkendelse Skema nr: 210.809
Bilag	<ol style="list-style-type: none"> 1. Produktionsarealer 2. Støv- og støjkilder 3. Interne transportveje 4. Afløbsforhold 5. Beredskabsplan 6. Miljøledelse 7. Dispensationsansøgning <p>Alle bilag er vedhæftet og indsendt sammen med den elektroniske ansøgning.</p>

Indholdsfortegnelse

Generelle forhold	55
Projektets omfang	55
Tidligere godkendelser	55
Ikke teknisk resumé	55
Miljøteknisk redegørelse - Anlægget	57
Overblik over stalde og produktioner	57
Lokalisering	59
Faste afstandskrav	60
Landskabet og planforhold	60
Placering af nye poltestalde	62
Energiforbrug	63
Konsekvensvurdering	64
Vandforbrug	64
Konsekvensvurdering	64
Lugt	65
Konsekvensvurdering	65
Støv- & støjkilder, herunder vibrationer og rystelser	66
Konsekvensvurdering	67
Lys	68
Konsekvensvurdering	68
Fluer og skadedyr	68
Konsekvensvurdering	68
Transport	69
Konsekvensvurdering	70
Spildevand	70

Bilag 1

Konsekvensvurdering	71
Husdyrgødning og foder	71
Konsekvensvurdering	72
Affald	72
Konsekvensvurdering	73
Ammoniakemission	73
Konsekvensvurdering	73
Påvirkning af natur	74
Konsekvensvurdering	75
BAT ammoniak	77
Befolkningen og menneskers sundhed	79
Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kat 1- og 2 natur samt bilag 4 arter	79
Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima	80
Materielle goder, kulturarv og landskab	81

Generelle forhold

Projektets omfang

Marslund I/S har indsendt ansøgning om etablering af nye poltestalde jf. skema nr. 210.809.

Ansøger har for nyligt lavet aftale om erhvervelse af ejendommen på Klosterhedevej 43, Lemvig. Her ønskes der etablering af nye stalde til opstaldning af egen polteproduktion.

Ansøger ønsker at opstarte projektet, straks sagens behandling kan afsluttes.

Tidligere godkendelser

Ejendommen har en ældre godkendelse til 30 ammekøer u. opdræt over 600 kg, 35 tyre, stor race 40-220 kg, 35 tyre, stor race 220-440 kg samt 10 heste under 300 kg.

Man ønsker med denne ansøgning at etablere 2 nye stalde indrettet til polte på delvis fast bund - svarende til 4.307 kvm produktionsareal + servicorum og foderlade samt ny gyllebeholder på 4.000 m³ og mindre tank på 300 m³. Herudover ønskes opført to nye amerikanersiloer a 1.600 tons. Anlægget opføres i tilknytning til eksisterende bygninger på ejendommen.

Man ønsker ikke fremadrettet at opretholde tilladelsen til ammekøer og heste på ejendommen, hvorved tidligere stalde ikke anvendes i ansøgt drift. Bygningen fjernes helt eller delvist i forbindelse med etableringen af de nye stalde.

Ikke teknisk resumé

Ansøger ønsker en godkendelse af nyt produktionsanlæg til polte på i alt 5.427 kvm inkl. servicorum og foderlade. Staldene opdeles i 13 sektioner – placeret med mellemgang og luftrensere imellem bygninger. Produktionsarealet (4.307 kvm) indrettes med delvis fast bund fra indsættelse og frem til salg eller overflytning til sostalde på ansøgers tilknyttede ejendomme.

Anlægget planlægges opført som to staldbygninger. I bygning 1 etableres der 7 sektioner (2.319 kvm produktionsareal), servicefaciliteter indeholdende omklædnings- og badefaciliteter, frokostrum samt teknikrum og i bygning 2 etableres der 6 sektioner (1.988 kvm produktionsareal) samt udleveringsluse, foderlade, blandefaciliteter, depot og korngrav.

Det generelle ammoniakreduktionskrav samt niveauet til BAT opfyldes ved delvis fast bund i alle stalde, etablering af delvis luftrensning fra alle sektioner samt overdækning af beholdere.

Ejendommen overholder alle afstandskrav ift. de beregnede geneafstande for lugt til både enkeltbeboelser, samlede bebyggelser og byzoner.

Anlæggets drift forudsætter lagerkapacitet af både foder og husdyrgødning og der anmodes i forbindelse med ansøgningen om etablering af en gylletank på 4.000 m³, en mindre tank på 300 m³ til biogashåndtering samt 2 stk. fodersiloer til opbevaring af foder til poltene.

Produktionen opfylder kriterierne for IE-brug, fordi der er tale om et staldanlæg KUN til polte. (slagtesvin)

Bilag 1

Anlæggets størrelse og udledning af ammoniak >3.500 kg pr. år placerer ansøgningen i kategorien 16a, med deraf afledte dokumentationskrav.

Da anlægget på Klosterhedevej 43 er et nyopført anlæg, vil der blive bygget efter nyeste energiforskrifter, og der vil derfor i den første årrække kun være behov for fokus på den generelle management og løbende vedligehold af anlægget. Man vil i forbindelse med byggeriet fastlægge anvendelsen af de mindst ressourceforbrugende teknikker, processer og materialer.

Der er på denne baggrund klargjort en Miljøledelseskabelon, der med tiden vil blive opdateret med mulige miljøforbedringer.

Staldene har med den foreslåede placering ingen kategori 3 natur indenfor en afstand af 1.000 m. Nærmeste kategori 2 natur ligger indenfor en afstand af 1.900 m mens afstanden til kategori 1 natur er 2.500 m. Der er med den ansøgte placering ingen af de inddaterede naturpunkter som overskrider deponeringskravet.

Hensynet til omkringboende vejer tungt. Således har ansøger prioriteret placeringen af anlægget for at opnå størst mulig afstand til nabobeboelser, lokalplanlagte områder samt byzoner. Ansøger har med placeringen af det nye staldanlæg forsøgt at indarbejde de eksisterende bygninger i en sammenhæng, som får det samlede indtryk af nyt/gammelt til at harmonere.

Således har ansøger prioriteret at samle aktiviteterne, hvor man kan få optimal udnyttelse af det eksisterende maskinhus, og samtidig placere de nye faciliteter så helhedsindtrykket efterfølgende vil være en stor, men samlet enhed der knytter sig til adressen og de aktiviteter, der allerede er godkendt på stedet.

Staldanlægget vil fremstå i dæmpede farver, som falder godt i med omgivelserne. Det nye staldanlæg lægger sig i længderetningen nord/syd i terrænet, med god harmoni mellem eksisterende og veletablerede læhegn og plantagen mod syd. Evt. krav til punktbeplantning eller lignende skærmende tiltag forventes håndteret med god dialog undervejs i sagens behandling.

Ansøger vurderer derfor, at den aktuelle placering af det nye anlæg ikke vil forringe de landskabelige, kulturhistoriske, rekreative samt natur- og miljømæssige værdier i området.

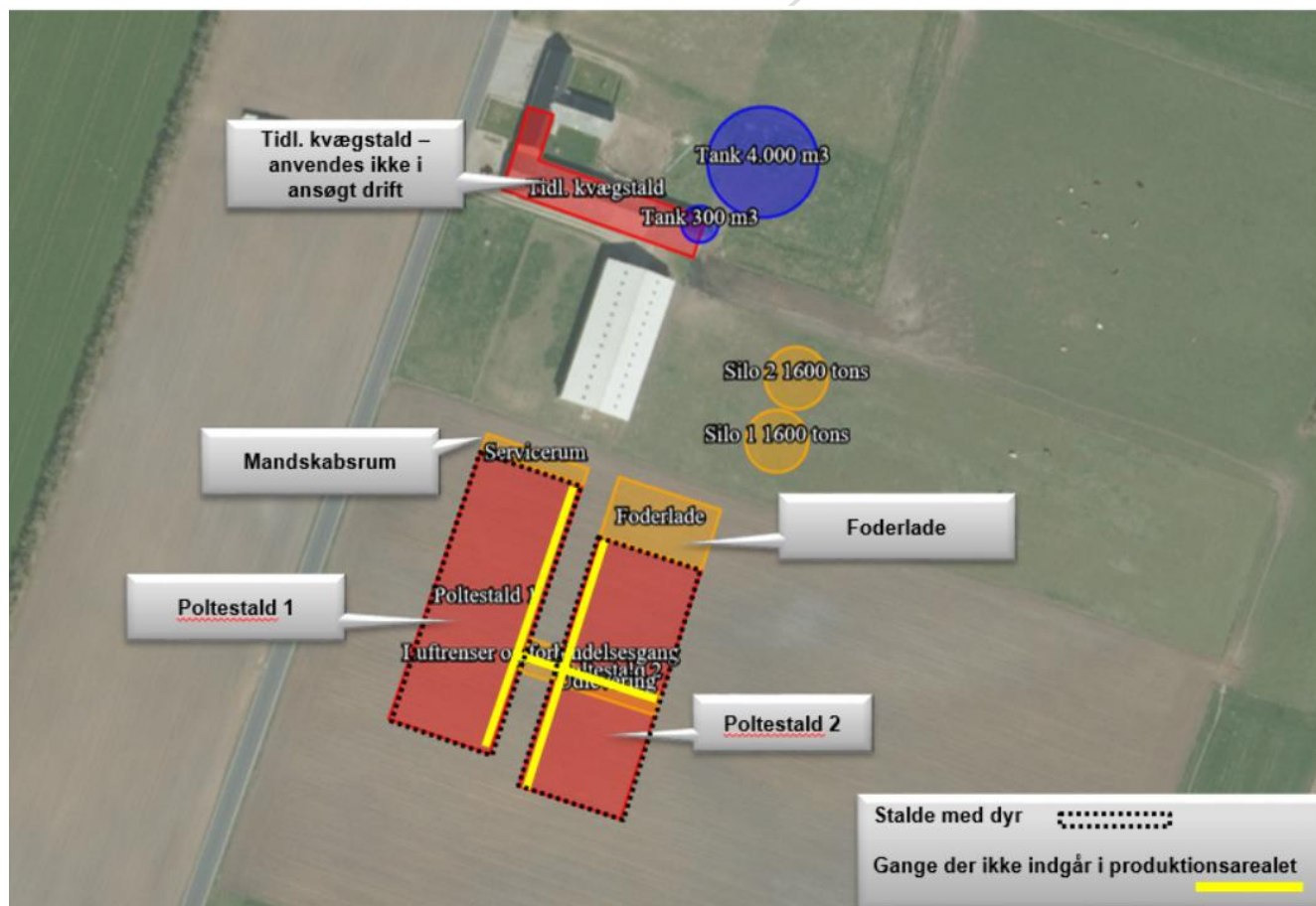

Miljøteknisk redegørelse - Anlægget

Overblik over stalde og produktioner

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Poltestald 1	2560	Mekanisk ventilation	6 m	(#216208) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0	2319
Poltestald 2	2358	Mekanisk ventilation	6 m	(#216209) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0	1988
Sum						4307
Nudrift						
Tidl. kvægstald	791	Mekanisk ventilation	6 m	(#217080) Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Dybstrøelse	0	791
tidl. hestestald	28	Naturlig ventilation	3 m	(#219879) Heste. Dybstrøelse	0	28
Sum						819
8 års drift						
Tidl. kvægstald	791	Mekanisk ventilation	6 m	(#219883) Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Dybstrøelse	0	791
tidl. hestestald	28	Naturlig ventilation	3 m	(#219884) Heste. Dybstrøelse	0	28
Sum						819

Produktionsarealer – beskrivelser og kortbilag

Bilag 1

Poltestald 1

Poltestald - 7 sektioner á ca. 331 kvm produktionsareal pr. sektion. (2.319 kvm total) - stalden indrettes med delvis fast bund 25-49 %.

Alle primære forbindelsesgange er udtaget af beregningen, mens inspektionsgange, krybber og inventartykkelser indgår i produktionsarealet for at bevare fleksibiliteten i projekteringen af stalden.

Stalden er i nu- og 8. års driften ikke inddateret. Alle mål og gulvtyper er hentet på tegningsmateriale og godkendt af ansøger.

Poltestald 2

Poltestald - 6 sektioner á ca. 331 kvm produktionsareal pr. sektion. (1.988 kvm total) – stalden indrettes med delvis fast bund 25-49 %.

Alle primære forbindelsesgange er udtaget af beregningen, mens inspektionsgange, krybber og inventartykkelser indgår i produktionsarealet for at bevare fleksibiliteten i projekteringen af stalden. Udlevering placeret midt i bygningen er ligeledes udtaget af beregningen.

Stalden er i nu- og 8. års driften ikke inddateret. Alle mål og gulvtyper er hentet på tegningsmateriale og godkendt af ansøger.

Management:

Danish Crowns "Code of practice" er indført. Heri indgår afsnit om bortskaffelse af døde dyr, miljøbeskyttelse og etiske regler for svineproduktion. Der føres regnskab med vand- og energiforbrug via den årlige opgørelse fra forsyningsvæsnet. Antallet af dyr optælles en gang årligt ved kalenderårets slutning og indberettes til CHR-registeret. Planer for håndtering af uheld og ulykker er beskrevet i "Beredskabsplanen". Udstyr der anvendes på ejendommen i produktionen repareres og vedligeholdes efter behov. Området omkring ejendommen rengøres efter behov.

Rengøring og desinficering:

Alle sektioner iblødsættes før vask med lavtryksvanding af sti- og gangarealer. Herefter højtrykssenses stibund, inventar og vægge mens loftet skylles ned med koldt vand. Sektionen lukkes og der tilsættes varme for udtørring af staldrummet. Når sektionen er tør desinficeres stalden forud for indsættelse af nye grise.

Overbrusning i svinestalde:

Der overbruses i alle sektioner.

Overbrusningen virker som temperaturregulering for dyrene og fordi der bruses med koldt vand, vil rumtemperaturen samtidig falde. Herved mindskes ammoniakfordampningen fra kanaler og overflader. Samtidig styres dyrenes gødeadfærd til de områder hvor stibunden er køling og fugtig, - disse arealer placeres mest hensigtsmæssigt på drænet stibund (spaltearealer).

Bilag 1

Bedst tilgængelige staldteknologi;

Poltestaldene indrettes med delvist fast gulv, der er BAT-teknologi for gulvtype i slagtesvinestalde med BAT-byggeblad 106.04-52.

Ejendommens beholdere til husdyrgødning er monteret med fast overdækning.

Lokalisering

Det ansøgte staldanlæg ligger på matrikel nr. 14e Klosterheden, Lemvig – arealet ejes af Marslund A/S.

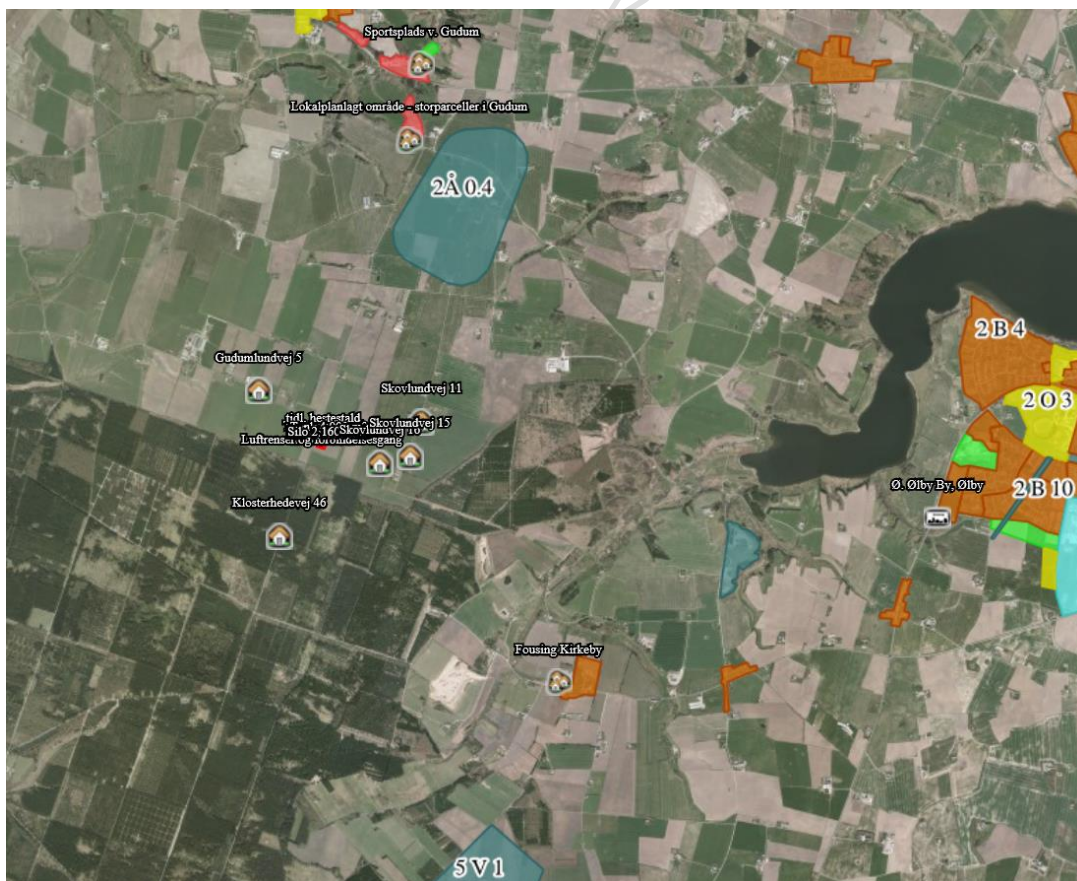
Nærmeste lokalplanlagte boligområde i byzone er boligområde vest for Stentofterne i Struer Kommune NØ for det planlagte staldanlæg, dette ligger ca. 5,7 km fra husdyrbruget.

Nærmeste lokalplanlagte område i landzone er et lokalplanlagt område til storparceller beliggende syd for Gudum. Området er i lokalplanen fastholdt i landzone og har derfor ikke konsekvens for placeringen af det beskrevne staldanlæg. Området ligger ca. 2,8 km N for den planlagte stald.

Der er ingen samlede bebyggelser i nærheden af staldanlægget – ovenfor beskrevne lokalplanområde vurderes at blive den nærmeste samlede bebyggelse og er derfor indsat til beregning.

Nærmeste rekreative område ligger ca. 3,6 km N for husdyrbruget v. Gudum. Området indeholder sports- og fritidsaktiviteter.

Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Skovlundvej 16, der ligger ca. 570 m Ø for anlægget.

Bilag 1

Faste afstandskrav

Afstandskravene i henhold til §6 i Husdyrloven er overholdt, da husdyrbrugets anlæg **IKKE** er beliggende;

- Indenfor eksisterende eller fremtidig byzone eller sommerhusområde
- I et område i landzone der er lokalplanlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller offentlige formål herunder rekreative områder, institutioner o.lign.
- I en afstand af mindre end 50 m fra en nabobeboelse.

Afstandskravene i henhold til §8 i Husdyrloven er overholdt – herunder er vurderet ;

- Ikke almene vandforsyningsanlæg >25 m (ca. 56 m fra ny stald 1 til egen boring)
- Almene forsyningsanlæg >50 m
- Vandløb, dræn og søer >15 m (ca. 575 m fra ny stald 1 til §3 sø i Klosterhede Plantage)
- Off. Vej og privat fællesvej >15 m (ca. 33 m fra ny stald 1 til Klosterhedevej)
- Levnedsmiddelvirksomhed >25 m
- Beboelse på samme ejendom >15 m (96 m fra ny stald 1)
- Nabolinje >30 m (ca. 33 m fra stald 1 til skel mod V)

Landskabet og planforhold

Ejendommen er beliggende i et landbrugslandskab med spredtliggende gårde. Landskabet er åbent med læhegn langs markerne. Det nye anlæg er beliggende indenfor gældende skovbyggelinje til Klosterhede Plantage. Dog således at ny gyllebeholder samt en af de to kornsiloer kan placeres nord for skovbyggelinjen, mens de to nye stalde ligger indenfor 300 m grænsen. Således opmålt vil der fra gavlen af de to stalde være ca. 180 m til skovbrynet.

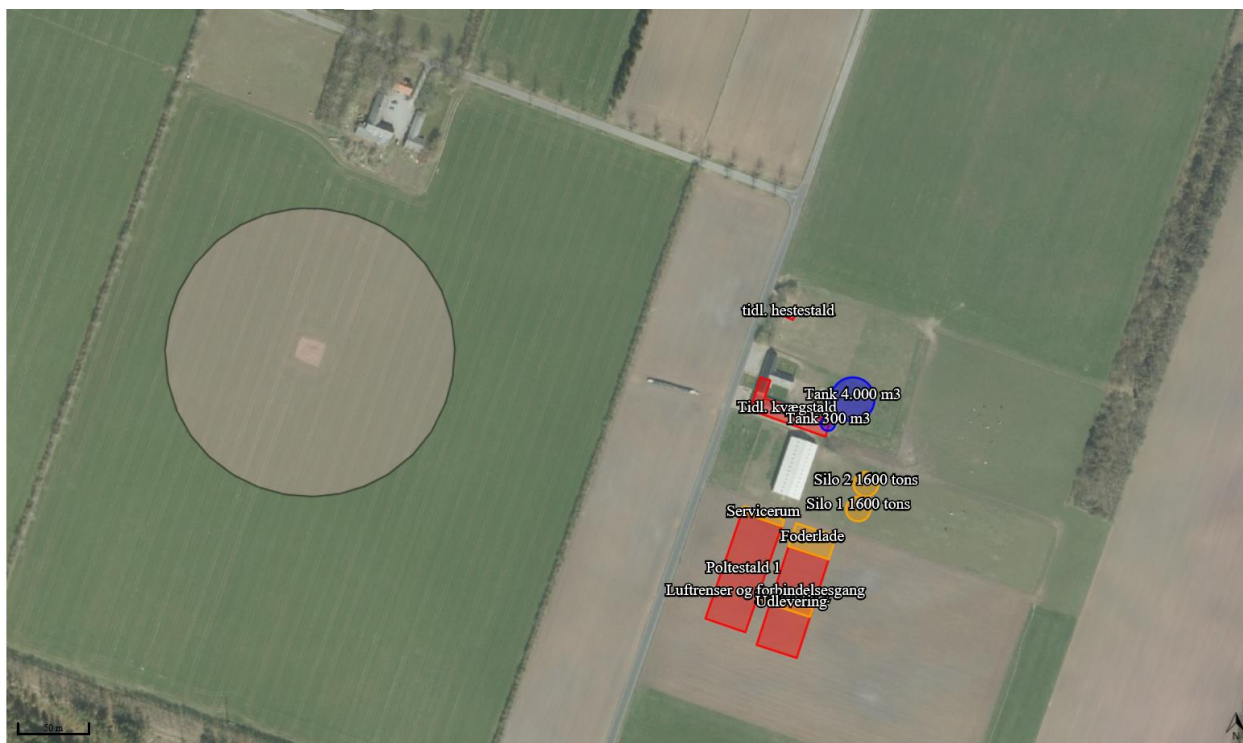

Bilag 1

De nye stalde får tilknytning til eksisterende bygningsmasse og vil som grundlag for ejendommens fortsatte drift med ny ejer være at betragte som erhvervsmæssigt nødvendige. **Der ansøges i forbindelse med miljøgodkendelsen om dispensation ift. skovbyggelinjen hos Lemvig Kommune.**

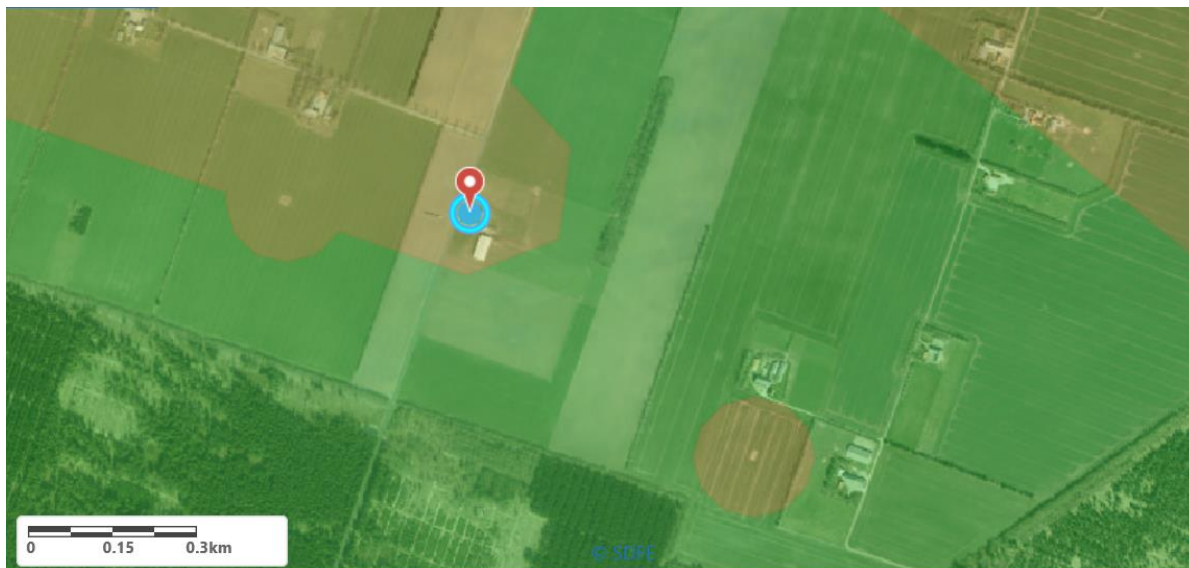
Vest for staldanlægget ligger et fortidsminde med en 100 m zone – staldanlægget er fri af denne beskyttelseszone. Således opmålt er der 340 m fra hjørnet af den nye stald til midten af fortidsmindet.

Ejendommen ligger i et område, som i kortlægningen vist på Danmarks Miljøportal ikke er omfattet af yderligere fredninger eller bygge- og beskyttelseslinjer.

I henhold til kommuneplanen er området lige omkring Klosterhedevej 43 ikke udpeget som værdifuldt eller uforstyrret landskab, særlig natur eller omfattet af beskyttelseslinjer eller geologiske eller kulturhistoriske udpegninger. Ejendommen ligger i et landbrugsområde omgivet af flere større og mindre landbrugsejendomme. Skovrejsning er uønsket i området omkring eksisterende bygninger (brun markering) mens der indenfor skovbeskyttelseslinjen er udpeget et område til skovrejsning. (grøn markering) Staldene placeres således i skovrejsningsområde.

Bilag 1

Nærmeste natur omkring ejendommen er en mindre §3 beskyttet sø samt to mindre områder med lysåben skov / overdrev. Se alle beregninger til naturområder i skema nr. 210.809

Placering af nye poltestalde

Hensynet til nærmeste naboer og naturområder gør, at ansøger vælger at ansøge med den anviste placering i skema 210.809.

Forud for ansøgning om placering på Klosterhedevej 43, er der i samarbejde med hhv. Struer og Lemvig Kommune undersøgt muligheder for alternative placeringer af dette staldanlæg. Således er et større område beliggende langs Kilen undersøgt for mulige placeringer enten på eller i nærheden af ansøgers udspretningsarealer og ejendomme. Alle er forkastet enten pga. overordnede hensyn til kvælstoffølsomme naturområder, hensyn til nabobeboelser eller landskabelige hensyn samt anlæggets sundheds- og smittestatus, der ikke muliggør nyetablering af denne type anlæg på de undersøgte placeringer.

Efterfølgende er der ansøgt om en udflytning af anlægget fra ansøgers ejendom på Kobbelhøje 10, 7600 Struer. Ansøgningen krævede en dispensation for skovbyggelinje til et område med rekreativ anvendelse (hundeskov) i den nordlige ende af Klosterhede Plantage. Denne dispensation blev ikke givet, idet det ansøgte anlæg blev betragtet som et større nyanlæg UDEN tilknytning til eksisterende faciliteter på det ansøgte sted.

Ansøger har for nyligt lavet aftale om erhvervelse af landbrugsejendommen Klosterhedevej 43, og vil med denne ansøgning omlægge ejendommens eksisterende aktiviteter fra kvæg til svin. Eksisterende bygningsmasse bevares uændret, og ansøger har med placeringen af det nye staldanlæg forsøgt at indarbejde den eksisterende bygningsmasse i en sammenhæng, som får det samlede indtryk af nyt/gammelt til at harmonere.

Således har ansøger prioriteret at samle aktiviteterne, hvor man kan få optimal udnyttelse primært af det eksisterende maskinhus, og samtidig placere de nye faciliteter så helhedsindtrykket efterfølgende vil være en stor, men samlet enhed syd for stuehuset og det gamle gårdanlæg.

Bilag 1

Med den ansøgte placering vil det nye staldanlæg med lagertank og kornsiloer ligge isoleret og smitte-mæssigt udenfor risiko ift. staldene på Langergårdvej og Kobbelhøje. De nye stalde placeres og afstemmes i længderetningen med områdets naturligt forekommende læhegn. Således vil staldene og lagertanken placeres landskabet bag de veletablerede og fuldt udvoksede læhegn, der går hhv. N-S og med plantagen mod syd. Ved at udnytte de eksisterende hegn opnår man en naturlig afskærmning umiddelbart efter opførelse af anlægget. Ansøger forventer en dialog med Lemvig Kommune omkring etablering eller udvidelse af eksisterende beplantninger efter opførelse af staldene.

Med den ønskede placering vil det være muligt at tilgodese alle nabobeboelser – således vil ingen af de udpegede beboelser (hverken landbrug eller enkeltbeboelser) ligge indenfor den beregnede geneafstand til husdyrbruget efter etablering. Den anvendte placering kræver ingen dispensation for afstand til naboskel.

Ansøger vurderer, at den foreslåede placering af det nye anlæg ikke vil forringe de landskabelige, kulturhistoriske, rekreative samt natur- og miljømæssige værdier i området.

Energiforbrug

Ejendommens forventede elforbrug vil fordeles mellem lys, foderanlæg, ventilation, korntørring samt drift af luftrensningsanlæg.

Belysning:

Indendørs og udendørsbelysning bliver tidsstyret eller styret af bevægelsessensorer og vil i størst muligt omfang blive isat LED pærer/rør. Der er tændt for lyset i staldene i dagtimerne efter behov og lovkrav.

Ventilation:

Der installeres trinløs styring af ventilatorer i staldene, styring regulerer ventilation i forhold til staldtemperatur (og evt. fugtighed), og giver dermed lavest muligt forbrug af energi.

Ventilationsanlægget tilses dagligt for driftsforstyrrelser.

I de mekanisk ventilerede stalde gennemføres minimum 2 årlige eftersyn sommer/vinter samt holdvise justeringer og rengøring af ventilationssystemet. Herved undgås unødigt energiforbrug til ventilation.

Øvrigt energiforbrug:

Elforbruget registreres månedligt. Dette giver fokus på forbruget, og muligheder for at reducere dette.

Gyllebeholderne er overdækket og der er dermed ikke tilførsel af regnvand til disse. Dette reducerer antallet af transporter, og derved energiforbruget i forbindelse med transport og udbringning af gyllen.

Der anvendes varmegenindvinding fra stalde til opvarmning af servicefaciliteterne.

Der anvendes dieselolie til varmekanon, ved udtørring af stalde.

Bilag 1

Konsekvensvurdering

Anlægget vil i forbindelse med projekteringen blive gennemgået med henblik på at etablere stalde og lagerfaciliteter med det lavest mulige elforbrug.

Det anslåede forbrug vil ligge indenfor, hvad man må forvente af et husdyrbrug på denne størrelse.

Det er ikke ansøgers vurdering at anlæggets elforbrug vil afvige fra normtal på lign. produktioner.

Vandforbrug

Vandforbruget udgør hovedsagligt drikkevand til dyrene samt spilde- og vaskevand fra produktionen. Herudover anvendes vand i luftrensningsanlæg samt til badefaciliteter og køkken i mandskabsrum. Ansøger ønsker at tilkoble anlægget til eksisterende egen boring på ejendommen.

Vandforbruget registreres årligt i regnskabet.

Evt. lækager identificeres og reparerer hurtigst muligt. Defekte drikkenipler udskiftes.

Med henblik på at kontrollere og optimere vandforbruget monteres der vandmålere på vandforsyningen til staldene.

Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.

I forbindelse med rengøring iblødsættes staldene, for at minimere forbruget af vaskevand.

Drikkevandsinstallationer kalibreres regelmæssigt for at undgå spild.

Der er drikkenipler over krybber i alle staldafsnit. Herved undgås drikkevandsspild.

Konsekvensvurdering

Anlægget vil i forbindelse med projekteringen blive gennemgået med henblik på at etablere stalde og lagerfaciliteter med det lavest mulige vandforbrug.

Det anslåede forbrug vil ligge indenfor, hvad man må forvente af et husdyrbrug på denne størrelse.

Det er ikke ansøgers vurdering at anlæggets vandforbrug vil afvige fra normtal på lign. produktioner.

Bilag 1

Lugt

Lugt stammer primært fra staldene. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med pumpning, omrøring samt udbringning af husdyrgødning.

Det fremgår af beregninger, at den beregnede lugtgeneafstand til nabo, samlet bebyggelse samt byzone er overholdt.

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Gudumlundvej 5	0	NY	434,3	434,3	767	Ja
 Klosterhedevej 46	0	NY	434,3	347,5	941,1	Ja
 Skovlundvej 11	0	NY	434,3	434,3	953,8	Ja
 Skovlundvej 15	0	NY	434,3	434,3	827,4	Ja
 Skovlundvej 16	0	NY	434,3	434,3	569,9	Ja
 Fousing Kirkeby	0	NY	832,1	748,9	3126,3	Ja
 Lokalplanlagt område - storparcelle...	0	NY	832,1	832,1	2934,8	Ja
 Sportsplads v. Gudum	0	NY	832,1	832,1	3640,2	Ja
 Ø. Ølby By, Ølby	0	NY	1068,8	1068,8	5765,7	Ja

Forklaring til samlet resultat af lugtberegning

* Geneafstanden fra NY modellen er 0, selvom der er en faktisk lugt fra staldgruppen. Dette skyldes at lugten er for lav til at lugtspredningen kan beregnes.

Konsekvenszone: 1181 m

Konsekvensvurdering

Husdyrbrugets beliggenhed er i landzone, med god afstand til både naboer og mindre samlede bebyggelser.

De nye poltestalde bidrager med en lugtudledning der svarer til ca. 124.903 OUE/s svarende til en konsekvenszone på 1.181 m.

Det kan konstateres at lugtgeneafstand til både enkeltbeboelser, samlede bebyggelser og byzoner er overholdt med god margin til alle tre områdetyper. Det er således ansøgers vurdering at den ansøgte placering af produktionsanlægget ikke vil give anledning til uacceptable lugtgener for de omkringboende.

Bilag 1

Der lægges vægt på, at det åbne land betragtes som landbrugets erhvervsområde, og at omboende til en vis grad må acceptere de gener, som landbrugets aktiviteter medfører, herunder lugtgener ved udbringning af husdyrgødning der ikke påvirkes af nærværende ansøgning.

Der vil forekomme sæsonbetingede lugtgener fra udbringning af afgasset biomasse fra omkringliggende marker. Gener fra udbringning vil ikke afvige fra nudriften, hvor samme marker også tilføres husdyrgødning.

Staldene monteres med luftrensere for at reducere ammoniakudledningen fra produktionen. Således skal 12% af ventilationsvolumen fra alle sektioner passere en luftrensere, hvor luften trækkes over 2 filtre. Her filtreres støv og urenheder fra på første filter, mens ammoniakken primært reduceres fra filter 2. I perioder med meget lavt ventilationsbehov vil al luften fra stalden således passere filteret, mens der i perioder med højt ventilationsbehov vil være brug for at lede noget luft udenom renseren. Som årsgennemsnit kan det dog forventes at produktionens udledning af ammoniak reduceres med 41% sammenlignet med en lignende produktion uden luftrensere.

Ammoniak er ikke et betydende lugtstof, men ammoniak giver den karakteristiske fornemmelse af at noget 'river i næsen'. Ved at fjerne 41% af den samlede ammoniak fra afkastluften er det ansøgers forventning at lugtopfattelsen vil påvirkes i positiv retning.

Nogle af de mere betydende lugtstoffer, som typisk er svovlforbindelser, vil med filtreringen fjernes sammen med støvpartikler og andre urenheder i luften. Det er således forventeligt, at der vil være en lugtreducerende effekt på renseren – denne er dog ikke kvantificeret og indsat som virkemiddel i den nuværende ansøgning, idet staldenes udformning og placering IKKE nødvendiggør tiltag til lugtreduktion.

Støv- & støjkilder, herunder vibrationer og rystelser

Støj kan forekomme fra ventilationsanlæg, af- og pålæsning af grise, forarbejdning og indtransport af foder, kørsel med landbrugsmaskiner, drift af luftrensningsanlæg og øvrig transport til og fra ejendommen.

Transporter til og fra ejendommen vil kun medføre kortvarig støj. Ved transporterne kan der evt. registreres støv, støj og vibrationsgener. Transporter med husdyrgødning til biogas kan forekomme i weekender eller udenfor normal arbejdstid.

Flytning af grise til/fra ejendommen vil primært foregå i dagtimerne, der kan i forbindelse med læsning og håndtering af grise forekomme støj. Denne koncentrerer omkring udleveringen, der er placeret med sluse mod øst samt to sluser i sydlige ende af staldene og det forventes ikke at støjgener fra denne arbejdsfunktion vil genere nabobeboelser.

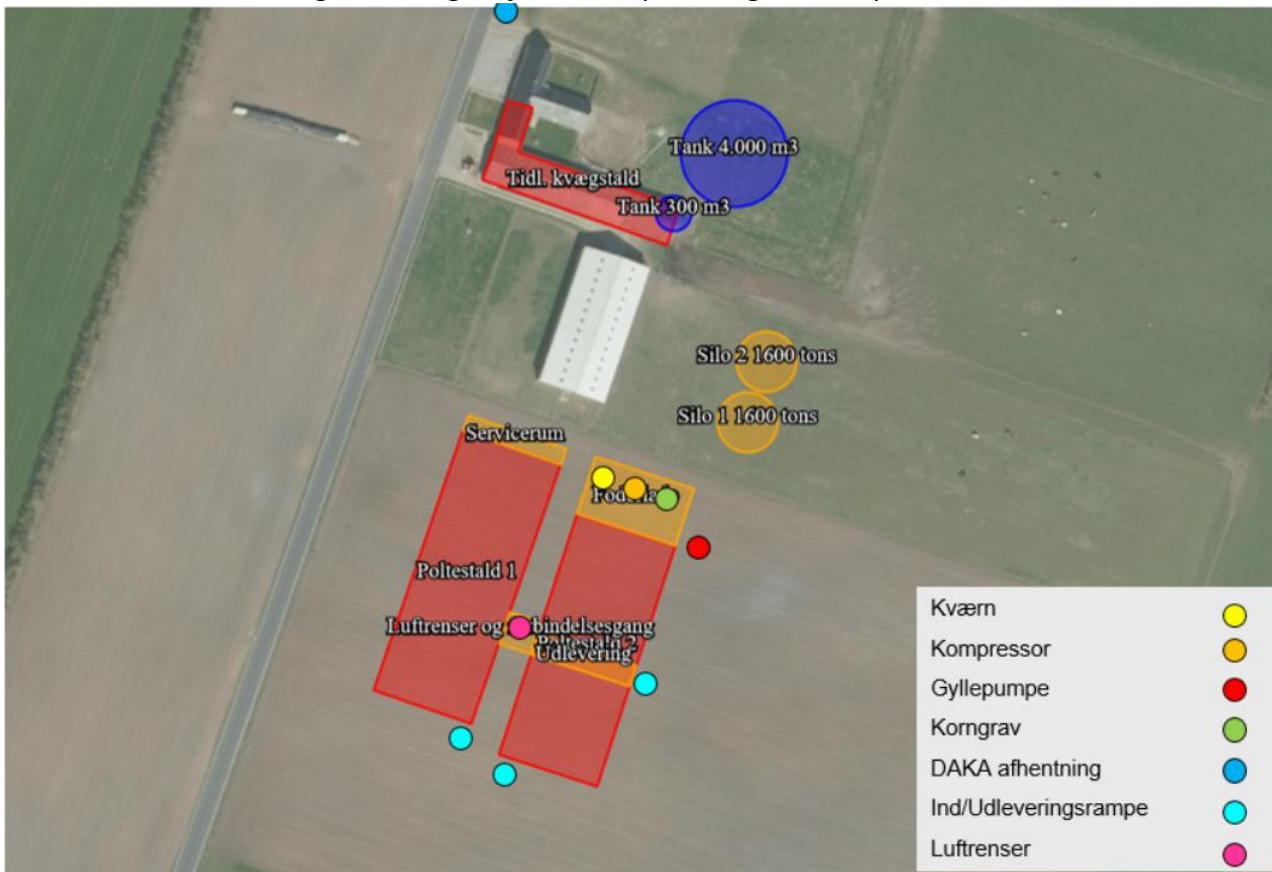
Ventilationsstøj må forventes hele døgnet, dog vil ventilationsanlægget generelt køre mindre i aften- og nattetimer grundet lavere udetemperatur. Der kan registreres almindelig ventilationsstøj i forbindelse med drift af luftrensningsanlæg. Denne er dog placeret mellem bygninger og vurderes derfor ikke at genere nabobeboelser. Da vinduer og døre normalt er lukkede i svinebesætninger, vurderes støjniveauet fra dyrene i stalden at være meget lavt.

Bilag 1

Kompressorer til foderanlægget vil køre flere gange i døgnet i forbindelse med foderblanding samt udfordring. Faciliteter til foderblanding samt udfodring er placeret indendørs og det vil være usandsynligt at disse vil give anledning til støjgener udenfor ejendommens matrikel.

I forbindelse med råvareleverancer og fremstilling af foder, samt opbevaring af korn kan der opstå støvgener. Støvpartiklerne vil, grundet deres størrelse, være koncentreret i og omkring ejendommens foderlade. Der vil således ikke være støvgener fra denne arbejdsgang i lokalområdet. Ejendommen er beliggende med god afstand til naboer. Transporterne på ejendommens interne grusveje omkring gården vurderes ikke at ville forårsage støvgener hos nærmeste naboer.

Se nedenstående oversigt: Støv- og støjkilder for placering af disse på bedriften.

Konsekvensvurdering

Støv og støj fra husdyrbruget som følge af ovenstående aktiviteter vurderes ikke at være væsentlige for omgivelserne. Herved lægges der vægt på, at det åbne land betragtes som landbrugets erhvervsområde, og at omboende til en vis grad må acceptere de gener, som landbrugets aktiviteter medfører.

Støjkilder som eks. ventilatorer har motorer placeret under tagfladen nede i stalden, hvilket dæmper støjen væsentligt. Støjbidraget er meget afhængigt af årstiden og belægningen i stalden på det pågældende tidspunkt. Store grise og varmt vejr øger ventilationsbehovet og ventilatorerne øger i disse perioder hastigheden. For at imødekomme dette er anlægget dimensioneret sådan, at alle ventilatorer kobler trinløst ind, så snart motorerne belastes ud over 'normal' – således kører ingen af dem ved max. belastning, hvilket både af hensyn til støj, men også energiforbrug, vurderes mest hensigtsmæssigt.

Bilag 1

Af- og pålæsning af grise kan også give anledning til støj fra området. Der er tale om en kortere varighed få gange om ugen ved af- og pålæsning af grise. Der er læhegn mellem udlevering og nærmeste naboer, som vurderes at have gunstig indflydelse på lydets udbredelse.

Der vil i forbindelse med miljøgodkendelsen stilles støjvilkår, som omfatter hele ejendommen, dog undtaget transporter uden for selve ejendommen. Skulle der således mod forventning indgå berettigede støjklager, kan Kommunen efter en nærmere vurdering påbyde husdyrbruget at udføre akkrediterede støjmålinger, samt om nødvendigt påbyde støjdæmpende tiltag, f.eks. i form af støjvolde eller anden placering af støjkilder.

Det er ikke ansøgers vurdering af den ansøgte placering af stalden vil have negative konsekvenser for produktionens støjbidrag til omgivelserne.

Lys

Produktionen foregår i lukkede stalde, - deraf begrænsede gener fra lys.

Stalde og tilhørende faciliteter vil få belysning på befæstede arealer, ind/udleveringsramper og pladser som primært anvendes i årets mørke måneder. Anlægget er placeret 354 m fra nærmeste nabo mod NV og 500 m fra nærmeste nabo mod Ø, der begge ligger bag eksisterende læhegn.

Konsekvensvurdering

Det er ikke ansøgers vurdering, at den ansøgte placering af stalden vil have negative konsekvenser for produktionens lysbidrag til omgivelserne.

Skulle der mod forventning indgå berettigede klager over lysgener fra ejendommen, kan kommunen efter en nærmere vurdering påbyde husdyrbruget at dæmpe ejendommens lyskilder, for eksempel ved at retningsbestemme udendørs lyskilder, så unødige fjernvirkninger undgås.

Fluer og skadedyr

Fluer bekæmpes primært ved at holde en god hygiejne i staldene. Produktionen kører i holddrift hvor der er god tid til vask, desinficering og udtørring inden indsættelse af nye dyr. Desuden har de mange daglige overbrusninger af gødearealet negativ indflydelse på fluernes levevilkår og formeringsevne.

Skulle der opstå behov, iværksættes bekæmpelsesprogram i overensstemmelse med nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi (Skadedyrlaboratoriet).

Besætningen anvender rovfluer i alle stalde. Bekæmpelse af rotter og mus varetages på serviceaftale med godkendt skadedyrsbekæmpelsesvirksomhed.

Konsekvensvurdering

Der vil i forbindelse med miljøgodkendelsen stilles vilkår om bekæmpelse af fluer og skadedyr jævnfør retningslinjerne fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi (Skadedyrlaboratoriet).

Bilag 1

Dette vurderes at være tilstrækkeligt til at sikre en effektiv flue og skadedyrsbekæmpelse på ejendommen.

Transport

Transporter forekommer i forbindelse med levering og afhentning af levende og døde dyr. Derudover transporteres i forbindelse med husdyrgødning, foder, olie til opvarmning samt almindelig leverancer af forbrugsvarer til driften og dennes ansatte.

Se nedenstående oversigt over transporten;

Antal	Kapacitet pr. læs	Kommentar til transporten
Polte (til)	Traktor	Poltene transporteres til og fra ejendommen i egne køretøjer med ca. 4 transporter i ugen. Poltene kommer fra avlsbesætningen på Marslundskov, Kobbelhøje 10, Struer. Transporterne foregår på hverdage og i tidsrummet kl. 6.00-18.00
Polte (fra) SALG	Lastbil	Hovedparten af poltene sælges til produktionsbesætninger, en mindre del indgår i egen produktion på soejendomme. Salg af polte kan variere hen over året, og antallet af transporter vurderes som et gennemsnit til ca. 2-4 læs i ugen.
Polte (fra) SLAGT	Traktor	Polte, der ikke sælges, leveres til Danish Crown. Grisene transporteres selv til slagteriet med ca. 1-2 læs i ugen og transporterne foregår på hverdage og i tidsrummet kl. 6.00-18.00.
Døde dyr	Lastvogn	Der afhentes døde dyr fra ejendommen ca. 1-2 gange pr. uge. DAKA afhenter og planlægger transporten – ansøger har ingen indflydelse på tidspunktet for afhentning.
Foder	Lastvogn	Råvarer til foderfremstilling leveres af vognmand. Transporterne foregår på hverdage i tidsrummet kl. 06.00-18.00
Korn	Traktor / Lastvogn	Kornet køres til ejendommen i høstperioden, korn fra egne marker samt indkøbt korn. Afhængig af vejret kan transporterne forekomme på alle tidspunkter af døgnet, men i en meget kort og afgrænset periode.
Diverse	Lastvogn	Brændstof, sækkevarer og mindre anskaffelser leveres med lastvogn, ca. 1 leverance hver måned. Firmaer leverer og planlægger transporten – ansøger har ingen indflydelse på tidspunktet for levering.

Bilag 1

Affald	Lastvogn	Affaldscontainer afhentes på ejendommen efter behov. Renovatør afhenter og planlægger transporten – ansøger har ingen indflydelse på tidspunktet for afhentningen.
Gylle til biogas	Lastbil	Husdyrgødning afhentes til afgang i biogasanlæg. Biogasanlæg afhenter og planlægger transporten – ansøger har ingen indflydelse på tidspunktet for afhentningen. Transporter kan forekomme på alle tidspunkter af døgnet.
Gylle til udbringning	Traktor	Husdyrgødningen transporteres til udbringning på markerne i lokalområdet. Udbringningen foregår så vidt muligt i tidsrummet kl. 06-22.00 på hverdage.

Konsekvensvurdering

Ansøger har ovenfor beskrevet transporterne til ejendommen.

Døde grise opbevares til afhentning på spalter under kadaverkappe ved bevoksning nord for stalde.

Ud over de beskrevne transporter med fodermidler er transport med husdyrgødning den primære del af det samlede antal tunge transporter.

Ansøger henviser til god landmandspraksis, og præciserer for ansatte og vognmænd at transport til og fra bedriften skal foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Antallet og typerne af transporter til og fra husdyrbruget vurderes ikke at afvige fra, hvad der normalt må forventes fra husdyrbrug af denne type og størrelse.

Spildevand

Sanitært spildevand

Der etableres toilet og badefaciliteter i servicebygningen. Det sanitære spildevand opsamles i septiktank / trixtank.

Processpildevand

Spildevandet fra bedriften består af rengøringsvand fra staldanlægget og tilhørende faciliteter. Processpildevandet fra bedriften ledes til fortanken.

Overfladevand

Køreveje ol., er grusbelagte. Vejene er hævet så de er tørre og kørefaste. Ved nedbør vil overfladevand løbe ud på markerne.

Bilag 1

Tagvand

Overfladevand fra tagfladerne opsamles i tagrender og ledes til faskiner for nedsivning.

Placering og beregning af afledningen sker i samarbejde med Lemvig Kommunes byggesagkyndige undervejs i sagens byggetekniske behandling.

Regnvandsafledningen er ikke indtegnet i situationsplanen, da hverken placering af faskiner eller ledningernes præcise forløb ikke kendes på nuværende tidspunkt.

Konsekvensvurdering

Nye stalde opføres i hht. gældende lov og afledning af husspildevand. Tagvand fra driftsbygninger og overfladevand føres til nedsivning og er ikke omfattet af denne godkendelse, men kræver særskilt tilladelse.

Lemvig Kommune stiller i forbindelse med behandling af byggesagen vilkår til afledningsforholdene.

Husdyrgødning og foder

For beskrivelse af risici henvises til Beredskabsplan – se vedhæftet.

Opbevaring af foder

Ejendommen anvender hjemmeblandet vådfoder.

Bilag 1

Råvarer opbevares i siloer og der etableres påslag i foderlade. Korn til foderfremstilling opbevares i 2 nye amerikansiloer a 1.600 tons placeret nord for foderlade. I forbindelse med udvidelsen etableres korngrav i tilknytning til de beskrevne udendørs faciliteter.

Opbevaringskapacitet

Udover husdyrgødning opsamles vaskevand fra produktionen og ledes til tankene.

Husdyrgødningen opbevares i fortank, gyllebeholder med fast overdækning og i kanaler under stald – samlet opbevaringskapacitet på ejendommen svarer til > 4.300 m³

Der afhentes husdyrgødning til afgang ved biogasanlæg. Gyllen leveres retur til tank og til udspreddning på ejendommens tilhørende marker.

Ekstern opbevaringskapacitet benyttes for at sikre at udnyttelsen af husdyrgødningens næringsstoffer opfylder den til enhver tid gældende bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning.

Konsekvensvurdering

Det forudsættes at der skabes rutiner omkring god staldhygiejne, fjernelse af affald og gødningsrester for at forebygge skadedyrsangreb. Således fastholdt v. vilkår til skadedyrsbekæmpelse og renholdelse af udenomsarealer v. siloer og i foderlade, vurderer ansøger at der er en vedholdende fokus på en kontinuerlig og forsvarlig indsats mod skadedyr.

Ansøger forpligter sig via gødningsplanlægningen til at opretholde tilstrækkelig opbevaringskapacitet for husdyrgødning jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 11 og 12. Dette forhold kan på tilsyn kræves dokumenteret. Dette vurderes at være tilstrækkeligt til at sikre at produktionen til stadighed har rådighed over den nødvendige kapacitet.

Affald

Affald fra husdyrbruget kan typisk inddeles i følgende affaldsfraktioner;

- Dagrenovation
- Genbrugeligt affald (pap, papir, jern, rengjort glas, metal, plastsække, paller etc.)
- Farligt affald (lysstofrør, pærer, spraydåser, batterier etc.)
- Klinisk risikoaffald og medicinrester (skalpeller, kanyler, medicinrester etc.)
- Døde dyr
- Forbrændingseget affald (papirsække, emballage etc)
- Deponeringseget affald

Forbrændingseget affald fra produktionen opbevares i container indtil afhentning af godkendt renovatør.

Ikke forbrændingseget affald opbevares i kasser i foderlade/maskinhus og bortskaffes til kommunal modtagestation.

Klinisk risikoaffald opbevares i besætningsområdet i brudsikker og tæt emballage indtil afhentning af godkendt renovatør.

Bilag 1

Farligt affald sorteres og opbevares indendørs indtil bortskaffelse.

Spildolie vil ikke forefindes på adressen.

Døde dyr afhentes af DAKA fra dertil indrettet plads i område med bevoksning nord for stalden.

Konsekvensvurdering

Der vil i forbindelse med miljøgodkendelsen stilles vilkår til produktionens håndtering og opbevaring af affald. Vilkåret vil blive kontrolleret ved tilsynsbesøg på ejendommen, hvor man også løbende har en dialog omkring forbedringer og nye tiltag på området.

Det er ansøgers vurdering at ovenstående er tilstrækkeligt for at sikre en vedholdende fokus på affaldsproduktionen og dennes håndtering.

Ammoniakemission

Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lager) ? i

Driftstype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	4828,1	178,9	5007,0
Nudrift	545,9	0,0	545,9
8 års-drift	545,9	0,0	545,9

Samlet resultat af ammoniakberegninger ? i

Samlet emission: **5007,0** (kg NH₃-N/år)

Meremission (8 års-drift): **4461,1** (kg NH₃-N/år)

Meremission (nudrift): **4461,1** (kg NH₃-N/år)

Virkemidler til ammoniakreduktion anvendt i ansøgt drift

- Delvis fast bund i stalden 25-49 %
- Delvis luftrensning i alle sektioner – effekt 41% som årsgennemsnit.
- Overdækning af opbevaringskapacitet

Konsekvensvurdering

Husdyrgodkendelseslovens krav til opfyldelse af BAT er opfyldt.

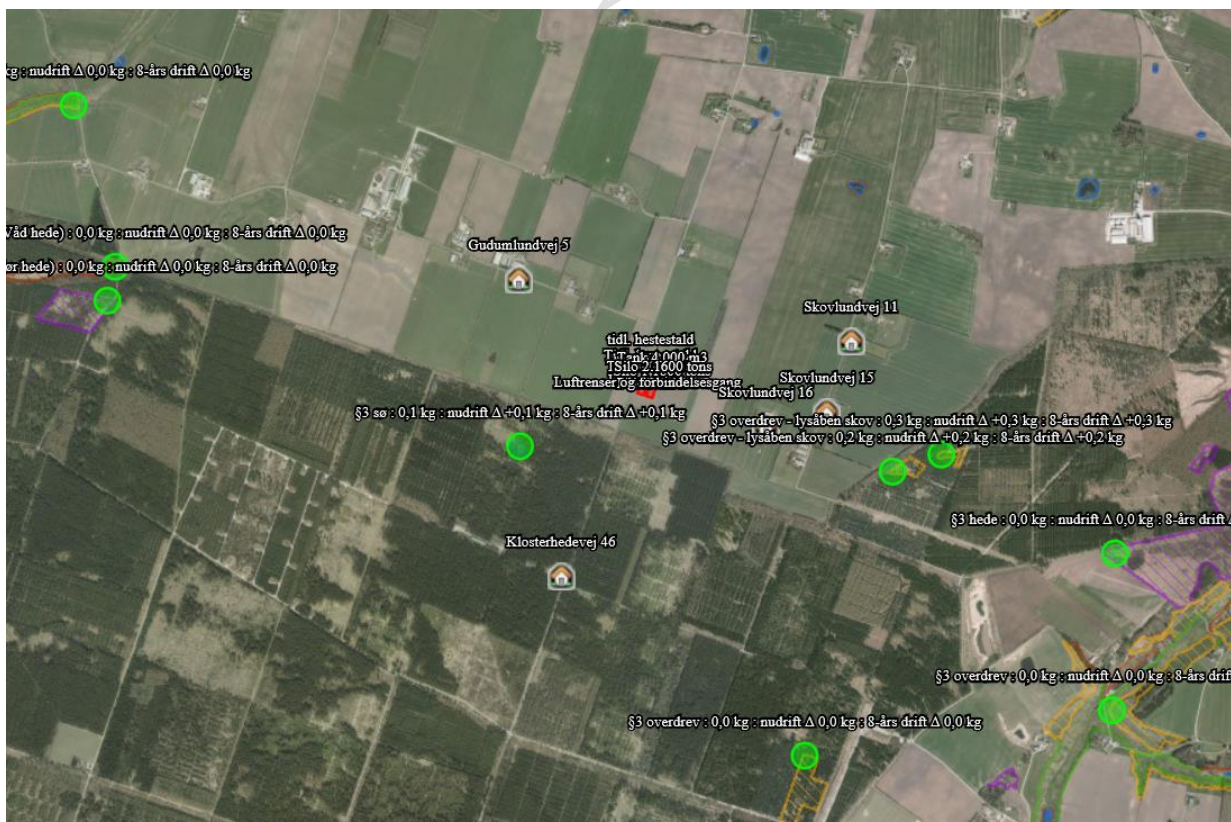
Der vil i forbindelse med miljøgodkendelsen stilles vilkår til staldenes bundtyper, effekt af luftrenseren samt overdækning af gyllebeholdere. Det er ansøgers vurdering at dette er tilstrækkeligt til at fastholde det beregnede udledningsniveau for ammoniak fra ejendommen.

Bilag 1

Påvirkning af natur

Øversigt af naturpunkter ? i

Navn:	Kategori:	Oprettet:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
§3 sø i Klosterhede Plantage	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,1	0,1	0,2
§3 overdrev v. Bredkær Bæk	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
§3 hede (ID 4010 - Våd hede) V	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
§3 overdrev - lysåben skov	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,3	0,3	0,3
§3 overdrev - lysåben skov	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,2	0,2	0,2
§3 hede v. Pilgårdvej	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
§3 overdrev i Klosterhede Plantage SØ	Kategori 2	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0
§3 overdrev v. Flynder Å	Kategori 1	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,0
§3 hede (ID 4030 - Tør hede) SV	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0
§3 hede (ID 4030 - Tør hede) V	Kategori 1	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,0

Bilag 1

Konsekvensvurdering

KATEGORI 1

§3 hede (ID 4030 – Tør hede) i Klosterhede Plantage (V)

Der skal jf. bilag 3 vurderes på totaldeponeringen til naturtypen, kravet til den ansøgte udvidelse er en maksimal deponering til naturområdet på 0,7-0,4-0,2 kg NH₃-N pr ha pr år afhængig af antallet af andre husdyrbrug der med deres produktion bidrager til afsætningen i samme naturpunkt. Besætningen deponerer efter ændringen 0,0 kg NH₃-N pr ha pr år.

Der er i ansøgningssystemet ikke fundet kumulation med andre husdyrbrug.

Den ansøgte ændring opfylder kravet til deponering på kategori 1 naturen.

§3 hede (ID 4010 – Våd hede) i Klosterhede Plantage (SV)

Der skal jf. bilag 3 vurderes på totaldeponeringen til naturtypen, kravet til den ansøgte udvidelse er en maksimal deponering til naturområdet på 0,7-0,4-0,2 kg NH₃-N pr ha pr år afhængig af antallet af andre husdyrbrug der med deres produktion bidrager til afsætningen i samme naturpunkt. Besætningen deponerer efter ændringen 0,0 kg NH₃-N pr ha pr år.

Der er i ansøgningssystemet ikke fundet kumulation med andre husdyrbrug.

Den ansøgte ændring opfylder kravet til deponering på kategori 1 naturen.

§3 overdrev v. Flynder Å

Der skal jf. bilag 3 vurderes på totaldeponeringen til naturtypen, kravet til den ansøgte udvidelse er en maksimal deponering til naturområdet på 0,7-0,4-0,2 kg NH₃-N pr ha pr år afhængig af antallet af andre husdyrbrug der med deres produktion bidrager til afsætningen i samme naturpunkt. Besætningen deponerer efter ændringen 0,0 kg NH₃-N pr ha pr år.

Der er i ansøgningssystemet fundet kumulation med et husdyrbrug.

Den ansøgte ændring opfylder kravet til deponering på kategori 1 naturen.

§3 hede (ID 4010 – Våd hede) V

Der skal jf. bilag 3 vurderes på totaldeponeringen til naturtypen, kravet til den ansøgte udvidelse er en maksimal deponering til naturområdet på 0,7-0,4-0,2 kg NH₃-N pr ha pr år afhængig af antallet af andre husdyrbrug der med deres produktion bidrager til afsætningen i samme naturpunkt. Besætningen deponerer efter ændringen 0,0 kg NH₃-N pr ha pr år.

Der er i ansøgningssystemet fundet kumulation med et husdyrbrug.

Den ansøgte ændring opfylder kravet til deponering på kategori 1 naturen.

Bilag 1

KATEGORI 2

§3 overdrev i Klosterhede Plantage SØ

Naturtypen kræver ikke kumulativ vurdering.

§ overdrev SØ for ejendommen på en afstand af ca. 1900 m. Der skal jf. bilag 3 vurderes på totaldeponeringen til naturtypen, kravet til den ansøgte udvidelse er en maksimal deponering til naturområdet på 1,0 kg NH₃-N pr ha pr år. Besætningen deponerer efter udvidelsen 0,0 kg NH₃-N pr. ha pr år.

Den ansøgte udvidelse opfylder således kravet til deponering på kategori 2 naturen.

§3 hede v. Pilgårdvej

Naturtypen kræver ikke kumulativ vurdering.

§3 hede SØ for ejendommen på en afstand af ca. 2300 m. Der skal jf. bilag 3 vurderes på totaldeponeringen til naturtypen, kravet til den ansøgte udvidelse er en maksimal deponering til naturområdet på 1,0 kg NH₃-N pr ha pr år. Besætningen deponerer efter udvidelsen 0,0 kg NH₃-N pr. ha pr år.

Den ansøgte udvidelse opfylder således kravet til deponering på kategori 2 naturen.

§3 overdrev v. Bredkær Bæk

Naturtypen kræver ikke kumulativ vurdering.

§3 hede SØ for ejendommen på en afstand af ca. 3300 m. Der skal jf. bilag 3 vurderes på totaldeponeringen til naturtypen, kravet til den ansøgte udvidelse er en maksimal deponering til naturområdet på 1,0 kg NH₃-N pr ha pr år. Besætningen deponerer efter udvidelsen 0,0 kg NH₃-N pr. ha pr år.

Den ansøgte udvidelse opfylder således kravet til deponering på kategori 2 naturen.

KATEGORI 3

Potentiel ammoniakfølsom skov SØ for ejendommen

Naturtypen kræver ikke kumulativ vurdering.

Potentiel ammoniakfølsom skov SØ for ejendommen på en afstand af ca. 1200 m. Der skal jf. bilag 3 laves en konkret vurdering af merdeponeringen til naturtypen, såfremt denne ligger over 1,0 kg NH₃-N pr. ha pr. år. Besætningen mer-deponerer efter ændringen 0,2 kg NH₃-N pr. ha pr år.

Den ansøgte udvidelse opfylder således kravet til deponering på kategori 3 naturen, uden der laves yderligere vurderinger af påvirkningen fra det konkrete projekt.

Potentiel ammoniakfølsom skov SØ for ejendommen

Naturtypen kræver ikke kumulativ vurdering.

Potentiel ammoniakfølsom skov SØ for ejendommen på en afstand af ca. 1200 m. Der skal jf. bilag 3 laves en konkret vurdering af merdeponeringen til naturtypen, såfremt denne ligger over 1,0 kg NH₃-N pr. ha pr. år. Besætningen mer-deponerer efter ændringen 0,3 kg NH₃-N pr. ha pr år.

Bilag 1

Den ansøgte udvidelse opfylder således kravet til deponering på kategori 3 naturen, uden der laves yderligere vurderinger af påvirkningen fra det konkrete projekt.

§3 sø i Klosterhede Plantage

§3 sø SV for ejendommen på en afstand af ca. 700 m. Der skal jf. bilag 3 laves en konkret vurdering af merdeponeringen til naturtypen såfremt denne ligger over 1,0 kg NH₃-N pr. ha pr. år. Besætningen mer-deponerer efter ændringen 0,2 kg NH₃-N pr. ha pr. år.

Den ansøgte udvidelse opfylder således kravet til deponering på kategori 3 naturen, uden der laves yderligere vurderinger af påvirkningen fra det konkrete projekt.

BAT ammoniak

Beregnet BAT-emissionsgrænse ammoniak:

Samlet BAT beregning			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	4711	358	5069
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	4828	179	5007
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	62
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Den beregnede BAT-emissionsgrænse er således opfyldt med 62 kg mere end den vejledende anvisning for BAT.

BAT – management:

I henhold til BREFF dokumentet er der BAT at træne og uddanne medarbejdere, registrere og søge at minimere ressourceforbruget i produktionen, at minimere affaldsmængder og have fastlagte rutiner omkring sortering og bortskaffelse samt løbende at opdatere og udvikle en Beredskabsplan til brug ved ulykker eller utilsigtede hændelser med risiko for ansatte og omgivende miljø.

Husdyrbruget håndterer management på følgende måde;

- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.
- Medarbejderne er orienteret om at ejendommen er miljøgodkendt og hvilket ansvar, der dermed følger.
- I driftsregnskabet registreres ressourceforbruget af energi, vand og foder.
- Rengøring i og omkring bygninger foretages jævnlige med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at sikre der ikke opstår uhygiejniske forhold.
- I forbindelse med indretningen af produktionsanlægget er der fokus på, at indretningen tager hensyn til en rationel drift, af hensyn til ressourceforbruget i driften og de daglige arbejdsgange.
- Ud fra et proportionalitetshensyn er der fokus på hvilke staldsystemer der er bedst anvendelige i relation til miljø, arbejdsforbrug og dyrevelfærd for at fremtidssikre virksomheden.
- Der er udarbejdet Beredskabsplan.

Bilag 1

- Danish Crowns "Code of practice" er indført. Heri indgår afsnit om bortskaffelse af døde dyr, miljøbeskyttelse og etiske regler for svineproduktion.
- Der er faste rutiner i forhold til bortskaffelse af bedriftens affald.

BAT – foderstrategi:

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at sikre effektiv fodring gennem sammensætning af foderet og løbende kontrol, således det over den samlede vækstperiode tilpasses dyrenes behov.

Husdyrbruget håndterer foderet på følgende måde;

- Foderproduktion og indkøb sker på grundlag af en samlet foderplan for dyregruppen og vækstperioden.
- Der udarbejdes foderplaner med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring. Herved optimeres fodringen så unødigt spild af råvarer undgås.
- Foderanlæg justeres løbende, således tilpasses udfodret mængde løbende til dyrets vækst og behov.

BAT-vand og energi

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at registrere vandforbruget gennem måling og ved detektering/reparation af lækager.

Husdyrbruget håndterer vand og energi som følger:

- Vandforbruget registreres i regnskabet.
- Lækager findes og repareres hurtigst muligt.
- Defekte drikkenipler udskiftes eller afkalkes.
- Der monteres vandmåler på staldanlægget for at kontrollere forbruget og optimere på vandforsyningen.
- Drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt for at undgå spild.
- I forbindelse med rengøring iblødsættes staldene for at reducere vaskevandsforbruget.
- Der udføres regelmæssig kalibrering af drikkevandsventiler for at undgå spild.
- Drikkenipler monteres over krybber for at undgå spild.

Belysning

- Ejendommen har belysning på befæstede arealer og pladser som primært anvendes i årets mørke måneder.
- Der er lys på alle udleveringsramper.
- I vintermånederne er lyset i staldene tændt i minimum 8 timer, jf. Husdyrloven.

Bilag 1

Ventilation

- Der anvendes frekvensregulerede ventilatorer i alle stalde. I forhold til traditionelle spjældregulerede ventilatorer bruger disse mindre energi. Forskellen er at frekvensregulerede ventilatorer nedjusterer kapaciteten ved at bruge mindre strøm, hvor de spjældregulerede bruger den samme mængde strøm, uanset ventilationsbehov, men regulerer på spjældets åbning.
- Ventilationsanlægget tilses dagligt for driftsforstyrrelser.
- Anlægget justeres min. 2 gange årligt til hhv. sommer/vinterindstillinger for at modvirke unødigt energiforbrug.

BAT- opbevaringsanlæg

- Nye beholdere overdækkes for at mindske fordampningen af ammoniak fra beholderoverfladen. Således reduceres også regnvandsbidraget til lagertanken og antallet af transporter med husdyrgødning reduceres. Der henvises til Landbrugets Byggeblad; Teltoverdækning, beholdere, 103.04-29.
- Beholderne kan modstå mekaniske, termiske samt kemiske påvirkninger.
- Beholderens bund og vægge er tætte og beskyttede mod tæring.
- Lageret tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse.
- Gyllen omrøres kun i forbindelse med tømning eller overpumpning til vogn.
- Tankene tilmeldes de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tankene hvert 10. år bliver kontrolleret for, om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Befolkningen og menneskers sundhed.

Der er i materialet anført beskrivelser og beregninger af støj, støv og lugt. Således er det påvist at man i en radius omkring anlægget må forvente visse gener forbundet med enten luftkvalitet eller støj fra ejendommen. Ingen af de beskrevne fokusområder giver anledning til en belastning der ligger ud over de ved lov fastsatte grænseværdier eller geneafstande for produktioner af denne type.

Der er i forbindelse med sagens behandling stillet vilkår til en kontinuert overvågning af besætningens belastning i lokalområdet via de kommunale tilsyn i besætningen. Skulle der imod forventning konstateres gener hos naboer og i lokalområdet, er der fastsat vilkår til dokumentation af generens omfang og retningslinjer for problemløsning.

Det er derfor ikke ansøgers opfattelse at de beskrevne arbejdsfunktioner og den heraf afledte virkning vil give anledning til en påvirkning som kan have konsekvenser for sundheden hos omkringboende.

Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kat 1- og 2 natur samt bilag 4 arter.

Der er udført beregninger af ammoniak-depositionen til naturtyper beliggende indenfor 5.000 meter fra ejendommen. Der findes ingen arealer med særlig værdifuld natur, som er beskyttet efter KAT 1 eller KAT 2 i husdyrbrugsloven inden for en afstand af 1.900 m fra anlægget. Nærmeste område er en §3 overdrev beliggende SØ for ejendommen og deponeringen til området er beregnet og beskrevet i afsnittet omkring 'Påvirkning af natur – konsekvensvurdering'. Det vurderes at udvidelsen ikke har påvirkning på særlig værdifuld natur.

Bilag 1

Ingen af ejendommens bygninger ligger i Natura 2000-område.

Flynder Å og heder i Klosterhede Plantage er nærmeste NATURA 2000 område og ligger ca. 2.700 m V-SV for produktionsanlægget.

Det er vurderet ud fra depositionsregninger til området og nærmere liggende naturområder, at nedfald af ammoniak, der skyldes emission fra projektet, ikke er til skade for det beskyttede område. Det er vurderet, at projektet hverken i sig selv eller i kumulation med andre påvirkninger og bidrag fra andre projekter har skadevirkning på Natura 2000-områderne eller de naturtyper og arter, der forekommer i de internationale naturbeskyttelsesområder, herunder udpegningsgrundlaget for samme.

Flere af arterne, som er opført på EU-habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter), er observeret i Lemvig Kommune, men er ikke registreret i umiddelbar nærhed af Klosterhedevej. Det kan dog ikke udelukkes, at de forefindes.

Ansøger vurderer med baggrund i oplysninger om den ansøgte drift, at projektet ikke medfører ændringer af naturområder, der påvirker bilag IV-arter eller deres levesteder.

Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima.

Forureningen af vand, luft og jord påvirker menneskers helbred og skader naturen. Hvor farlig forureningen er, afhænger både af hvilke stoffer, og hvor store mængder, der er tale om.

Luftforureningen i Danmark kommer typisk fra køretøjer, skibe, fritidsfartøjer brændeovne, fra erhvervsvirksomheder og fra energiproduktion. I Danmark får vi også skadelige stoffer blæst ind over grænserne.

Jordforurening stammer fra virksomheder og industri, som gennem tiden har brugt mange kemikalier. Utætte tanke eller ødelagte kloakledninger kan også være skyld i, at olie og kemikalier har forurennet jorden.

Der er i materialet anført beskrivelser og beregninger af ammoniakudledning, næringsstofudledning målt af dyr samt bedriftens samlede produktion af næringsstof til udbringning på tilknyttede arealer. Besætningens samlede udledning af ammoniak er beskrevet og beregnet jf. Vejledende emissionsgrænseværdier der er opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik i besætningen.

Den faste del af næringsstofferne som ligger bundet i husdyrgødningen, håndteres og fordeles i hht. bedriftens mark- og gødningsplan. Planen udarbejdes af eksperter på området og indsendes hvert år til kontrol og godkendelse i Plantedirektoratet. Arealer og gødningsfordeling er ikke længere en del af husdyrgodkendelsen for bedriften og er derfor heller ikke kommenteret yderligere i materialet.

Ingen af de beskrevne fokusområder giver anledning til en belastning der ligger ud over de ved lov fastsatte grænseværdier for produktioner af denne type.

Bilag 1

Det er derfor ikke ansøgers opfattelse at de beskrevne arbejdsfunktioner og den heraf afledte virkning vil give anledning til en påvirkning som kan have konsekvenser for vand, luft eller klima omkring produktionen.

Materielle goder, kulturarv og landskab.

Ejendommen er beliggende i et område, som i forvejen er præget af landbrugsdrift og omgivet af flere større/mindre ejendomme med husdyrproduktion.

Hensynet til omkringboende vejer tungt. Således har ansøger prioriteret en placering af anlægget syd for eksisterende bygninger for at opnå størst mulig afstand til nabobeboelser, lokalplanlagte områder samt byzoner. Ansøger har med placeringen af det nye staldanlæg forsøgt at indarbejde det eksisterende maskinhus i en sammenhæng som får det samlede indtryk af nyt/gammelt til at harmonere.

Således har ansøger prioriteret at samle aktiviteterne hvor man kan få optimal udnyttelse af det eksisterende maskinhus, og samtidig placere de nye faciliteter så helhedsindtrykket efterfølgende vil være en stor, men samlet enhed der knytter sig til adressen og de aktiviteter der allerede er godkendt på stedet.

Staldanlægget vil fremstå i dæmpede farver, som falder godt i med omgivelserne. Det nye staldanlæg lægger sig i længderetningen i terrænet, med god harmoni mellem eksisterende og veletablerede læhegn. Evt. krav til punktbeplantning eller lignende skærmende tiltag forventes håndteret med god dialog undervejs i sagens behandling.

Anlægget vil med den foreslåede beliggenhed i tilknytning til eksisterende bygningsmasse blive placeret indenfor skovbyggelinjen til Klosterhede Plantage – der anmodes om dispensation til placeringen.

Ansøger vurderer, at den aktuelle placering af det eksisterende ikke vil forringe de landskabelige, kulturhistoriske, rekreative samt natur- og miljømæssige værdier i området.

BKG 2019-11-29 nr 1261

Godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug

Kapitel 17. Særregler for IE-husdyrbrug

Miljøledelse

§ 42

IE-husdyrbrug skal have et miljøledelsessystem, der opfylder betingelserne i stk. 2.

Stk. 2.

Den, der er ansvarlig for driften af husdyrbruget, skal gennemføre og overholde et miljøledelsessystem, herunder

- 1) formulere en miljøpolitik med afsæt i husdyrbrugets miljøforhold,
- 2) fastsætte miljømål,
- 3) udarbejde handlingsplan for det eller de fastsatte miljømål,
- 4) minimum 1 gang årligt evaluere miljøarbejdet og om nødvendigt foretage justeringer af mål og handlingsplaner og
- 5) minimum 1 gang årligt gennemgå miljøledelsessystemet.

Stk. 3.

IE-husdyrbruget skal kunne dokumentere, at der gennemføres og overholdes et miljøledelsessystem i overensstemmelse med de krav, der er nævnt i stk. 2, nr. 1-5, f.eks. digitalt eller i form af dokumenter. Dokumentationen skal opbevares i 5 år og kunne forevises på forlangende i forbindelse med tilsyn.

§ 43

IE-husdyrbrug skal oplære personale, hvad angår:

- 1) Relevant lovgivning.
- 2) Transport og udbringning af husdyrgødning.
- 3) Planlægning af aktiviteter.
- 4) Beredskabsplanlægning og -styring.
- 5) Reparation og vedligeholdelse af udstyr.

Stk. 2.

IE-husdyrbruget skal udarbejde oplæringsmateriale, der angår de forhold, der følger af stk. 1. Materialet skal være tilgængeligt for personalet og opdateres løbende. Oplæringsmaterialet skal kunne fremvises på forlangende til tilsynsmyndigheden.

Plan for regelmæssig kontrol, reparation, vedligeholdelse og beredskab

§ 44

IE-husdyrbrug skal udarbejde og følge en plan for kontrol, reparation og vedligeholdelse af husdyrbruget inkl. materiel, herunder med henblik på at forebygge uheld, og beredskab for håndtering af uventede emissioner og hændelser. Planen skal som minimum opfylde betingelserne i stk. 2-3.

Stk. 2.

Planen for regelmæssig kontrol, reparation og vedligeholdelse, jf. stk. 1, skal omfatte:

- 1) Gyllebeholdere (for tegn på skader, nedbrydning eller utætheder).
- 2) Gyllepumper, -miksere, -separatorer og -spredere.
- 3) Forsyningssystemer til vand og foder.
- 4) Varme-, køle- og ventilationssystemer samt temperaturfølere, herunder optimering og optimeret styring heraf.
- 5) Siloer og transportudstyr (f.eks. ventiler og rør).
- 6) Luftrensningssystemer (f.eks. ved regelmæssige inspektioner).
- 7) Udstyr til drikkevand, herunder skal behovet for regelmæssig indstilling vurderes og frekvensen for løbende indstilling i så fald fastsættes i planen.
- 8) Maskiner til udbringning af husdyrgødning samt doseringsmekanisme- eller dyse, som begge skal være i god stand.

Stk. 3.

Beredskabsplanen, jf. stk. 1, skal omfatte :

- 1) En plan over husdyrbruget med angivelse af drænsystemer og vandkilder og spildevandskilder.
- 2) Handlingsplaner for håndtering af visse potentielle hændelser (f.eks. brande, utætte eller kollapsede gyllebeholdere, ukontrolleret afstrømning fra møddinger og olieudslip).
- 3) Tilgængeligt udstyr til håndtering af forureningsulykker (f.eks. udstyr til tilstopning af drænrør og opdæmning af grøfter samt oliesug, absorberingsmåtter eller ruller til olieudslip).

Stk. 4.

Kontrol, reparation og vedligeholdelse, jf. stk. 1 og 2, skal ske regelmæssigt. Kontrol af gyllebeholdere, jf. stk. 2, nr. 1, skal som minimum gennemføres én gang årligt.

Stk. 5.

IE-husdyrbruget skal kunne dokumentere, at planen følges ved at føre logbog over gennemførte kontroller. Dokumentationen skal opbevares i 5 år og kunne forevises på forlangende sammen med planen omfattet af stk. 1, i forbindelse med tilsyn.

Hændelser og uheld

§ 45

Hvis der indtræffer hændelser eller uheld på et IE-husdyrbrug, der mærkbart berører miljøet, uden at hændelserne eller uheldene er omfattet af reglerne om miljøskade efter kapitel 5 a i husdyrbrugloven, skal kommunalbestyrelsen, uanset den 8-årige retsbeskyttelse efter § 40, stk. 1, i husdyrbrugloven, ved påbud foretage sådanne ændringer i vilkårene for godkendelsen af IE-husdyrbruget, som kommunalbestyrelsen finder nødvendige for at begrænse konsekvenserne for miljøet af indtrufne hændelser eller uheld og for at hindre eventuelle yderligere hændelser eller uheld.

Fodringskrav

§ 46

IE-husdyrbrug skal for at reducere den samlede mængde kvælstof, der udskilles, som minimum enten anvende fasefodring tilpasset dyrenes behov i produktionsperioden, reducere indholdet af råprotein ved hjælp af en god aminosyrebalance, eller ved at bruge et eller flere fodertilsætningsstoffer, som nedsætter den samlede mængde kvælstof, der udskilles og er tilladt i henhold til forordning (EF) nr. 1831/2003 om fodertilsætningsstoffer. En god aminosyrebalance og lavt indhold af råprotein kan opnås ved at kombinere fodermidler, hvor aminosyreprofilen supplerer hinanden og/eller ved at tilsætte frie essentielle aminosyrer til foder med et lavt indhold af råprotein. IE-husdyrbruget kan anvende en kombination af de nævnte teknikker.

Stk. 2.

IE-husdyrbrug skal for at reducere den samlede mængde fosfor, der udskilles, som minimum anvende enten fasefodring tilpasset dyrenes behov i produktionsperioden, et eller flere fodertilsætningsstoffer som nedsætter den samlede mængde fosfor der udskilles (f.eks. fytase) og er tilladt i henhold til forordning (EF) nr. 1831/2003 om fodertilsætningsstoffer eller letfordøjeligt uorganisk fosfat som f.eks. monocalciumfosfat i stedet for mindre fordøjelige fosforkilder. IE-husdyrbruget kan også anvende en kombination af de nævnte teknikker.

Stk. 3.

IE-husdyrbruget skal kunne dokumentere anvendelse af fodring eller fodringsteknikker som nævnt i stk. 1 og stk. 2. Dokumentationen skal opbevares i 5 år og kunne forevises på forlangende i forbindelse med tilsyn.

Energieffektiv belysning

§ 47

IE-husdyrbrug er forpligtet til at anvende energieffektiv belysning i overensstemmelse med reglerne i det til enhver tid gældende bygningsreglement, jf. byggelovens § 5.

Stk. 2.

Kravet efter stk. 1, indtræder ved ændring eller udskiftning af eksisterende belysningssystem eller belysningsanlæg.

Stk. 3.

IE-husdyrbrugene skal opbevare fakturaer for gennemførte udskiftninger, jf. stk. 1 og 2, i fem år og kunne forevises på forlangende i forbindelse med tilsyn.

Støvemissioner fra staldanlæg

§ 48

IE-husdyrbrug skal for at reducere støvemissioner fra staldanlæg enten reducere støvproduktionen fra foder og strøelse, anvende en metode til at binde støv i staldanlæggene eller behandle afgangsluft fra staldanlæggene ved hjælp af et luftrensningssystem.

Overholdelse af vilkår og krav

§ 49

Den, som er ansvarlig for et IE-husdyrbrug, underretter straks kommunalbestyrelsen ved manglende overholdelse af godkendelsesvilkår samt de umiddelbart bindende krav i §§ 37-38, §§ 42-48 og § 50 og træffer straks de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at vilkårene og kravene igen overholdes.

Årlig indberetning til kommunalbestyrelsen

§ 50

IE-husdyrbrug skal en gang årligt indsende følgende informationer til kommunalbestyrelsen, jf. dog stk. 3:

- 1) Logbøger for eventuel miljøteknologi.
- 2) Dokumentation for miljøledelsessystem, jf. § 42, stk. 3.
- 3) Logbog over gennemførte kontroller, jf. § 44, stk. 5.
- 4) Dokumentation for overholdelse af fodringskrav, jf., § 46.

Stk. 2.

IE-husdyrbrug skal hvert år senest den 31. marts indsende informationer, jf. stk. 1, til kommunalbestyrelsen. Informationerne, jf. stk. 1, skal angå det forudgående kalenderår og skal sendes samlet til kommunalbestyrelsen.

Stk. 3.

IE-husdyrbruget skal dog ikke indsende informationer, jf. stk. 1, hvis kommunalbestyrelsen inden for det seneste kalenderår har gennemført et tilsyn, jf. reglerne i den til enhver tid gældende miljøtilsynsbekendtgørelse.

Ophør

§ 51

Ved ophør af aktiviteter på IE-husdyrbrug finder kapitel 4 b i lov om forurennet jord anvendelse.

Stk. 2.

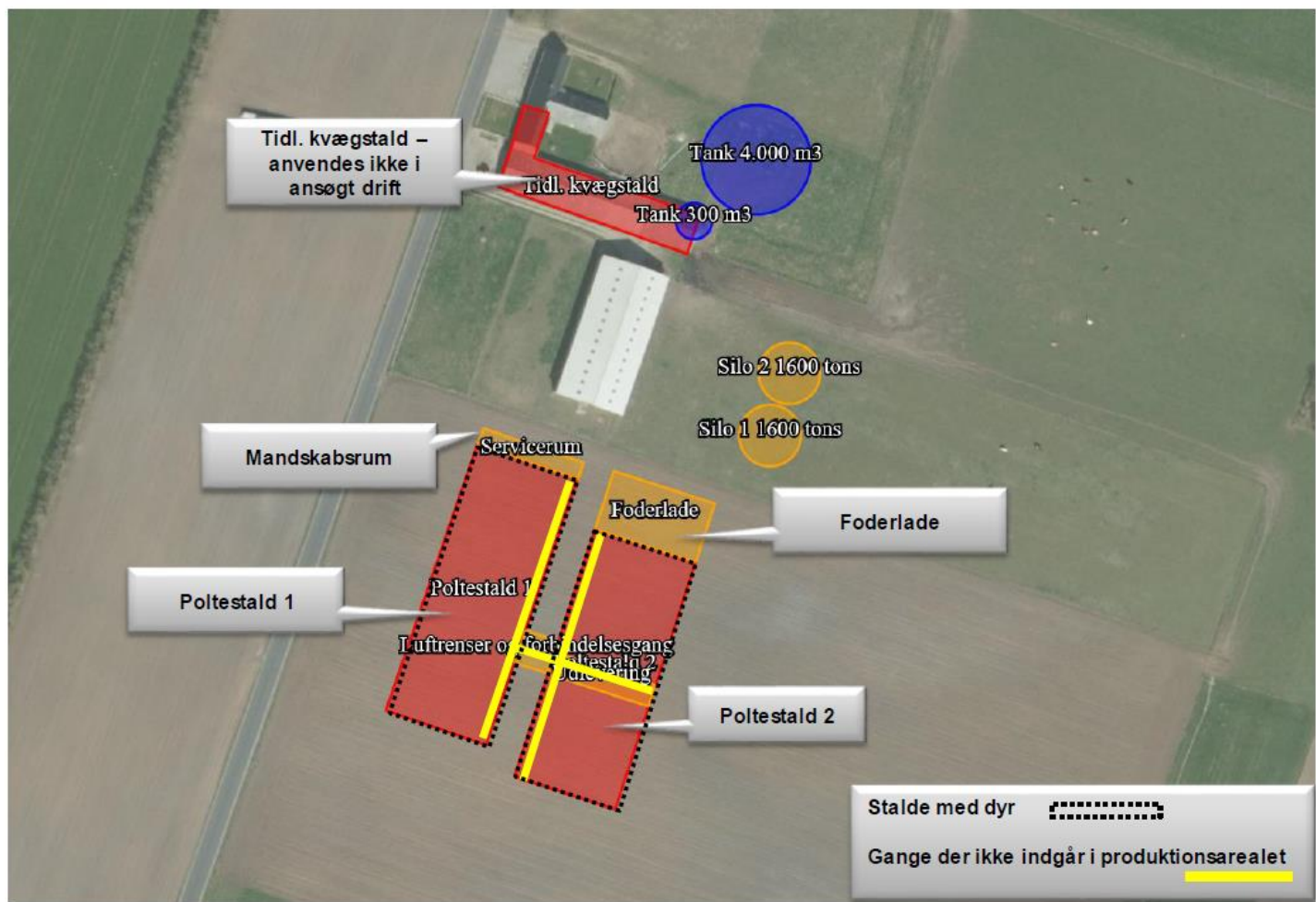
Ved ophør forstås

- 1) ophør af alle aktiviteter på IE-husdyrbruget,
- 2) når et IE-husdyrbrug har meddelt kommunalbestyrelsen, at kapaciteten eller udnyttelsen af kapaciteten permanent nedsættes til under stipladsgrænserne i § 16 a, stk. 2, i husdyrbrugloven, eller stipladsgrænserne i § 12, stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug,
- 3) situationer omfattet af § 59 a, stk. 2, i husdyrbrugloven, når godkendelsen er bortfaldet helt eller for den del, der ligger over stipladsgrænserne i § 16 a, stk. 2, i husdyrbrugloven, eller
- 4) situationer omfattet af § 53, når godkendelsen er bortfaldet helt eller for den del, der ligger over stipladsgrænserne i § 12, stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Stk. 3.

IE-husdyrbrug skal senest 4 uger efter driftsophør anmelde dette til kommunalbestyrelsen med et oplæg til vurdering efter § 38 k, stk. 1, i lov om forurennet jord. Vurderingen skal indeholde en risikovurdering med hensyn til menneskers sundhed og miljøet. Viser risikovurderingen, at det ikke kan afvises, at foreningen udgør en væsentlig risiko for menneskers sundhed eller miljøet, skal vurderingen tillige indeholde et oplæg til foranstaltninger, der sikrer, at foreningen ikke udgør en sådan risiko.

Klosterhedevej 43

Produktionsareal

SvineRådgivningen

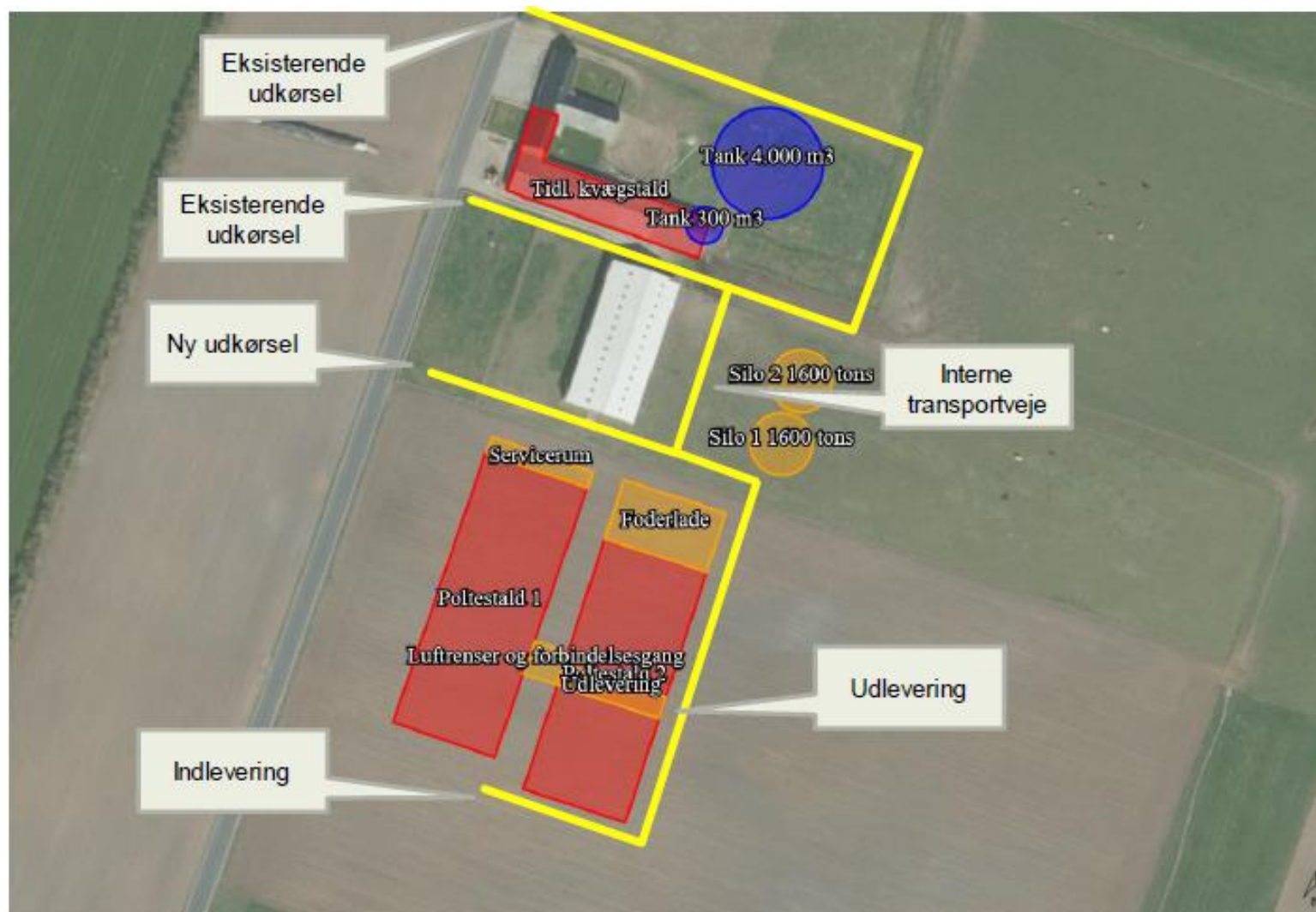

Klosterhedevej 43

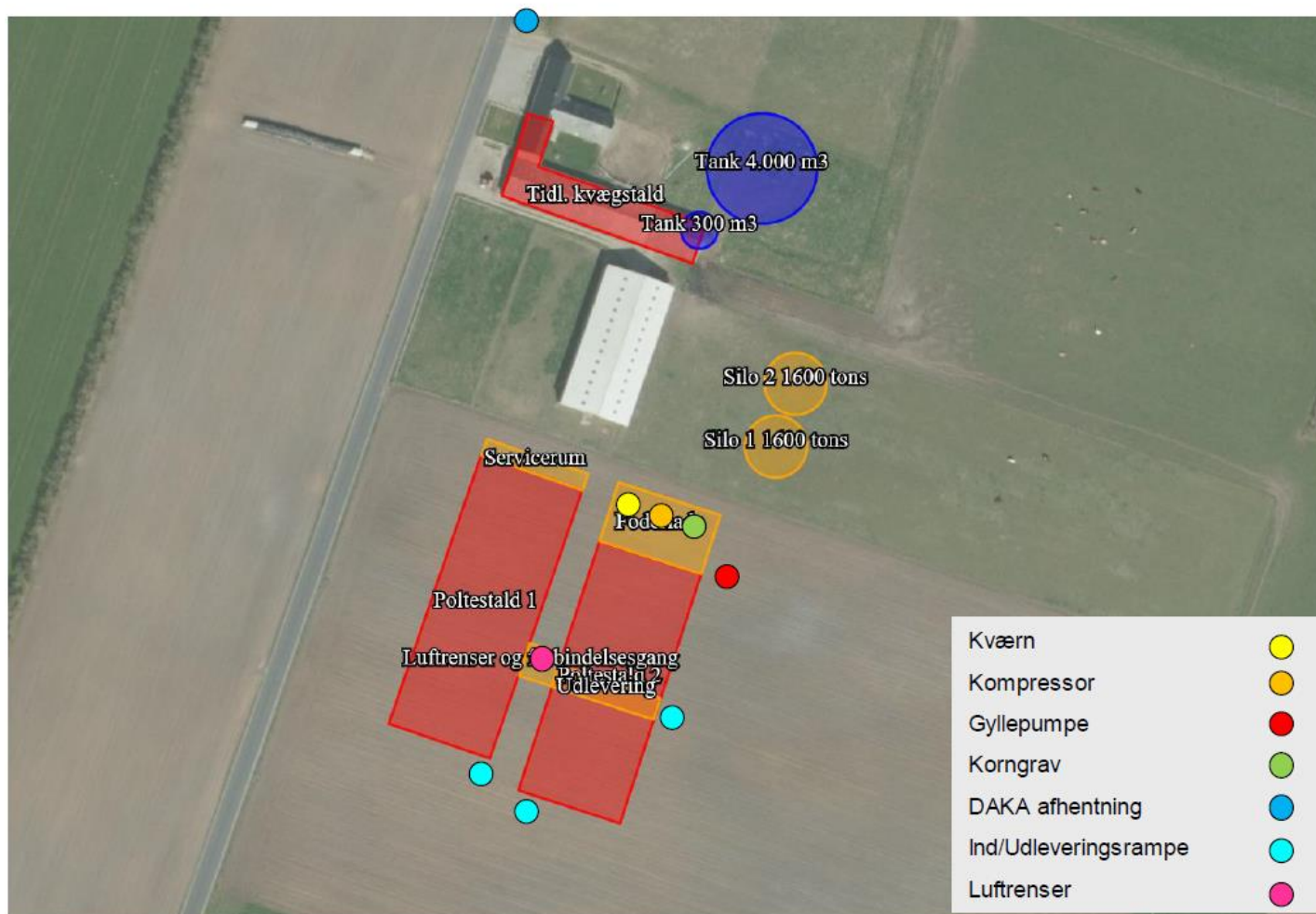
Afløbsforhold

SvineRådgivningen

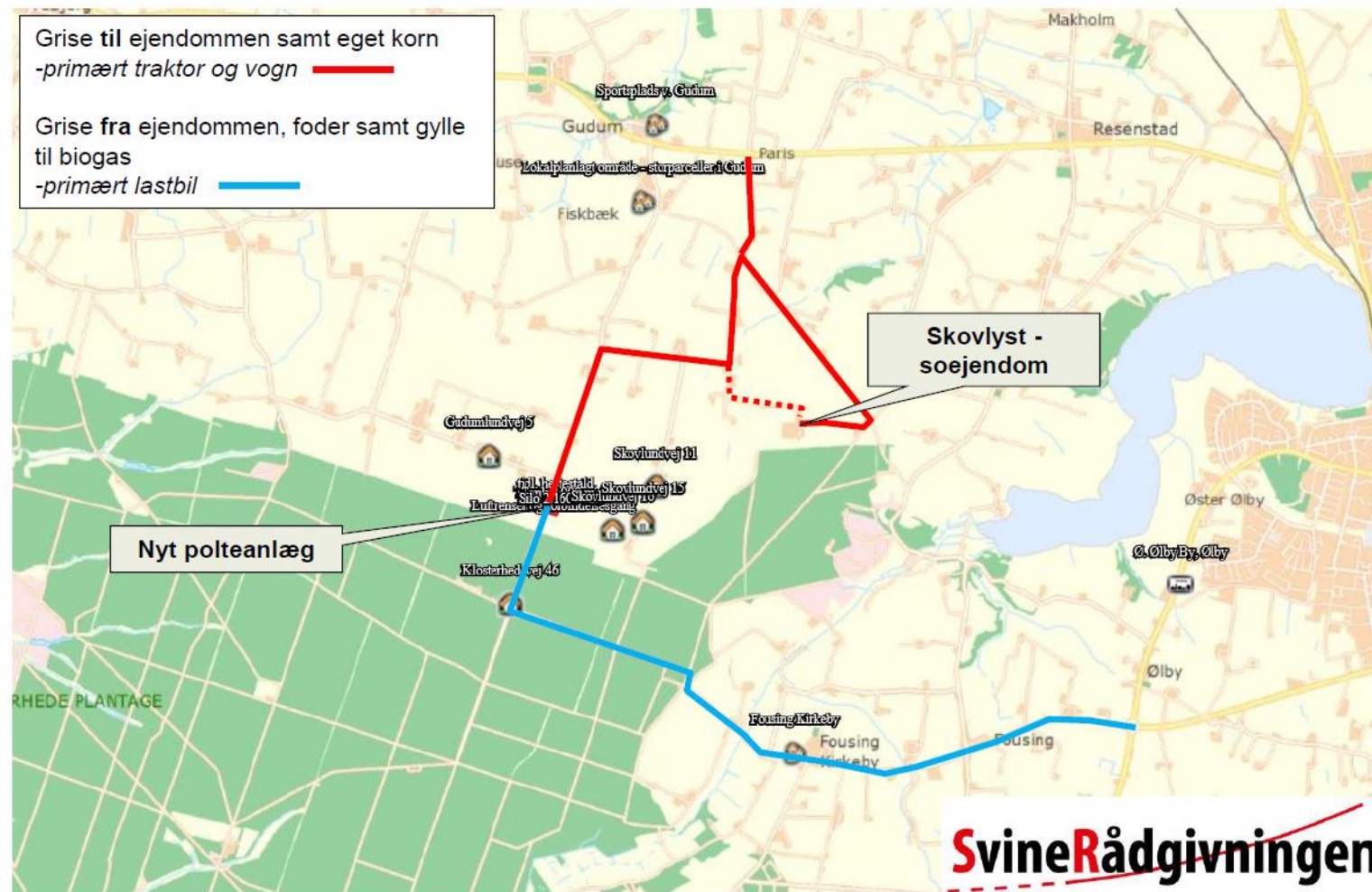
Klosterhedevej 43 Interne transportveje

Klosterhedevej 43 Støv- og støjkilder

Klosterhedevej 43

Transporter til og fra ejendommen

Klosterhedevej 43

Transporter til og fra ejendommen

BEREDSKABSPLAN FOR KLOSTERHEDEVEJ 43 7620 LEMVIG

UDARBEJDET AF: SVINERÅDGIVNINGEN, BIRK CENTERPARK 24, 7400 HERNING
I SAMARBEJDE MED EJER: MARSLUND A/S

SvineRådgivningen

Telefonliste

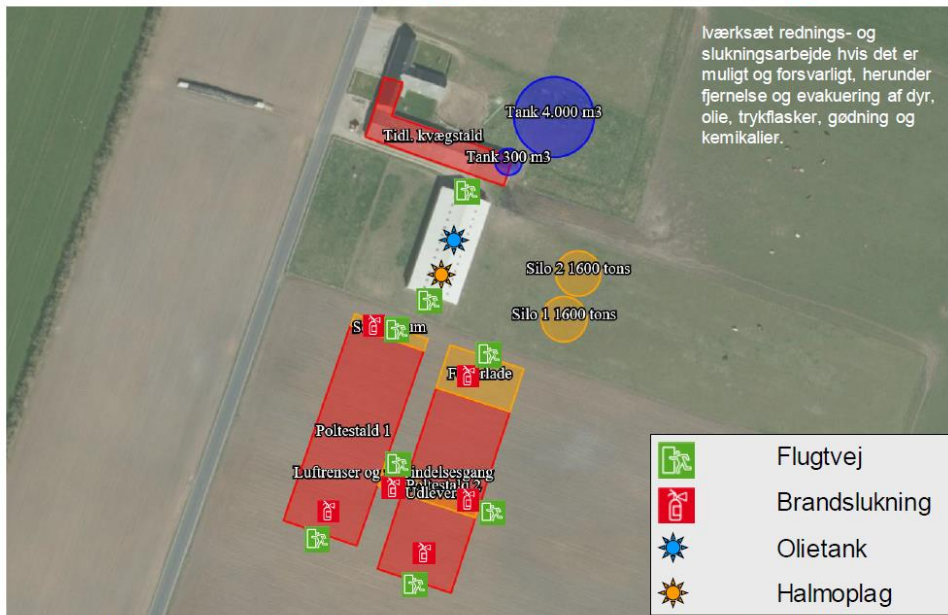
Ejer kontaktes på : 20 28 82 42

Miljømyndighed	96 63 12 00
Falck	70 10 20 30
Brandvæsen	112
Lægevagt	70 11 31 31
Tandlægevagt	40 51 51 62
Landbocenteret, Lemvig	96 63 05 70
Dyrlæge, Ø-VET	55 50 08 85
Svinerådgivning	70 15 12 00
Foderstofforretning, Mollerup Mølle	97 74 43 11
Elektriker, Ølby EL v/Jes	20 45 61 77
WS, Gravesen Blik & WS	51 90 13 02
Ventilationsfirma, SKOV	72 17 55 55

Ved store uheld ring altid 112, ved mindre uheld ring
altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl ring 112.

SvineRådgivningen

Brand og Evakuering

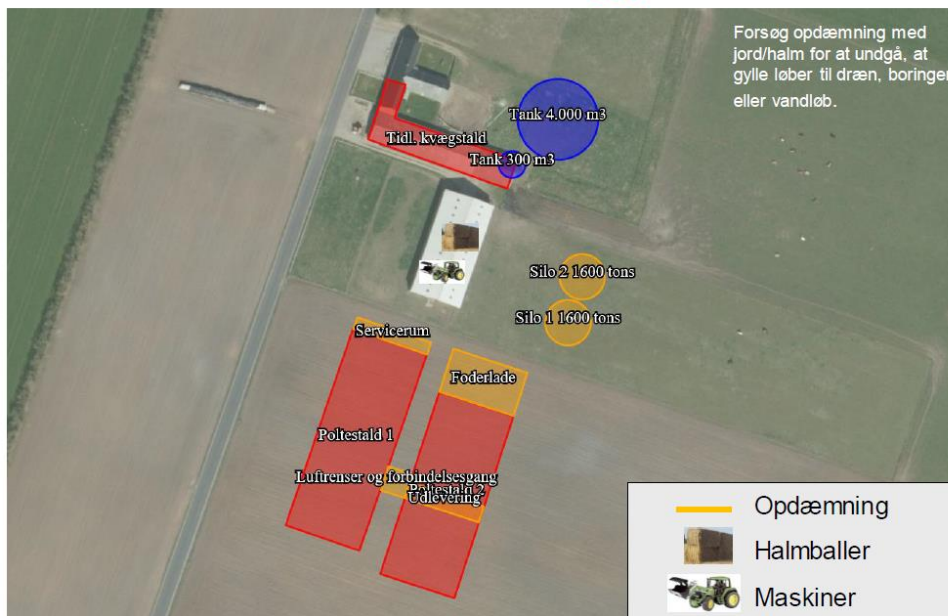

Ved brand – ring 112 – oplys:

- Navn, adresse og tlf-nummer der ringes fra
- Hvad der er sket og at det er en gårdbrand
- Er der tilskadekomne – hvor mange
- Er dyrene kommet ud – art og antal, der evt. er fanget

SvineRådgivningen

Overløb af gylle

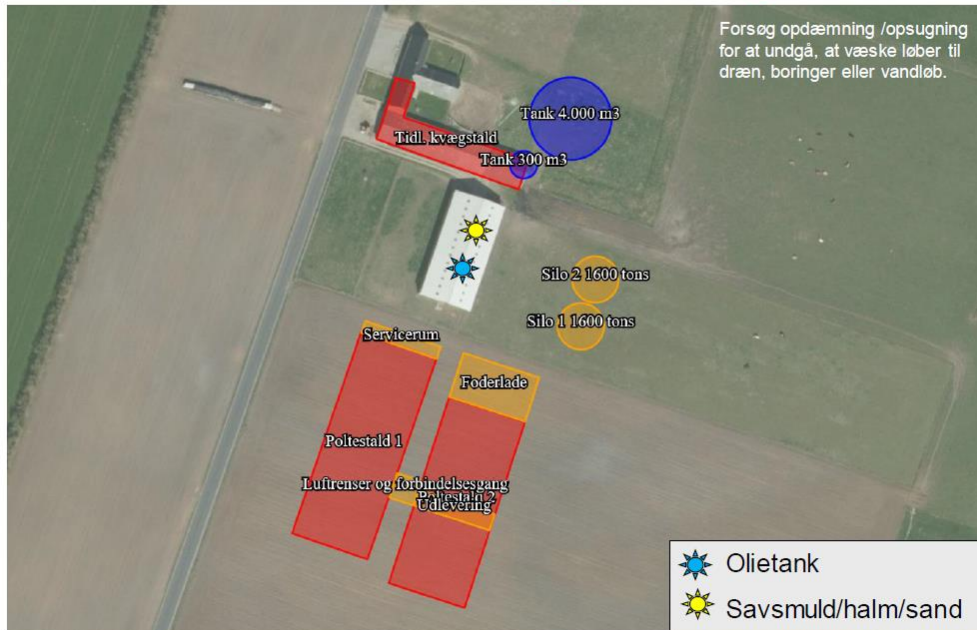
Ved større overløb af gylle eller brud på tank – ring 112 – oplys:

- Navn, adresse og tlf-nummer der ringes fra
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb, eller drikkevandsboring

SvineRådgivningen

Kemikalie- og oliespild

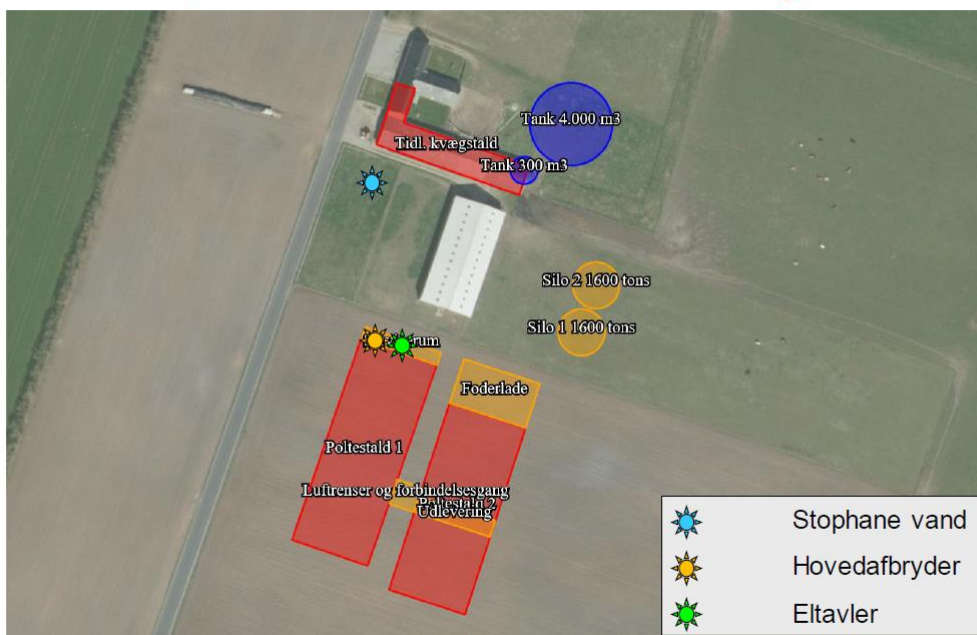

Ved større overløb af kemikalier og olie – ring 112 – oplys:

- Navn, adresse og tlf-nummer der ringes fra
- Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb, drikkevand

SvineRådgivningen

Stophaner / Hovedafbrydere

SvineRådgivningen

Strømsvigt

Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme:

Tjek alle stalde og se, om nødoplukket er åben.

Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning).

Kontroller at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.

Ved strømsvigt på over ca. 2 timer, ring til Jysk Energi og forhør om varigheden af udfaldet. Telefon nr. 96 10 66 77

Eventuelt iværksæt opstart af nødstrømsgenerator.

SvineRådgivningen

UDKAST

Miljøledelse
For husdyrbruget
Klosterhedevej 43
7620 Lemvig

Udarbejdet af SvineRådgivningen, Birk Centerpark 24, 7400 Herning

I samarbejde med ejer: *Marslund A/S*

Rev. November – 2019

SvineRådgivningen

Miljøledelse

Denne miljøgennemgang har til at formål at belyse mulige miljøforbedringer ved at kortlægge husdyrbrugets ressourceforbrug samt udledning til miljøet, opdelt i:

Ressourceforbrug	Udledning af
Energi	Affald
Vand	Spildevand
Råvarer	Støv & Støj
Fodring	Ammoniak

Miljøledelsessystemets omfang og karakter skal ses i forhold til husdyrbrugets karakter, størrelse og kompleksitet samt til de miljøpåvirkninger, som det kan have.

Da anlægget på Klosterhedevej 43 er et nyopført anlæg, vil der blive bygget efter nyeste energiforskrifter, og der vil derfor i den første årrække kun være behov for fokus på den generelle management og løbende vedligehold af anlægget. Man vil i forbindelse med byggeriet fastlægge anvendelsen af de mindst ressourceforbrugende teknikker, processer og materialer.

Der er endvidere udarbejdet en Beredskabsplan på ejendommen, der beskriver handling i tilfælde af brand, gylle- eller olieudslip, strømsvigt og spild af kemikalier. Denne skal anvendes ved uheld eller forureninger, der har en størrelse, der kan få konsekvenser for det eksterne miljø.

Miljømål

Husdyrbrugets miljømål er:

- Prioritering og løbende forbedring af miljøforhold
- Forbedrede arbejdsgange
- Dokumentation for miljøindsats
- Sikkerhed for at overholde lovkrav
- Besparelse på bundlinjen

Ressourceforbrug – Energi

Ejendommens forventede elforbrug vil fordeles mellem lys, foderanlæg, ventilation, korntørring samt drift af luftrensningsanlæg.

Elforbruget registreres månedligt. Dette giver fokus på forbruget, og muligheder for at reducere dette.

Gyllebeholderne er overdækket og der er dermed ikke tilførsel af regnvand til disse. Dette reducerer antallet af transporter, og derved energiforbruget i forbindelse med transport og udbringning af gyllen.

Der anvendes varmegenindvinding fra stalde til opvarmning af servicefaciliteterne.

Der anvendes dieselolie til varmekanon, ved udtørring af stalde.

Indsats

Anlægget vil i forbindelse med projekteringen blive gennemgået med henblik på at etablere stalde og lagerfaciliteter med det lavest mulige elforbrug.

Mulige miljøforbedringer

Udarbejdelse af Energirapport

Etablering af trinvis tænding i stalde

Husstandsvindmølle

Strømforbrugende funktioner udføres om natten

Ressourceforbrug – Vand

Vandforbruget udgør hovedsagligt drikkevand til dyrene samt spilde- og vaskevand fra produktionen. Herudover anvendes vand i luftrensningsanlæg samt til bade faciliteter og køkken i mandskabsrum. Ansøger ønsker at tilkoble anlægget til eksisterende egen boring på ejendommen.

Vandforbruget registreres årligt i regnskabet.

Indsats

Anlægget vil i forbindelse med projekteringen blive gennemgået med henblik på at etablere stalde og lagerfaciliteter med det lavest mulige vandforbrug.

Mulige miljøforbedringer

Vandvagt – Farm Watch

Vaskerobot

Vaskerutiner

Eftersyn på højtryksrensere

Ressourceforbrug - Råvarer

	Placering	Anvendelse	Kapacitet	Årgang	Forbrug
Olietank	Maskinhus	Varmekanoner i stald			

Mulige miljøforbedringer

Følges anvisninger for dosering af desinfektionsmidler

Miljøvenlige rengøringsmidler

Opvarmning og udtørring af stalde

Ressourceforbrug – Fodring

Ejendommen anvender hjemmeblandet vådfoder.

Foderplaner udarbejdes i samarbejde med konsulent / firma og med anvendelse af nyeste viden indenfor fodring.

Indsats

Alle grise fodres med næringsstoftilpassede blandinger som skiftes gennem cyklus og vækstperiode. Desuden tilsættes enzymer til de foderblandinger hvor det er relevant. Enzymerne forbedrer grisenes foderudnyttelse, og begrænser herved næringsstofudledningen.

Mulige miljøforbedringer

Foderspild

Formalingsgrad

Optimering af foder

E-kontrol

Udledning af – Affald

Type	Opbevaring	Bortskaffelsesmetode
Forbrændingseget	Container	Kommunal renovation
Papir / pap	Maskinhus	Genbrug
Glas	Maskinhus	Genbrug
Plast	Maskinhus	Genbrug
Spildeolie	Ingen	
Kanyler	Spand i besætningsområde	
Kemikalier	Ingen	
Medicinflasker	Spand i besætningsområde	
Døde dyr	Under kadaverkappe	DAKA

Indsats

Der vil i forbindelse med miljøgodkendelsen stilles vilkår til produktionens håndtering og opbevaring af affald. Vilkåret vil blive kontrolleret ved tilsynsbesøg på ejendommen, hvor man også løbende har en dialog omkring forbedringer og nye tiltag på området.

Mulige miljøforbedringer

Sortering og genanvendelse af affald

Fokus på mængder og leveringsform

Udledning af – spildevand

Indsats

Sanitært spildevand

Der etableres toilet og badefaciliteter i servicebygningen. Det sanitære spildevand opsamles i septiktank / trixtank.

Processpildevand

Spildevandet fra bedriften består af rengøringsvand fra staldanlægget og tilhørende faciliteter. Processpildevandet fra bedriften ledes til fortanken.

Overfladevand

Køreveje ol., er grusbelagte. Vejene er hævet så de er tørre og kørefaste. Ved nedbør vil overfladevand løbe ud på markerne.

Tagvand

Overfladevand fra tagfladerne opsamles i tagrender og ledes til faskiner for nedsivning.

Placering og beregning af afledningen sker i samarbejde med Lemvig Kommunes byggesagkyndige undervejs i sagens byggetekniske behandling.

Mulige miljøforbedringer

Minirensesanlæg

Pileanlæg

Udledning af – Støv

I forbindelse med råvareleverancer og fremstilling af foder, samt opbevaring af korn kan der opstå støvgener. Støvparklerne vil, grundet deres størrelse, være koncentreret i og omkring ejendommens foderlade.

Indsats

Overbrusning (lovpligtig)

Rengøring af stalde og lagre

Rengøring af ventilationssystem

Mulige miljøforbedringer

Asfaltering af grusveje

Udledning af – Støj

Støj kan forekomme fra ventilationsanlæg, af- og pålæsning af grise, forarbejdning og indtransport af foder, kørsel med landbrugsmaskiner, drift af luftrensingsanlæg og øvrig transport til og fra ejendommen.

Indsats

Transporter til og fra ejendommen vil primært foregå i dagtimer, og vil i sig selv medføre meget kortvarige støjpåvirkninger.

Transporter med husdyrgødning til biogas kan forekomme i weekender eller udenfor normal arbejdstid.

Flytning af grise til/fra ejendommen vil primært foregå i dagtimerne, der kan i forbindelse med læsning og håndtering af grise forekomme støj. Denne koncentrerer omkring udleveringen, der er placeret med sluse mod øst samt to sluser i sydlige ende af staldene og det forventes ikke at støjgener fra denne arbejdsfunktion vil genere nabobeboelser.

Ventilationsstøj må forventes hele døgnet, dog vil ventilationsanlægget generelt køre mindre i aften- og nattimer grundet lavere udetemperatur. Der kan registreres almindelig ventilationsstøj i forbindelse med drift af luftrensingsanlæg. Denne er dog placeret mellem bygninger og vurderes derfor ikke at genere nabobeboelser. Da vinduer og døre normalt er lukkede i svinebesætninger, vurderes støjniveauet fra dyrene i stalden at være meget lavt.

Mulige miljøforbedringer

Udleveringsfaciliteter

Beplantning

Kornblæsere – placering og retning ift. naboer

Kompressorer

Indblæsning af foder – placering af indtag

Adgangsveje og kørselstidspunkter

Udledning af – ammoniak

Indsats

Anlæggets beholdere overdækkes, så lugt og ammoniakfordampning begrænses.

Der etableres delvis fast bund i stalden 25-49 %.

Der etableres delvis luftrensning i alle sektioner, effekt 41% som årsgennemsnit.

Mulige miljøforbedringer

Fokus på ventilation / klima

Fokus på temperatur i stalden

Fokus på renholdelse af stibund

Fokus på vedligehold og reparation af teltdug gyllebeholder

Mål og handleplan

Følgende miljøforbedringer belyst i gennemgangen prioriteres:

Mål	Handleplan	Tidshorisont	Ansvarlig	Effekt

Evaluering

Evaluering af miljøarbejdet / miljøledelsessystemet minimum 1 gang årligt. Om nødvendigt foretages justeringer af mål og handleplaner.

Alle registreringer gemmes i mindst 5 år og forevises ved miljøtilsyn.

Kilde: <http://www.kulturarv.dk/fundogfortidsminder/Kort/>.

Røde markeringer er fredede oldtidshøje. Orange linjer er sten- og jorddiger. Gult markeret område er Oldtidsvejen.

Husmandsudstyknngen langs Gudumlundvej er ikke markeret.

På de grønne markører langs Klosterhedevej, plantes der træer af samme art som Gudumlundvejs allé.

Det markerede grønne felt nord for staldanlægget beplantes med forskellige lokalt hjemmehørende buske og træer. Bepantningen her etableres som en række spredte bed, som bryder indsigten til anlægget, men uden at bevoksningen i sig selv med tiden vokser til at blive et dominerende landskabselement.

Planen her viser det oprindelige byggeprojekt. Ændringerne i projektet er dog begrænsede og medfører ikke behov for ændringer i beplantningsplanen.

Klosterhedevej, nord for nr. 43. Fotoretning mod syd. Gudumlundvejs allé ses til højre for vejen. Nordenskov er delvist skjult af beplantning. Klosterheden i baggrunden. Herfra er indsigten til Klosterheden forstyrret af de foranliggende elementer. Alléen er dog i sig selv et interessant element, mens læbælter og bygninger ikke forbedrer landskabsoplevelsen.

Ikke-målfast visualisering. Særligt staldanlæggets gyllebeholder og kornsiloer vil forstyrre indsigten til Klosterheden, mens staldene (visualiseret med mørkere grå nuance) er delvist skjult af den øvrige bygningsmasse.

Oplevelsen af Gudumlundvejs allé berøres ikke i særlig grad, da Klosterhedevej "deler" landskabet i to og skaber to adskilte landskabsrum. Denne opdeling forstærkes af skovens mere forskelligartede udtryk til venstre for vejen, over for den helt skarpe linje af trætoppe til højre for vejen. En præcision, som også understreges af den foranliggende allé, hvor træerne er sat med præcision og vedligeholdes med omhu.

Ikke-målfast visualisering. Her er der tilføjet beplantning foran gyllebeholderen. Ved at bryde bygningernes overflade, dæmpes særligt gyllebeholderens udtryk. Kornsiloeerne fremstår med deres højde og fylde fortsat som tydelige elementer i landskabet.

Det vurderes at være relevant at stille vilkår om materialevalg, så siloerne ikke fremstår unødigt dominerende, for eksempel hvis de etableres i et stærkt reflekterende eller skinnende materiale.

Det vurderes relevant at stille vilkår om afskærmende beplantning, så de store flader i anlægget brydes og nedskaleres anlæggets udtryk.

Klosterhedevej, syd for nr. 43. Fotoretning mod nord. Gudumlundvejs allé ses til venstre for vejen. Nordenskov er ikke afskærmet af beplantning og bygningsfladerne på maskinhus og stald fremstår utilslørede. Læhegn både øst og vest for Klosterhedevej afskærmer for det bagvedliggende landskab.

Klosterhedevej har et jævnt stigende forløb mod nord. Vejens lige forløb fremstiller på udmærket vis overgangen fra hedeslette til randmoræne.

Gudumlundvejs allé af træer opleves også herfra som et interessant element, mens læhegn og bygninger, både på og omkring Nordenskov og i det umiddelbart bagvedliggende område, nedskalerer et ellers spændende landskab. De fjernt liggende vindmøller, som på fotoet anes til højre for maskinhuset, forstyrrer yderligere oplevelsen af randmorænen.

Ikke-målfast visualisering. Den i forvejen begrænsede indsigt til det bagvedliggende landskab højre om Nordenskov er nu væk og vil først kunne opleves efter at Nordenskov er passeret. Da landskabet bag det projekterede anlæg allerede er forstyrret og ikke besidder en særlig oplevelsesrig værdi, er placeringen af anlægget acceptabel.

Visualiseringen er uden bygningsdetaljer som vinduer, døre og ventilationsafkast, og strukturen i bygningsfladerne kan ikke gengives. Bygningerne fremstår derfor i visualiseringerne med et mere roligt, ensartet og harmonisk udtryk end i virkeligheden.

Det vurderes at være relevant at stille vilkår om at ventilationsafkast etableres i samme farve som tagbeklædningen, da en tydelig farveforskel vil skabe en unødigt og iøjnefaldende disharmoni i byggeriet.

Ikke-målfast visualisering.

Farvenuancerne i staldene er nu mørkere. Den mørkere flade på gavlene dæmper til en vis grad udtrykket af staldene. Effekten er dog ikke så stor, at det vurderes relevant at stille vilkår om en specifik farvenuance.

Det væsentlige for oplevelsen af staldanlægget i landskabet er selve anlæggets dimension og at indsigten til det bagvedliggende landskab afskæres.

Alléen langs Gudumlundvej kan fortsat opleves uden væsentlig forstyrrelse.

Det vurderes relevant at udforme en beplantning omkring staldanlægget, som kan fremhæve de interessante elementer i landskabet, i dette tilfælde alléen. Ved at plante en "halv" allé på Nordenskovs side af Klosterhedevej vil sammenhængen mellem de to veje forstærkes og oplevelsen af landskabets skala langs de to veje ensrettes. Det er vigtigt at vælge samme type af træer og at der beplantes med samme afstand mellem træerne.

Nordenskov fra markskel mellem Skovlundvej og Klosterhedevej. Fotoretning mod vest. Klosterheden rejser en skarp mørk mur til venstre. Læhegnet, der går ud vinkelret på skoven bag Nordenskov, lukker landskabets skala.

Oldtidshøjen, der ligger på marken syd for Gudumlundvej 3 er ikke synlig bag læhegnet, og der er ingen særlig landskabsoplevelse herfra.

Ikke-målfast visualisering.

Landskabet indeholder i forvejen ikke særlige oplevelser herfra, og byggeriet er ikke landskabeligt problematisk. Der er valgt en forholdsvis mørk nuance i facaden og tagfladen er ilagt en vis struktur. Kornsiloeerne fremstår herfra mindst lige så dominerende som selve staldene. Mellem Skovlundvej og Klosterhedevej er der allerede et læhegn, som afskærmer den direkte indsigt til staldanlægget. Det vurderes derfor ikke relevant at etablere yderligere afskærmende beplantning mellem Skovlundvej og det projekterede anlæg.

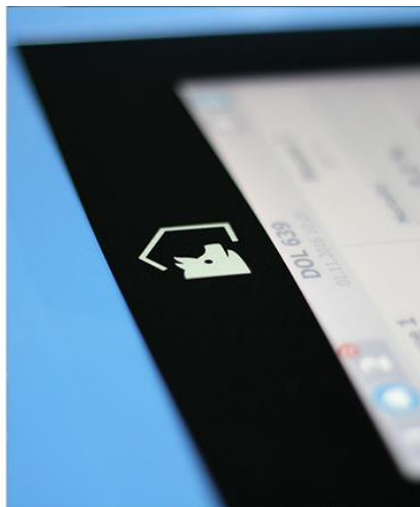

Bilag 13

Gdr. Martin Agerskov
Langergårdvej 8, Resen
7600 Struer

2019-10-25

Tilbud nr. 15585 version 2 (IS)

Denne revision af tilbuddet indeholder nye tal på miljøsiden. Se afsnit 2

Tilbud

SKOV A/S har hermed fornøjelsen at fremsende tilbud på ventilation inkl. biologisk luftrensning efter aftale og i. h. t. tegninger nr. 17538

Du er selvfølgelig velkommen til at kontakte undertegnede for nærmere information.

Med venlig hilsen

Allan Riis Larsen

Indhold:

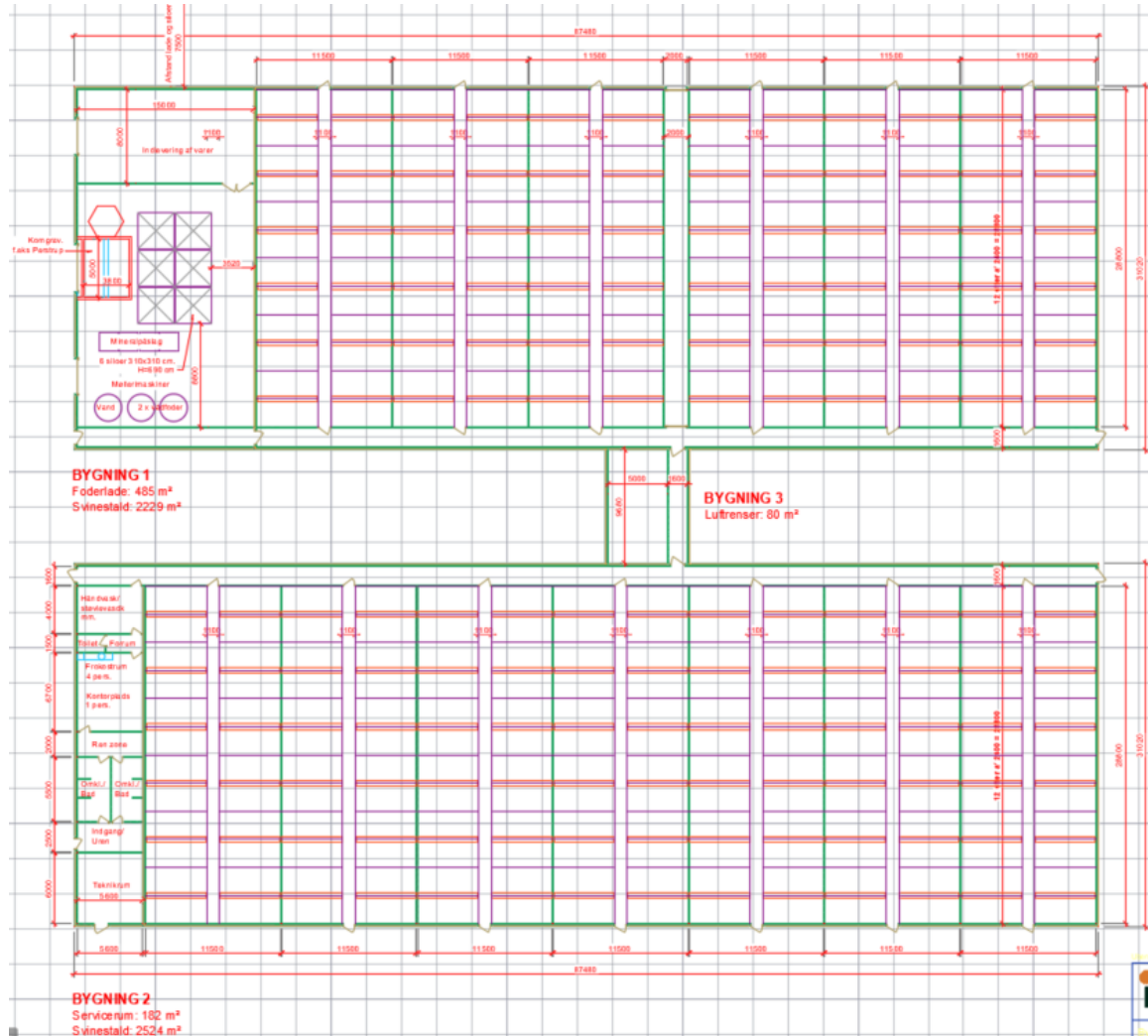
1	<u>OPLYSNINGER VEDR. PROJEKTET</u>	121
2	<u>MILJØFORHOLD</u>	121
3	<u>PRINCIPBESKRIVELSE</u>	122
	<u>Combi-Diffus ventilation</u>	122
4	<u>KOMPONENTBESKRIVELSE</u>	122
	<u>Combi-Diffus luftindtag</u>	122
	<u>Luftindtag, DA 1800 loftventil</u>	123
	<u>Sammenkobling, DA 175 aktuator</u>	123
	<u>DA 600 udsug via gulvkanal frem til luftrensere</u>	124
	<u>Gyllegardin</u>	124
	<u>BIO Flex luftrensere</u>	125
	<u>DA 600 luftudtag (udsug fra renser og udsug fra sektioner udenom renser)</u>	126
	<u>DA 600 LPC variabel lavenergiventilator</u>	126
	<u>Udleveringsfunktion:</u>	126
	<u>DOL 634 klimacomputer</u>	127
	<u>DOL 12 temperaturføler</u>	127
	<u>DOL 104 fugtføler</u>	127
	<u>Vejrbeskyttelse til udefølere</u>	127
	<u>DOL 278A nødopluk</u>	127
	<u>DOL 2400 GSM alarmanlæg</u>	127
5	<u>BESKRIVELSE AF TILBUDTE VENTILATIONSSYSTEMER</u>	128
6	<u>TEKNISKE DATA</u>	131
7	<u>DRIFTSOMKOSTNINGER I FORBINDELSE MED LUFTRENSERE</u>	133
8	<u>SKOV SALGS- OG LEVERINGSBETINGELSER</u>	FEJL! BOGMÆRKE ER IKKE DEFINERET.

1 Oplysninger vedr. projektet

Men 13 sektioner i 2 parallelle stalde.

KAPACITET:

Stimål: 240 * 520 cm = 12,48m² Brutto ~ 10,92 m² netto
 Kapacitet: 24 stier/sektion * 15 stipl. v. 0,72 m²/stipl = 360 stipl./sektion
 Etape 1: 13 sektioner * 360 stipl. = 4.680 stipl.

2 Miljøforhold

Fra Miljørådgiver Heidi Birch Wentzlau:

Nye tal modtaget 24/10-2019 fra Heidi.

Uanset staldens beliggenhed, skal der til 4307 kvm nyt produktionsareal reduceres hvad der svarer til 3.293 kg NH₃-N eller ca. 41% af den udledning der er fra alle stipladser når man vælger en stald med delvis fast bund og 25-49% fast areal i stien.

3 Principbeskrivelse

Combi-Diffus ventilation

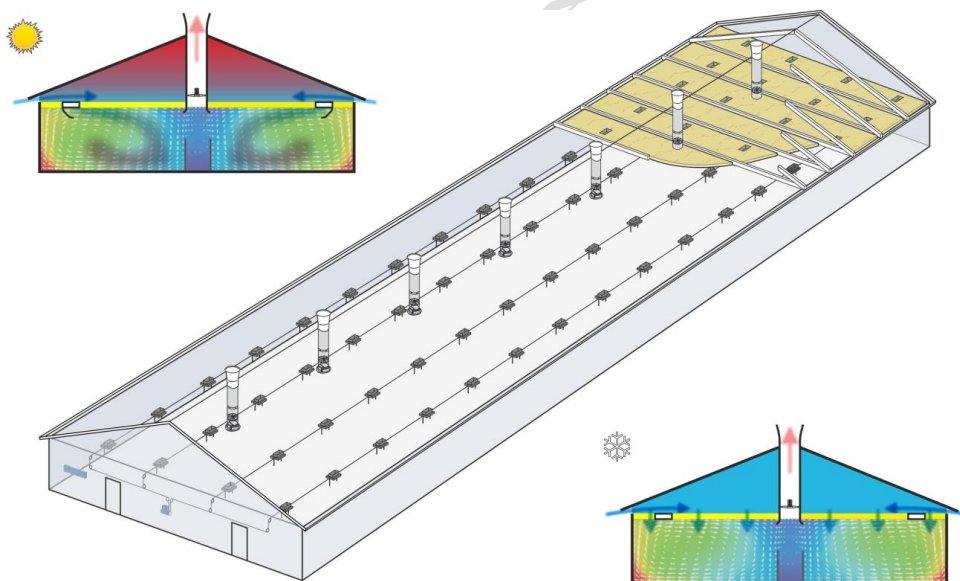
Combi-Diffus ventilation er et undertryksanlæg til svineproduktion.

Systemet

Combi-Diffus kombinerer de bedste egenskaber fra to ventilationssystemer: Diffus og LPV. I kolde perioder suges friskluften ind i stalden gennem loftet og kan i varme perioder suppleres med luftindtag i form af loftventiler. Der kan desuden etableres nødventilation, hvilket forbedrer dyrenes mulighed for at overleve i tilfælde af strømsvigt eller betjeningsfejl.

SKOVs Combi-Diffus ventilationsanlæg sikrer:

- Optimalt staldklima uden overskridelse af værdier for varme, fugt og skadelige gasser i stalden.
- Minimal risiko for trækgener i kolde perioder.
- Tilstrækkelig lufthastighed og kølevirkning i varme perioder.
- Styring af luftretning, -mængde og -hastighed i varme perioder.
- Lavt energiforbrug.
- Nødluftindtag.

Principskitse

4 Komponentbeskrivelse

Combi-Diffus luftindtag

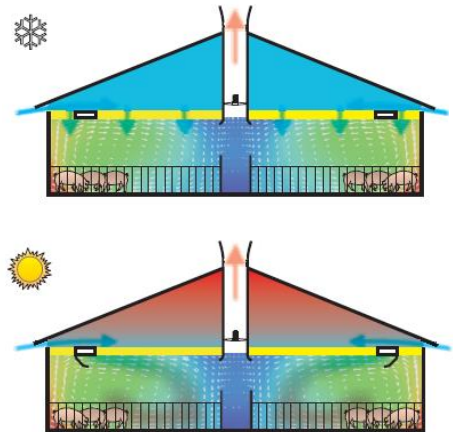
Luften tilføres gennem et diffust loft i kombination med **DA 1800** loftventiler.

Bilag 13

I kolde perioder indtages friskluften fra det diffuse loft. Dette sikrer en lav lufthastighed, og trækgener i grisenes opholdsområde undgås.

I de varme perioder suppleres luftindtaget med loftventiler, der giver den nødvendige ekstra kølende lufthastighed for at opretholde en optimal produktion.

Der etableres nødventilation for at forbedre dyrenes mulighed for at overleve i tilfælde af strømsvigt eller betjeningsfejl.

Luftindtag, DA 1800 loftventil

DA 1800 loftventilen er en effektiv, kompakt, supplerende ventil, der leder friskluft ind i stalden i meget varme perioder. Ventilen anvendes oftest i forbindelse med Combi-Diffus ventilation.

Sammenkobling, DA 175 aktuator

DA 175 er en aktuator, der er specielt udformet til regulering af luftindtag. DA 175 er monteret med direkte træk på ventilerne, så installationen er nem og driftssikker. Aktuatorens kan placeres med trækcyklinderen i enhver retning, hvilket gør installationen fleksibel.

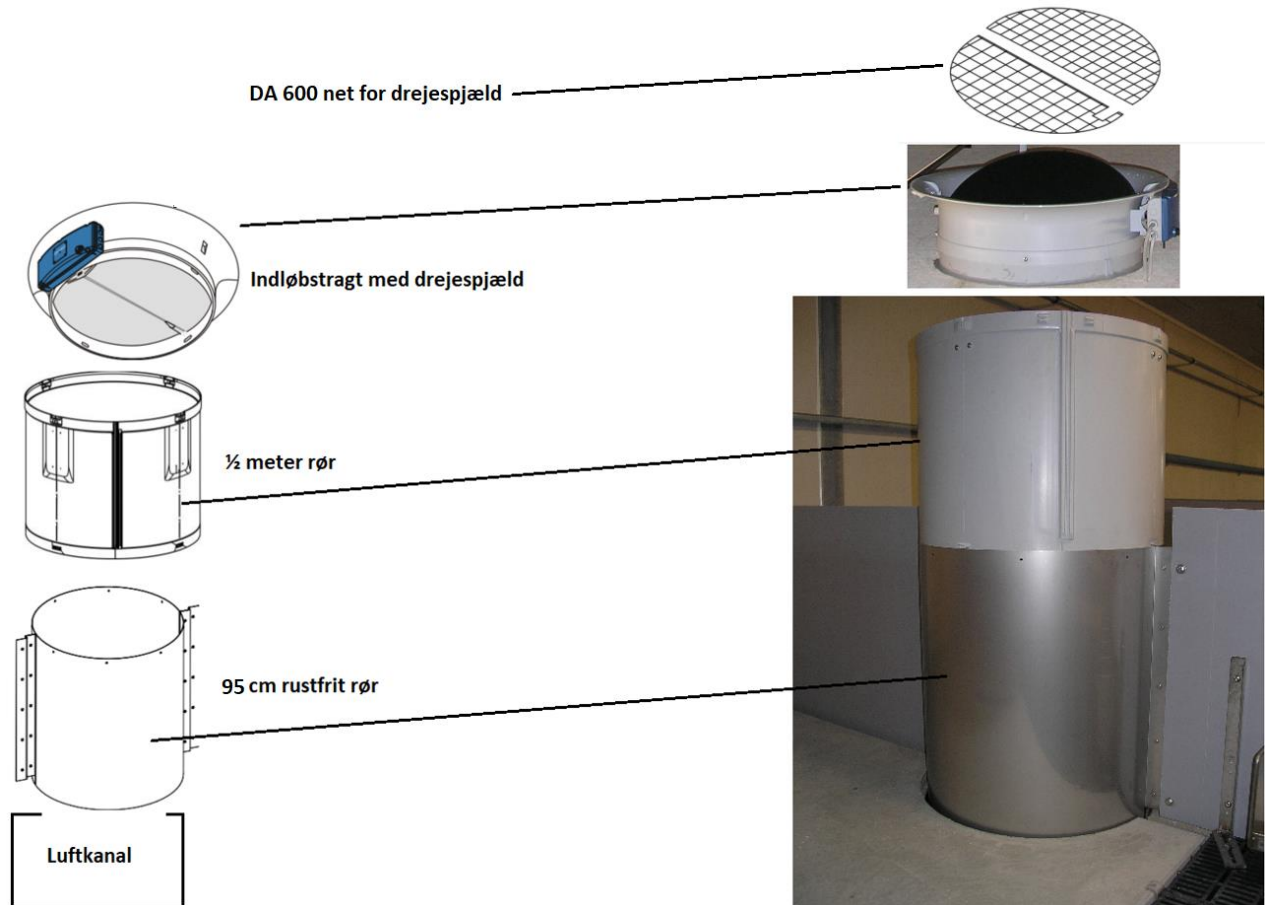
DA 175 har en kompakt udformning, der er nem at rengøre.

DA 600 udsug via gulvkanal frem til luftreenser

En del af luften (12%) suges ud gennem DA 600 som anvender luftkanal under det faste gulv i den ene side af sektionerne. Udsugningsenheden består af et rustfrit rør (højde 95 cm), DA 600 rør, DA 600 indløb trinløs og et net øverst så der ikke falder noget ned i udsugningsenheden.

Bemærk! Der er ikke ventilator i denne enhed. Ventilatorer er placeret på den anden side af luftreenserne. Hvis der anvendes fast gulv i gangen, kan luftkanalen placeres under gangen i stedet for under lejearealet.

Gyllegardin

For at reducere returluftstrømmen i gyllekummerne anbefaler SKOV at anvende gyllegardiner i sektioner med store spalteområder. Gardinet passer til gyllekummens dimensioner. Det er lavet af presenning og har en svejset løbegang til wiren. Anvend en 2,5 mm rustfri wire, wirelåse og wirestrammer.

Gardinet skal installeres som beskrevet af SKOV.

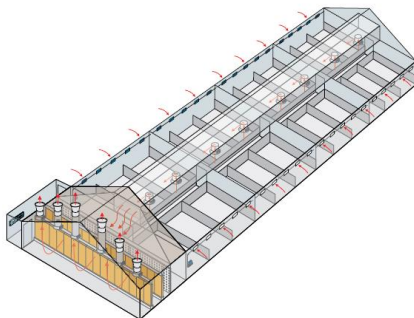
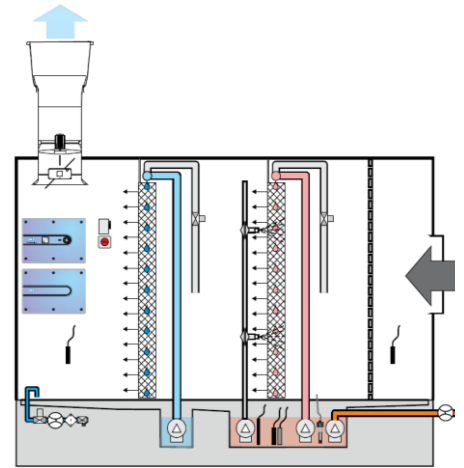
BIO Flex luftrensere

BIO Flex er et meget fleksibelt luftrensningsssystem, som gør det muligt for producenten at optimere investeringen og driftsomkostningerne i forhold til de aktuelle myndighedskrav. Desuden er der kun minimal manuel rengøring og vedligeholdelse ved anlægget. BIO Flex er velegnet til store luftrensningsanlæg i forbindelse med en central kanal og vægudsug.

Fleksibilitet til enhver tid

BIO Flex er et biologisk luftrensningsanlæg og har følgende egenskaber:

- Kapacitet fra 10.000 til 360.000 m³/time med samme styring.
- Anlægslængde fra 2 til 50 meter.
- Biologisk rensning.
- Optimal investering i forhold til lovkravene.
- Op til 88% ammoniakreduktion
- Op til 74% lugtreduktion
- Er på Miljøstyrelsens Teknologiliste.
- Robust og driftssikker konstruktion, der kræver minimal vedligeholdelse.
- Data kan overføres til FarmOnline AirClean og sikrer adgang til vigtige nøgledata.

Minimal vedligeholdelse

Der er lagt vægt på, at svineproducenten skal bruge mindst mulig tid på at rengøre og vedligeholde anlægget. Anlægget tilbydes med to filtervaskere, et på hver filter. Filtervaskeren vasker regelmæssigt staldstøv og overskydende biomasse væk fra filteret. Filtervaskeren sikrer således høj luftrensningseffektivitet, lavt modtryk over filterne og modvirker udledning af drivhusgasser.

Det mekaniske princip til sprinkling af filterne under alle driftsforhold er optimeret, således hele filterarealet holder den påkrævede fugtighedsgrad. Det gør det nemmere for bakterierne at omsætte lugtstofferne og ammoniakindholdet i staldluften - og dermed bevare den maksimale rensningseffekt.

Lavt strømforbrug

BIO Flex kendetegnes ved luftrensning over større filterarealer, hvilket resulterer i et mindre tryktab. De automatiske robotvaskere og luftfordelingspladens støvreducerende funktion sikrer, at filterne altid er optimale, og at tryktabet gennem filterne er lavt. Således er driftsomkostningerne til ventilation minimeret, sammenholdt med andre filterbaserede luftrensningsanlæg.

Styring og overvågning

En DOL 356 luftrensningscomputer sikrer optimal luftrensning med minimalt ressourceforbrug. Driftsdata opsamles af netværksenheden FarmOnline WebLink. Datadokumentationen gennem FarmOnline® opfylder kravene i den internationale VERA-protokol.

DA 600 luftudtag (udsug fra rensere og udsug fra sektioner udenom rensere)

DA 600 enheden er aerodynamisk med en høj ydelse ved lavt energiforbrug. DA 600 er fremstillet i et specielt glat og smudsafvisende polypropylenmateriale, der tåler højtryksrensning.

Den stærke selvbærende konstruktion, der er nem at montere uden brug af fugemateriale, er ekstrem robust under alle vejrforhold. Enheden tilbydes til sidemontage, og der kan leveres en række forskellige tagpladeudformninger. Et dræn mellem konus og rør sikrer, at størstedelen af det indtrængende regnvand ledes direkte ud på taget.

SKOV har forskellige ventilatortyper, der kan tilpasses dine specifikke behov.

DA 600 LPC variabel lavenergiventilator

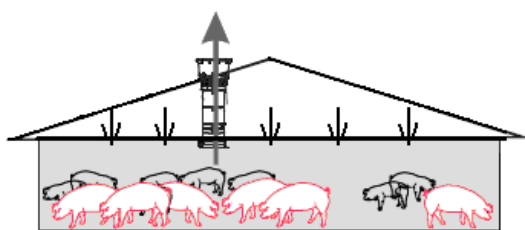
DA 600 LPC (Low Power Consumption) er udviklet specielt til staldventilation. Motor, reguleringsenhed og vinge er udviklet og optimeret i forhold til DA 600 skorstenen, hvilket giver en yderst strømbesparende, trykstabil og støjsvag ventilatorenhed.

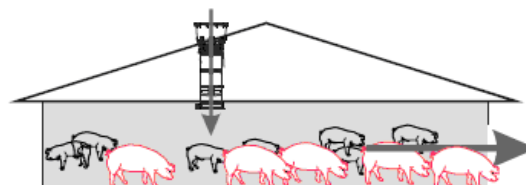
Foruden at være energibesparende er LPC-ventilatorerne også yderst tryk stabile og derfor mindre følsomme over for vindpåvirkninger selv ved lav ydelse. Ventilatorernes høje tryk stabilitet har stor betydning, når der køres med minimumventilation, hvor en kraftig vindpåvirkning ellers kan have store konsekvenser for luftmængden og dermed dyrenes velfærd samt producentens varmeregning.

Udleveringsfunktion:

DOL 634 klimacomputer har indbygget udleveringsfunktion. Princippet er, at ventilatorens omdrejningsretning og dermed luftstrøm vendes ved udlevering af grise fra de enkelte sektioner og på den måde følger dyrene med luftstrømmen ud af stalden.

Normal ventilation

Udleveringsfunktion aktiveret

DOL 634 klimacomputer

DOL 634 er en klimacomputer til svinestalde. Computeren er en komplet klimakontrol med styring af temperatur, fugtighed, CO₂ - og NH₃ -niveauer.

De vigtigste funktioner er:

- Brugertilpasset interface (daglig/avanceret bruger)
- Informativ frontvisning (hvad sker der, og hvorfor)
- Præcis klimakontrol for optimale forhold
- LAN-forbindelse til FarmOnline administrationssystemet.

DOL 634 sætter en ny standard for brugervenlighed og hurtig adgang til hoveddata. DOL 634 er udstyret med en 7" farveskærm med høj opløsning og touch-funktion for nem brug af de farvekodede menuer på flere niveauer.

DOL 12 temperaturføler

DOL 12 er en temperaturføler som er meter robust som tåler højtryksrensning.

DOL 104 fugtføler

DOL 104 er en føler med høj præcision til måling af relativ luftfugtighed. Føleren har en analog udgang med meget lav udgangsmodstand og fuld beskyttelse mod kortslutning og kabelfejl.

Det specielle følerelement og det indbyggede teflonfilter sikrer, at føleren kan anvendes i stalde med en konstant høj fugtighed. Desuden tåler føleren højtryksrensning.

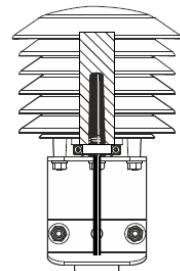
DOL 114 udetemperaturføler

DOL 114 anvendes som fælles udeføler i stalden. Til de to bygninger tilbydes 2 udefølere.

Vejrbeskyttelse til udefølere

Vejrbeskyttelsen beskytter udetemperaturfølere mod regn og strålevarme. Udformningen med kurvede former og pladernes lyse farve tillader luftstrømme at passere føleren og forhindrer samtidig strålevarme fra sol, tagbeklædning og omgivende flader i at påvirke følerens målinger.

For nem installation har vejrbeskyttelsen indbyggede rørmontagebeslag. Disse beslag kan også aftages ved montering på en flade. Beslagene er specielt udformet til udendørs montering.

DOL 278A nødopluk

DOL 278A udgør sammen med klimacomputeren et nødopluksystem, der ved strøm- eller tekniksvigt åbner loftventiler og drejespjælte helt og dermed forbedrer dyrenes mulighed for at overleve i en periode.

DOL 2400 GSM alarmanlæg

Bilag 13

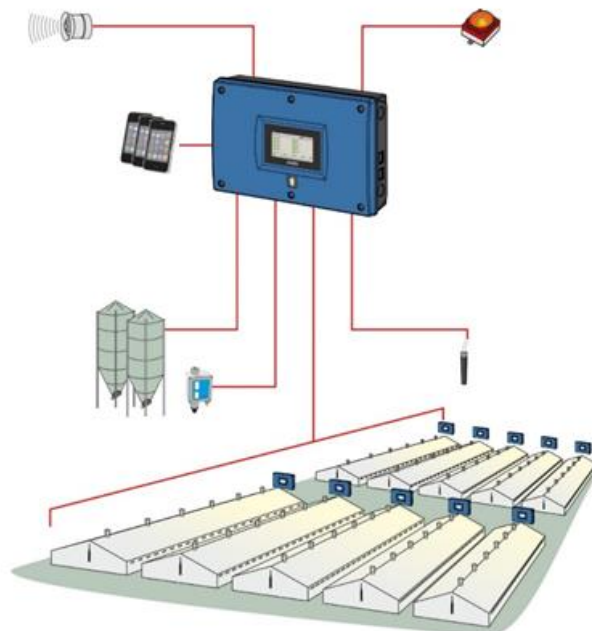
DOL 2400 alarmanlæg anvendes primært til overvågning af ventilation i stalde. Anlægget kan desuden anvendes til alarmering for fejl ved udstyr og andre alarmsituationer. DOL 2400 opsamler alle hændelser som f.eks. alarmer og betjening i en samlet log, som kan anvendes til analyse og statistik.

Alarmanlægget består af DOL 2400 alarmenheden, inputgivere som f.eks. temperaturfølere og staldcomputere foruden alarmmeldere som f.eks. sirene.

Vigtige funktioner:

- Brugervenlig touch-skærm med lettilgængelige overbliksmenuer.
- Avanceret temperaturovervågning med udetemperaturkompensering.
- Talecomputer der melder alarmer.
- Ekstern alarm ved telefonopkald og sms.
- Op til 100 tilgængelige alarmindgange. (i dette tilbud er anlægget med 20 indgange)
- Op til 20 backup klimarelæer. Kan igangsætte backup-ventilation eller andet udstyr i forbindelse med en alarm.
- Sikker brugeridentifikation.
- Driftslog.
- Et års log på alle hændelser. 30 dages grafisk logvisning af målinger. Lydoptagelse under alarm - registrerer tale og andre lyde omkring alarmenheden ved alarmgivning.
- Kan kommunikere med en FarmOnline alarm 1-stald licens.
- DOL 2400 Understøtter 17 sprog på skærmen, i SMS og under et taleopkald.
- Alarmovervågning af døre og vinduer.

Beskrivelse af tilbudte ventilationssystemer

Stald/sektions type:	13 stk. slagtesvinesektioner á 24 stier (360 dyr)
----------------------	---

Luftindtaget combi-diffust med DA 1800

Luftindtag sker via combi-diffust loft som etableres i samråd med SKOV.

Diffust luftindtag er kendetegnet ved at have et konstant åbningsareal over dele af loftet. Lufthastigheden ved diffust luftindtag er lav og derfor er der ringe risiko for træk i stierne.

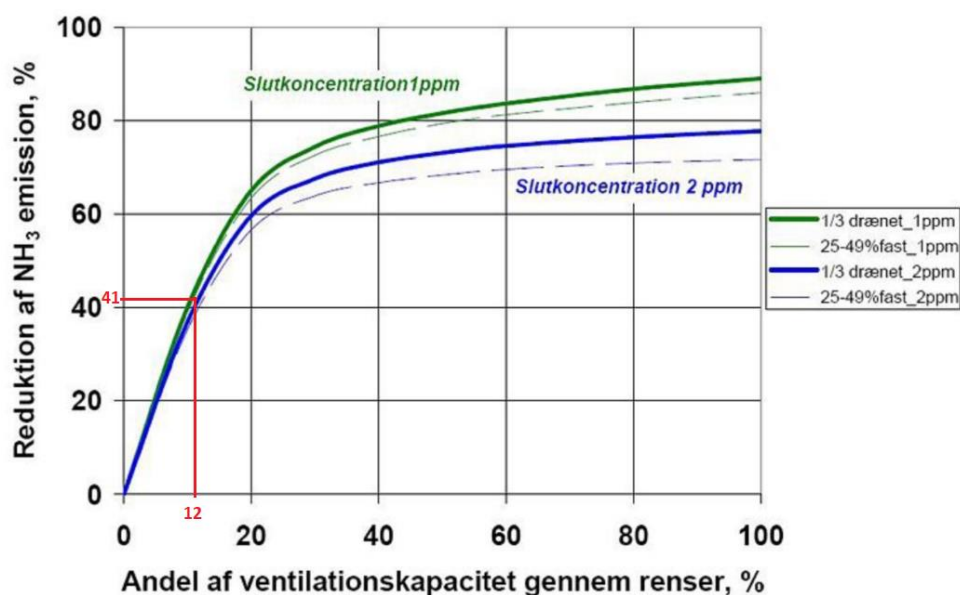
Combi-diffust luftindtag tilbydes med 24 stk. DA 1800 loftventiler, som giver ekstra kølende lufthastighed blandt dyrene i varme perioder. Indkobling af ventiler styres automatisk af klimacomputer.

Ved strøm/tekniksvigt fungerer ventilerne også som nødluftindtag.

Luftudtaget til luftrensere – 1 enhed pr. sektion:

Der etableres 1 stk. DA 600 udsugningsrør pr. sektion. Enheden består af rustfrit rør på 95 cm som placeres som en del af inventaret og fastgøres til inventaret. Desuden består enheden af ½ meter DA 600 rør samt DA 600 indløb trinløs inkl. beskyttelsesnet. Der er ingen ventilator i enheden.

Der er dimensioneret med luft kapacitet på 4.320 m³/time/sektion eller 12% af den samlede kapacitet, så er den luftmængde der skal til for at reducere ammoniakemissionen fra stalden med 41%

Figur 2: Sammenhæng mellem procentdel af maksimal ventilationskapacitet, der passerer en luftrenser i en slagtesvinestald, og den årlige reduktion i ammoniakemission for en renser, der er i stand til at reducere til en given koncentration. Kilde: Kai et al., 2007.

Luftudtaget med LPC ventilator – 2 skorstene udenom rensere:

Der etableres 2 stk. DA 600 udsugningsenheder pr. sektion. Enhederne består af skorsten med konus, trykstabilt LPC ventilator og regulerbart drejespjæld. Udsugning starter først op, når de 12% til luftrenseren er opnået. Reguleringen foregår trinløs med energibesparende DA 600 LPC ventilatorer. Der er dimensioneret med samlet udsugningskapacitet på 4.320 + 31.900 = 36.220 m³/time/sektion eller 101 m³/time/stiplads.

Luftudtaget med udleveringsfunktion

DOL 634 har indbygget udleveringsfunktion som anvendes ved udlevering af grise. Princippet er, at ventilatorens omdrejningsretning og dermed luftstrøm vendes og på den måde følger dyrene med luftstrømmen ud af stalden.

Bilag 13

Klimacomputer:

Der anvendes 13 stk. DOL 634-1 klimacomputere, som regulerer ventilationsanlægget ud fra målt temperatur og fugt. Klimacomputer er forberedt for styring af overbrusning, køling, varme og har ligeledes indbygget pausefunktioner med bl.a. iblødsætning, vask og tørring.

Nødopluk af loftventiler og skorstene:

DOL 278M udgør sammen med klimacomputeren et nødoplukkesystem, der ved strøm- eller tekniksvigt åbner loftventiler samt drejespjælde helt og derved sikrer naturlig ventilation i stalden.

Alarmanlæg med DOL 2400 GSM:

Der tilbydes DOL 2400 GSM alarmanlæg med 20 indgange og temperaturfølere til alle nye sektioner. Desuden anvendes udvendig antenne for at forbedre GSM-signalet. DOL 2400 kan ringe op til 5 forskellige telefonnumre.

Gyllegardiner (tillæg):

I sektioner med meget spalteareal og med spalter i gangen anbefaler SKOV at der anvendes gyllegardiner til reduktion af returluft i gyllekummer. Gardin som passer til 40-60 cm kummer, er fremstillet i presenning med svejst løbegang for tråd. Der anvendes 2,5 mm rustfri tråd, wireløse og bardunstrammer. Der anvendes 2 rækker gyllegardin pr. sektion. Placering aftales med SKOV.

Tekniske data

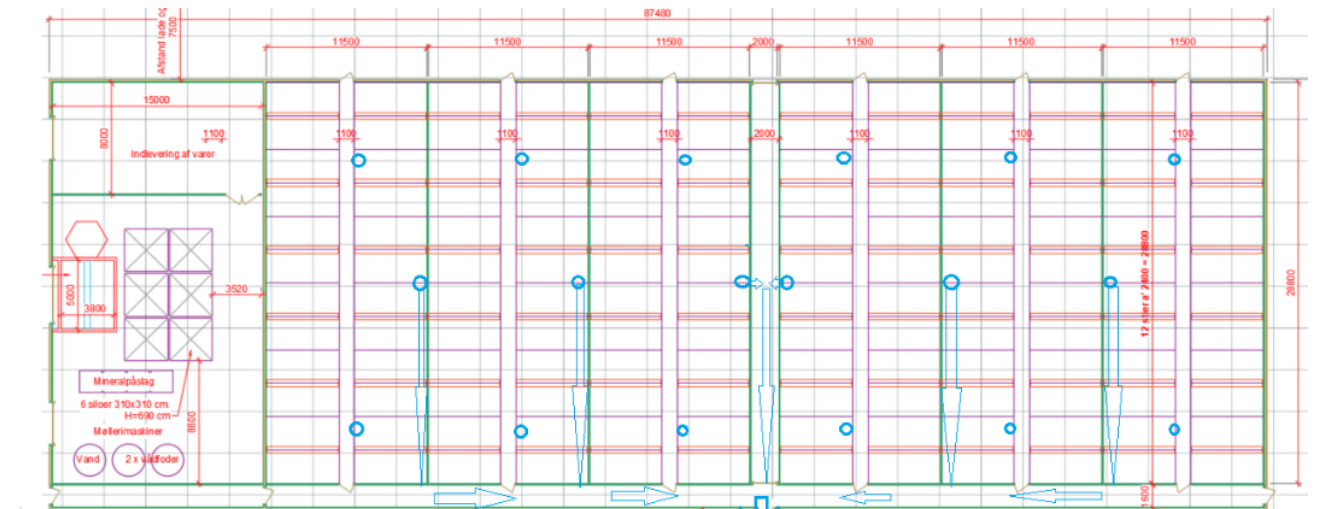
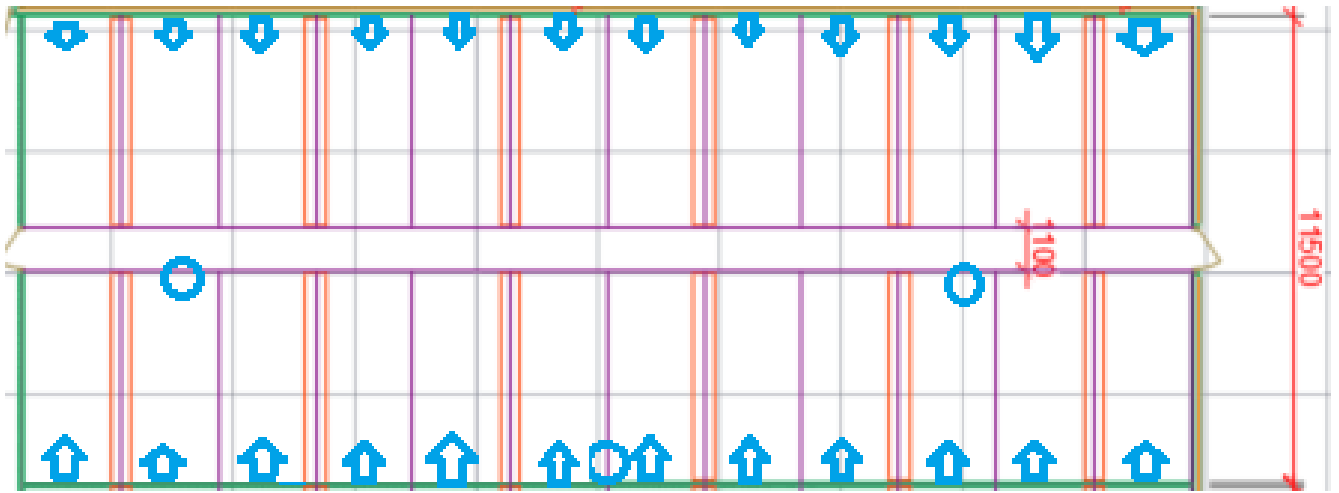
Tekniske data for 13 stk. slagtesvinesektioner á 360 stipladser

Tilbudsnr: 15585
vers. 1

Bygning	Længde: 11,5 m	Lofthældning: 0 °
	Bredde: 28,8 m	Taghældning: 20 °
	Væghøjde: 2,6 m	Tagpladeprofil: Afventer
	Antal sektioner: 13 stk.	Tagpladefarve: Afventer
Besætning	Antal dyr pr. sektion: 360 stk.	Produktionsform: Holddri
	Startvægt: 35 Kg.	Luftbehov (nom): 28.440 m ³ /t
	Slutvægt: 100 Kg.	Luftbehov (max): 36.000 m ³ /t
Ventilation	Luftskifte / time: 33 gange	Luftydelse: 36.220 m ³ /t
	Ventilationsprincip: Combi-Diffus ventilation	
Luftindtag	Luftindtag: 24 stk. DA 1800 loftventiler med indløbstragte	
	Ventilplacering: På tværs af bygning	2 rækker
	Spjældmotor: 1 stk. DA 175-150	
Luftudtag	Luftudtag 1 (trinløs udsug): 1 stk. DA 600 påstik uden ventilator	
	Luftudtag 3 (trinløs - loft): 1 stk. DA 600 LPC-13-2 ventilator	
	Luftudtag 4 (trinløs - loft): 1 stk. DA 600 LPC-13-2 ventilator	
Styringer	Klimastyring: DOL 634 svin, Small 12RL	
	Temperaturføler: 1 stk. DOL 12 temperaturføler	Udeføler: 1 DOL 114
	Fugtføler: 1 DOL 104 fugtføler	
	Nødopluk: DOL 278M ON/OFF nødopluk	
	Alarmanlæg: DOL 2400 GSM	

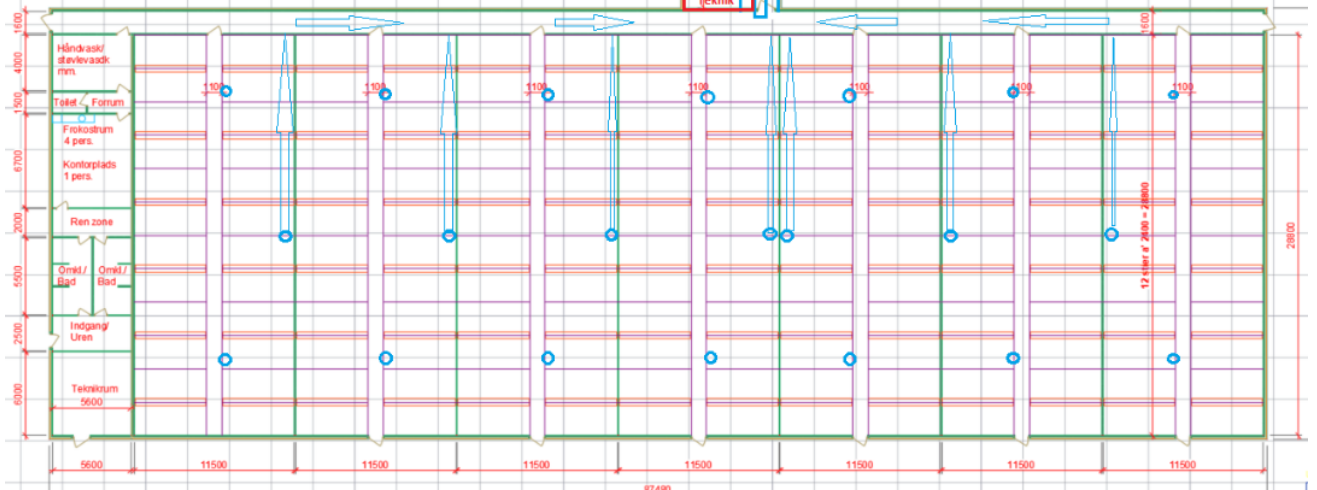

Bilag 13

BYGNING 1
Foderlade: 485 m²
Svinestald: 2229 m²

BYGNING 3
Luftrenser: 80 m²

BYGNING 2

Driftsomkostninger i forbindelse med luftreenser

Driftsomkostninger i forbindelse med 12% delrensning er ca. 2,25 kr. pr. produceret slagtesvin.

